

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

CUPRINS:		Pag.
I.	INTRODUCERE	3
II.1	LISTA LOCALITĂȚILOR CUPRINSE ÎN TERITORIU	6
II.2	STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ	7
	PARTEA I: PREZENTAREA TERITORIULUI – ANALIZA DIAGNOSTIC	7
II.2.1	Prezentarea geografică și fizică.....	7
II.2.1.1	Prezentarea principalelor caracteristici geografice.....	7
II.2.1.2	Hărți – planul localizării teritoriului.....	8
II.2.1.3	Populație – demografie.....	11
II.2.1.4	Patrimoniul de mediu.....	12
II.2.1.5	Patrimoniul arhitectural și cultural.....	16
II.2.1.6	Economia locală.....	19
II.2.1.6.1	Repartizarea populației active.....	19
II.2.1.6.2	Agricultura.....	20
II.2.1.6.3	Industria – IMM-uri – Microîntreprinderi.....	21
II.2.1.6.4	Comerț și sector de servicii.....	23
II.2.1.7	Servicii și infrastructuri medico-sociale.....	26
II.2.1.7.1	Echipeamente prezente sau accesibilitate.....	26
II.2.1.8	Activități sociale și instituții locale.....	29
II.2.1.9	Bilanțul politicilor întreprinse în teritoriu.....	31
II.2.1.10	Elemente complementare privind prezentarea teritoriului.....	36
	PARTEA II: ANALIZA SWOT	37
	PARTEA III: PRIORITĂȚI	43
	PARTEA IV: MĂSURA	45
II.3	PLANUL DE FINANȚARE.....	61
III	REALIZAREA PARTENERIATULUI ȘI FUNCȚIONAREA GALULUI.....	62
	PARTEA V: PARTENERIATUL	62

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

III.1	PREZENTAREA PROCESULUI DE ELABORARE A PLANULUI DE DEZVOLTARE LOCALĂ.....	62
III.2	Prezentarea parteneriatului decizional.....	62
III.2.1	Descrierea partenerilor.....	62
III.2.2	Crearea și funcționarea GAL.....	71
	PARTEA VI: ORGANIZAREA GAL.....	77
III.3.1	Resurse umane.....	77
III.3.2	Descrierea resurselor materiale.....	98
III.3.3	Buget indicativ anual de funcționare al GAL.....	100
III.3.4	Dispozitivul de comunicare și informare.....	101
III.4	Implementarea proiectelor în cadrul GAL.....	107
	PARTEA VII: MECANISMUL DE IMPLEMENTARE.....	127
III.5	Implicarea GAL în acțiuni de cooperare și în RNDR.....	119
	PARTEA VIII: COOPERARE, CREAREA ȘI IMPLEMENTAREA REȚELEI.....	119
III.5.1	Cooperare GAL.....	119
III.5.2	Crearea și implementarea rețelei.....	124

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

I. INTRODUCERE

Grupul de acțiune locală Țara Năsăudului s-a format ca răspuns la necesitățile unei zone cu potențial de dezvoltare important, însă nepus până acum în valoare într-o formă unitară.

Situat în județul Bistrița – Năsăud din partea de nord-est a Transilvaniei, acest teritoriu cuprinde 11 unități administrativ-teritoriale: 10 comune distribuite pe 2 cursuri de apă secundare Valea Sălăuței: Romuli, Telciu și Coșbuc, Valea Rebrei: Parva și Rebra și un curs de apă principal Someșul Mare: Feldru, Rebrîșoara, Salva, Nimigea, Dumitra și orașul Năsăud care este vechi centru cultural și industrial.

Situația generală a teritoriului se raportează la câteva caracteristici specifice acestei zone care ne diferențiază de alte localități pe de o parte dar pe de altă parte vin să contribuie la specificul Transilvaniei de Nord.

Orașul Năsăud – patrie culturală a unor academicieni renumiți - și-a construit strategia de dezvoltare prin poziția centrală pe care o are ca *pol local de creștere* cu influență majoră pentru dezvoltarea acestor localități. Localitățile rurale limitrofe de pe Valea Sălăuței, Valea Rebrei până în comuna Feldru sunt considerate ca fiind parte din Unitatea Teritorială de Planificare sau *polul de creștere urban Năsăud*. Aici este concentrată industria textilă, alimentară și de mase plastice care aduce venit zonei și preia forța de muncă din comunitățile rurale din jur. Cu toate acestea latura industrială nu este suficient de dezvoltată și nu asigură decât o mică parte din veniturile populației, agricultura de subsistență – creșterea animalelor și cultivarea pământului - corelată cu munca ocazională în străinătate a unei importante mase de oameni fiind principalele surse de venit ale populației. Oricum orașul Năsăud asigură spațiul necesar desfășurării produselor agricole ale zonei și este un punct de reper istoric și cultural important pentru acest ținut.

Prin poziția sa geografică teritoriului Țării Năsăudului îi sunt deschise căi de comunicație cu altă zonă de importanță majoră respectiv Ținutul Maramureșului. Comuna Salva, patria clopului cu pană de păun, unic în lume, este principalul nod de cale ferată care face legătura cu județul Maramureș, străbătând comunele de pe Valea Sălăuței: Coșbucul – locul nașterii marelui poet George Coșbuc și a unicului pod în stil tirolez din regiune, Telciu – locul de baștină a mării cântărețe de folclor Valeria Peter Predescu, a păstrăvilor din apa nepoluată a Sălăuței și Romuli – unde se deschide un peisaj de o rară frumusețe străjuit de viaducte de cale ferată și de Munții Țibleșului care se ridică la înălțimi de peste 1800 metrii cu rezervațiile lui naturale de natură vulcanică: Tăul Muced, Zăvoaiele Borcutului.

În partea de nord-est a teritoriului sunt Munții Rodnei, Parc național și Rezervație a Biosferei care influențează destinele comunităților de pe Valea Rebrei și le leagă pe acestea de Valea Sălăuței prin complexul Tăușoare – Zalion – Măglăi, lanț de peșteri unic în Europa, arie naturală protejată, monument al naturii, care pleacă de pe teritoriul comunei Rebrîșoara ocupând comunele Rebra, Parva și Telciu.

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

Deficiența majoră a acestor comunități este că nu a existat o strategie de durată prin care oamenii să își știe promova produsele care rezultă din lucrul integral al suprafețelor agricole și din creșterea animalelor.

Agenția Română pentru Dezvoltarea Durabilă a Zonelor Industriale, Reprezentanța Locală Rodna pentru a veni în întâmpinarea dificultăților legate de dispariția locurilor de muncă în sectorul minier din zona Rodna susține prin mici proiecte comunele cele mai afectate de restructurarea industrială: Feldru, Rebrisoara, Rebra, Parva inclusiv orașul Năsăud. Conservarea tradițiilor, socializarea prin crearea de locuri mici de recreere, protecția mediului și educația pentru sănătate sunt urmărite de aceste programe pentru a nu se pierde și depopula această **zonă minieră**. Acest tip de proiecte este salutar în zonă dar nu pune comunitățile să lucreze împreună și nu promovează suficient de mult parteneriatele cu exteriorul pentru atragere de resurse în zonă.

GAL Țara Năsăudului vine și cu soluția nu numai de menținere a populației aici, dar are în vedere acele acțiuni care duc la dezvoltarea zonei prin colaborarea dintre comunitățile miniere și cele care nu au fost afectate de această problemă. Ne îndreptăm atenția spre grupurile vulnerabile și ale minorităților de rromi și maghiari care trăiesc aici, nu în procent foarte mare, aproximativ 2% din totalul populației dar care au o cultură specifică și care merită dreptul la educație și integrare normală ca și populația dominantă. De asemenea școlile de arte și meserii ale zonei, liceele cu prestigiu în zonă cum este Colegiul Național „George Coșbuc” și Grupul Școlar Silvic de la Năsăud, vor fi susținute pentru a își corela oferta educațională cu piața locală a muncii prin acțiuni și schimburi de experiență cu alte grupuri similare din țară și străinătate. Un circuit educațional și turistic al școlilor ce poartă numele unor mari intelectuali ai zonei noastre este la fel o acțiune inovativă pe care o avem în vedere prin acest plan.

Ne îndreptăm acțiunile și spre promovarea produselor locale – culturale, agricole, non-agricole, sociale, pentru a susține creșterea calitativă a vieții. De exemplu femeile care practic încă meșteșuguri tradiționale producând obiecte de artizanat specifice zonei sunt avute în vedere prin faptul că se va reveni la o cunoaștere și recunoaștere în primul rând pe plan local a acestor lucruri. Ne axăm pe faptul că turiștii trebuie aduși ei aici nu să mergem noi la ei. Lipsa de inovativitate la nivel local a făcut ca până în momentul de față să procedăm invers, unele festivaluri importante ale zonei cum este Nunta Zamferei sau Festivalul Pană de Păun desfășurându-se în centrul de județ Bistrița nu unde le este de fapt locul pe teritoriul nostru.

Pentru a susține agricultura și a veni în sprijinul fermierilor în baza regulamentului (CE) 1257/1999 s-au delimitat 3 tipuri de zone defavorizate: **Zona Montană Defavorizată (ZMD)**, **Zona Semnificativ Defavorizată (ZSD)** și **Zona Defavorizată de Condiții Naturale Specifice (ZDS)**. *Comunitățile noastre din teritoriul Grupului de Acțiune Locală Țara Năsăudului sunt prinse în Planul Național de Dezvoltare Rurală cu aceste caracteristici.* Este o șansă și o oportunitate pentru asociațiile crescătorilor de animale, pentru asociațiile de producători cum este cea din comuna Telciu acreditată încă din 2007 pentru carne și lapte, de a cheltui cu chibzuință banii obținuți astfel și de a continua nu numai să întrețină zonele acestea și mai mult să producă și să își promoveze produsele ecologice pe piețele locale și în străinătate prin intermediul Grupului de Acțiune Locală Țara Năsăudului. Este o șansă pentru dezvoltarea și promovarea agroturismului pe care o avem în vedere prin acțiunile noastre. De exemplu produsele agricole tradiționale recunoscute cum este cașul „Poiana” produs la

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

Rebrișoara merită susținut prin proiecte ce se regăsesc în strategia zonei noastre. Fructele și alte produse naturale: mere, pere și prune, mierea de albine, cartofii, mămăliga și pâinea produsă din porumb alături de țuca de prune sau dulceața din fructe specifice teritoriului nostru vor fi și ele promovate în mod corespunzător pentru a aduce beneficii locuitorilor acestui ținut. Fermierii în special cei tineri care se stabilesc la sat sunt cei care vor beneficia în mod direct de acțiunile noastre și ceilalți care au ferme de subzistență în măsura în care activitățile lor susținute acum de alte măsuri au nevoie de continuitate.

O altă caracteristică este cea legată de faptul că avem și o orientare majoră spre protecția mediului combinată cu dezvoltarea ecoturismului și agroturismului. Politica de protecție a mediului este dată în acest teritoriu prin două perspective: **asocierea intercomunitară pentru rezolvarea marilor probleme de mediu: apă, canalizare și deșeuri ,amenajare de drumuri forestiere**. Proiectele realizate de comunele noastre în parteneriat prin programul ISPA și continuate prin Fondurile de Coeziune și Programul Național de Dezvoltare Rurală sunt relevante în acest sens. Ele sunt în implementare și acțiunile noastre vin să păstreze specificul local care s-ar putea pierde datorită schimbărilor aduse de această nouă infrastructură în zonă; **menținerea ariilor protejate cum este Someșul Mare – Site Natura 2000** prin protejarea unor specii de pești, protejarea unor specii de animale și plante specifice zonei , spre exemplu Poiana cu Narcise – rezervație botanică de pe șesul comunei Nimigea lângă Someșul Mare. Sunt la fel de importante pentru noi resursele de apă minerală, sărată și sulfuroasă aflate pe teritoriul comunelor Parva, Dumitra și Feldru unde propunem acțiuni pentru începerea unor activități care în viitor vor duce la dezvoltarea balneo-climaterică a zonei.

Abordând toate aceste aspecte cei 41 parteneri din mediul public și privat susțin de comun acord faptul că resursele locale sunt importante și se pune accent pe folosirea lor pentru a atrage alte resurse și a dezvolta zona armonios.

Valorile tradiționale, capacitatea de a lucra împreună, implicarea în rețele de dezvoltare rurală naționale și internaționale sunt câteva dintre lucrurile pe care se bazează construirea și promovarea Țării Năsăudului prin implementarea măsurilor propuse în Planul de Dezvoltare Locală.

Corelarea cu alte programe de dezvoltare naționale și europene este la fel de importantă pentru noi. Dacă prin alte proiecte s-a realizat sau este în curs de realizare infrastructura mare așa cum am precizat: canalizări, rețele de apă potabilă, locuințe pentru tineri, săli de sport, drumuri locale și forestiere, rampe de deșeuri regionale – proiectele de tip LEADER identificate vin să completeze să aducă un plus de valoare acestora prin dezvoltarea unor relații sociale de calitate – creșterea capitalului social.

Suntem pe de altă parte de acord că implementarea măsurilor identificate și prezentate în Planul de Acțiuni Locală se face în timp prin coordonarea unor persoane specializate dar numai cu implicarea tuturor actorilor locali: administrații locale, societăți comerciale, organizații civile agricole, de producători sau de altă natură.

Inovativitatea este principala trăsătură care ne caracterizează deoarece în teritoriul nostru nu au fost realizate nici acțiuni unitare de promovare și dezvoltare, nici o dezvoltare axată pe un pol de creștere urban, nici nu s-au pus în valoare frumusețile naturale care să atragă alți oameni, pe aceste meleaguri.

Să colaborăm pentru a ne păstra și promova tradiția, identitatea culturală și pentru a promova Valea Someșului Mare în mod unitar și armonios prin **Grupul de Acțiune Locală Țara Năsăudului**.

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

II.1. LISTA LOCALITĂȚILOR CUPRINSE ÎN TERITORIU

Anexa 2 - Lista localităților

Teritoriu : Grupul de Acțiune Locală Țara Năsăudului

Codul comunelor INSSE	Numele localității			Nr. locuitori		Suprafața totală km ²	Densitate loc./km ²
	Comune	Orașe	Sate	Din orașe	Total teritoriu		
32544		Năsăud	Lușca, Liviu Rebreanu	10.906	10906	43,25	252
33177	Coșbuc		Coșbuc		1992	91,96	22
	Dumitra		Dumitra, Târpiu, Cepari		4872	88,99	55
33202							
33248	Feldru		Feldru, Nepos		7692	119,75	64
33989	Nimigea		Nimigea de Jos, Florești, Mintiu, Mititei, Mocod, Mogoșeni, Nimigea de Sus, Tăure		5277	98,36	54
34155	Parva		Parva		2690	70,65	38
34262	Rebra		Rebra		3063	45,81	67
34280	Rebrișoara		Rebrișoara, Gersa I, Gersa II, Poderei, Rebrișoara		4902	136,87	36
34360	Romuli		Dealul Ștefăniței, Romuli		1747	102,29	17
34397	Salva		Salva		2889	29,35	98
35054	Telciu		Telciu, Fiad,Bichigiu, Telcișor		6190	291,42	21
Total				10.906	52.220	1.118,70	47
% locuitori orașe din total locuitori (≤25%)	-	-	-	21	-	-	-

Populația la 1 iulie 2009 și suprafața totală (sursa INS)

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

II.2 STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ

PARTEA I: PREZENTAREA TERITORIULUI – ANALIZA DIAGNOSTIC

II.2.1 Prezentarea geografică și fizică

II.2.1.1 Prezentarea principalelor caracteristici geografice

Teritoriul **GAL Țara Năsăudului** este situat în Macroregiunea 1 (nivel NUTS I), Regiunea Nord - Vest (nivel NUTS II), acoperind partea de nord-est a județului Bistrița-Năsăud (nivel NUTS III).

Teritoriul are omogenitate teritorială cele 11 unități teritorial administrative fiind așezate de-a lungul râului Someșul Mare, având 2 sub-zone: Valea Rebrei și Valea Sălăuței. Relieful este alcătuit în principal din trei zone:

- zona montană care face parte din Carpații Orientali cu două formațiuni montane: Munții Rodnei – partea de nord-est a județului Bistrița - Năsăud, aria aparținătoare Parcului Național Munții Rodnei, Rezervație a Biosferei și partea de nord reprezentată de Munții Țibleșului alcătuiți din formațiuni vulcanice cu înălțimi de până la 1800 metrii.
- zona deluroasă – majoritară reprezentată de Dealurile Năsăudului, acoperă partea centrală, sudică și vestică a teritoriului.
- zona de luncă – se întinde de-a lungul cursurilor Someșului Mare și a afluenților săi.

Comunele conform Planului Național de Dezvoltare Rurală (versiunea V iulie 2010) sunt în proporție de 82% în zonă montană defavorizată iar în proporție de 12% în zonă de deal cu trecere spre zona montană.

Accesul în zonă se poate realiza atât pe cale rutieră, pe drumurile naționale 17C (Valea Sălăuței) și 17D (Valea Someșului), cât și pe cale feroviară, urmând ruta Salva-Vișeu (pentru Valea Sălăuței) sau Salva Rodna Veche (spre stațiune balneo-climaterică Sîngeorz-Băi). Valea Rebrei nu dispune decât de un drum județean asfaltat 172B care face legătura cu orașul Năsăud care este situat în mijlocul GAL-ului Țării Năsăudului. Accesul aerian nu este posibil în zonă decât pentru intervențiile de urgență ale elicopterelor SMURD, cele mai apropiate aeroporturi internaționale fiind Cluj Napoca la aproximativ 115 km și Târgu Mureș la 105 km, de unde există conexiuni rutiere și feroviare.

Clima predominantă este temperat-continentală, fiind specifică mai ales zonei de deal. În zona munților Rodnei, climatul este asemănător Carpaților Orientali. Temperatura medie anuală coboară sub 0°C în zona montană, la peste 1900 m altitudine și depășește +8,5°C în zona de deal și câmpie. Valorile diurne sub 0°C apar în jurul datei de 1 octombrie în zonele montane și dispar în jurul datei de 1 aprilie, acoperind o perioadă cu temperaturi negative cuprinsă între 120 și 160 zile. Evoluția temperaturilor aerului este tipic continentală, cu maxima în luna iulie și minima în ianuarie. Precipitațiile atmosferice depășesc în general media pe țară. Valorile cele mai ridicate sunt în Munții Rodnei (1400 mm). Luna cu cantitatea cea mai redusă de precipitații este ianuarie, pentru zonele montane (80-100mm) și februarie, pentru zona de dealuri, valoarea medie nedepășind 20mm. Primul strat de zăpadă se depune în jurul datei de 8 noiembrie în Munții Rodnei și Țibleșului.

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

În zona GAL Țara Năsăudului solul raportat la zonele de relief variate se prezintă astfel: în zona de luncă întâlnim aluviuni crude aduse de Someșul Mare combinate cu podzoluri secundare ce acoperă majoritatea terenurilor agricole, aproximativ 75% în zona de luncă, în zona de podiș întâlnim: soluri brune podzolite și soluri podzolice - ariloiluviare; în zona montană: soluri brune acide, andosoluri, soluri brune podzolice și podzoluri. Pe dealurile Năsăudului și zonei montane predomină solurile humicosiliccate, feriiluviale, podzolite, negre acide, silvestre brune gălbui.

Datorită reliefului variat, subsolul teritoriului este bogat în resurse, dintre care amintim: metale neferoase (Cu, Pb, Zn, Au, Ag), minereuri nemetalice și roci utilitare (andesit, tuf vulcanic), depozite de lut, sare și gaze naturale.

Teritoriul este străbătut de rețeaua hidrografică a râului Someșul Mare (lungimea totală: 3.030 km) cu afluenții cei mai importanți Rebra și Sălăuța. Există, de asemenea, ape subterane (ape de suprafață și de adâncime), izvoare de ape sulfuroase și minerale sau *borcuturi* la Romuli și Parva și izvoare de apă sărată la Feldru și satul aparținător Nepos, la Dumitra și Nimigea toate având continuitate teritorială. Aceste ape sunt recunoscute pentru proprietățile lor curative dar nu au fost exploatate aproape deloc în zonă.

Preponderența reliefului de deal-munte favorizează o vegetație alpină în trepte. Fauna este foarte bogată și diversificată, caracteristică fiecărei forme de relief. Pe teritoriul GAL Țara Năsăudului se întâlnesc atât specii de floră, cât și de faună endemice, rare sau protejate de lege, cum ar fi:

- Floră: floarea de colți (*Leontopodium alpinum*), ghințura galbenă (*Gentiana lutea*), *Gențiana punctata*, *Rhododendron kotschyi* (monumente ale naturii aflate pe o arie limitată din Munții Țibleșului comuna Telciu), angelica (*Angelica archangelica*), sângele-voinicului (*Nigritella rubra*), tisa (*Taxus baccata*), Bulbucii de munte (*Trillium europaeum*). Nu există teren cultivat cu plante care să aibă productivitate deși terenul este potrivit pentru cultivarea cătinei și a zmeurei.
- Faună: cocoșul de mesteacăn (*Tetrao tetrix*), cocoșul de munte (*Tetrao urogallus*), acvila de munte (*Aquila chrysaetos*), capra neagră (*Rupicapra rupicapra*), marmota (*Marmota marmota*), cerbul carpatin (*Cervus elaphus*), căpriorul (*Capreolus capreolus*), mistrețul (*Sus scrofa*), ursul (*Ursus arctos*), lupul (*Canis lupus*), râsul (*Lynx lynx*) etc.

Diversitatea acestor frumuseți naturale pe un teritoriu restrâns îl face propice pentru dezvoltarea unui turism bazat pe observarea acestor specii de plante și animale ceea ce constituie o acțiune inovativă pentru zonă deoarece nu a mai fost practicat aici.

II.2.1.2 Hărți – planul localizării teritoriului

Cele 11 localități care formează GAL Țara Năsăudului au următoarele coordonate:

Năsăud	47°17'N 24°24'E
Telciu	47°25'52"N 24°23'47"E
Dumitra	47°13'13"N 24°28'7"E
Cosbuc	47°21'41"N 24°23'34"E
Feldru	47°16'43"N 24°35'36"E
Nimigea	47°15'9"N 24°18'3"E
Parva	47°23'40"N 24°32'47"E
Rebra	47°19'41"N 24°30'6"E
Rebrisoara	47°17'21"N 24°26'57"E

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂȘĂUDULUI

Romuli [47°32'43"N 24°25'56"E](#)

Salva [47°18'31"N 24°21'25"E](#)

Se învecinează:
Nord: județul Maramureș, vatră de cultură și civilizație ca și Țara Năsăudului
afectate ambele însă de restructurarea industrială corelată cu o proastă promovare.

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

Infrastructura de acces deși este reprezentată de drum național pe Valea Sălăuței și cale ferată pentru trenurile personale este într-o stare care necesită reabilitare în special pentru unele porțiuni de drum. Trasele turistice sunt opțiuni prin Munții Țibleșului și ai Rodnei spre stațiunea Borșa.

Est: orașul stațiune Sîngeorz – Băi și comuna Ilva Mică unde se poate ajunge atât cu trenul cât și cu mașina pe drumuri naționale asfaltate. Există o opțiune turistică de a străbate aceste terenuri pe jos prin crearea unor trasee turistice adecvate legate de Munții Rodnei și Valea Someșului cu afluenții ei din Bazinul Rebrei.

Vest: comunele Zagra, Runcu Salvei, Chiuza unde se poate ajunge numai cu mașina. Există o opțiune turistică de a străbate aceste terenuri pe jos prin crearea unor trasee turistice adecvate legate de Munții Țibleșului și Valea Someșului cu afluenții ei.

Sud: comunele Șintereag, Livezile, Joseni Bărgăului, Prundu Bărgăului, Tiha Bărgăului și orașul Bistrița. Există drum național direct asfaltat și linie de cale ferată ocolitoare prin orașul Beclean spre centrul de județ Bistrița. Cu mașina această distanță se parcurge într-o medie de aproximativ 35 minute din orice punct al zonei. Există opțiuni turistice de a ajunge pe drumuri de țară cu mijloace locale de transport (cărute trase cu cai sau călare) în zona Bărgăului ținutul contelui Dracula, prin comunele Feldru sau Dumitra.

Țara Năsăudului face parte din Regiunea Transilvania de Nord.

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

II.2.1.3 Populație - demografie

În tabelul de mai jos se regăesc date absolute și relative (%) ale principalilor indicatori

Populație	1992	2009	Evoluție/ Regresie	Soldul migrării	Soldul natural	Sub 20 ani 2009	Peste 60 ani 2009	Populația activă	Șomaj
Total	56771	52220	- 4551	-252	-37	13763	12161	26296	1882
%	100	100	8	0,48	0,07	19	17	64	7,16

Sursa datelor INSS 2010

Ponderea comparativă pentru evoluția populației anii 1992 – 2009 este prezentată mai jos:

Nr.crt.	Localitate	%	populația la 1 iulie 1992	sub 20 ani	peste 60 ani	Populația activă	%	populația la 1 iulie 2009	sub 20 ani	peste 60 ani	Populația activă	%
1	ORAS NASAUD	21	11801	4293	1727	5781	21	10906	2527	2380	5999	23
2	COSBUC	6	3529	1277	713	1539	4	1992	474	581	937	4
3	DUMITRA	7	4209	1712	729	1768	9	4872	1637	833	2402	9
4	FELDRU	14	8009	3233	1550	3226	15	7692	2086	1643	3963	15
5	NIMIGEA	10	5690	1500	1807	2383	10	5277	1255	1629	2393	9
6	PARVA	5	2840	1305	411	1124	5	2690	944	484	1262	5
7	REBRA	5	2984	1350	474	1160	6	3063	883	593	1587	6
8	REBRISOARA	9	5120	1882	1096	2142	9	4902	1378	1176	2348	9
9	ROMULI	3	1969	763	421	785	3	1747	498	408	841	3
10	SALVA	8	4804	1538	1134	2132	6	2889	614	828	1447	6
11	TELCIU	10	5816	2137	1191	2488	12	6190	1467	1606	3117	12
	total	100	56771	20990	11253	24528	100	52220	13763	12161	26296	100
	%		100	37	20	43		100	26	23	50	

Sursa datelor INSS 2010

Populația rurală din zona Țării Năsăudului, cu preponderență rurală în procent de 79%, este în declin dar nu foarte accentuat față de alte zone.

Se constată o scădere naturală a populației, ponderea celor între 0 – 20 ani fiind scăzută cu 10% în intervalul 1992 - 2009; proces de îmbătrânire nu este foarte pronunțat observându-se o creștere numai cu 3% a acestui fenomen. Sporul natural este negativ ceea ce ne arată faptul că față de anul precedent 2008 s-au înregistrat mai multe decese decât nașteri în totalul populației zonei.

O creștere a populației active cu 7% este îmbucurătoare deoarece aici este furnizată forța de muncă necesară în dezvoltarea economiei locale. Aceste persoane active trebuie încurajate dacă se dorește dezvoltarea economică a regiunii și dacă se dorește stoparea fenomenului de îmbătrânire a populației și creșterea natalității.

Pe de altă parte se observă că polul urban de creștere nu a fost afectat foarte mult de schimbările socio-economice care au avut loc în zonă păstrându-și populația constantă. De asemenea și celelalte comune au urmat același curs populația de aici

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

organizându-și viața după resursele locale avute la dispoziție: aceeași structură a terenului agricol, lipsa unui impuls în dezvoltarea industrială a zonei din exterior și a unor evenimente care să marcheze în sens pozitiv viața localităților. Se observă că acele comune cum sunt Nimigea, Feldru, Dumitra, Rebrîșoara aflate în zona de deal și preponderent în lunca Someșului Mare au un procent mai mare al populației fiind și mai aproape de poliile urbane de dezvoltare. Un caz atipic este comuna Salva care a suferit o scădere în urma despărțirii de satul Runcul Salvei care a devenit comună. Celelalte comune cu caracteristici ale zonei montane așezări de pe Valea Rebrei: Parva și Rebra și de pe Valea Sălăuței : Romuli și Coșbuc au urmat același ritm de scădere cu precizarea că și comuna Telciu a preluat localitatea Bichigiu de la Coșbuc crescându-și astfel populația pe care o și poate întreține datorită resurselor forestiere majore pe care le deține.

Referitor la **migrație** se poate spune că anul 1992 se diferențiază de 2009 prin faptul că au existat mai multe plecări respectiv 1196 persoane raportat la numărul de venituri 590 persoane deci o diferență de 606 persoane în minus, datorită și restructurărilor din zona urbană Năsăud, Bistrița și zona minieră Rodna. Iar această tendință de migrare spre alte localități din țară sau străinătate s-a menținut și anul 2009 dar este mult mai redusă, plecând definitiv din zonă un număr de 912 persoane și venind 660 persoane deci o diferență negativă de 252 persoane (conform datelor preluate de la Institutul Național de Statistică). Este îmbucurător faptul că numărul celor care pleacă definitiv este în scădere iar tendința este de a reveni în comunitățile din care au plecat. Aceste persoane plecate la muncă numai temporar în Irlanda, Spania, Germania, Italia, Franța și Austria în special sunt persoane tinere de până în 35 ani care creează premisele unei dezvoltări economice a zonei noastre. Ei vin acasă cu resurse financiare majore, au o altă atitudine față de tratarea mediului rural și au un spirit antreprenorial mai dezvoltat. Cu toate acestea costurile sociale ale migrației sunt mari în comuna Feldru spre exemplu rămânând peste 50 copii în grija rudelor.

Ponderea **somaiului** este ridicată în rândul populației active dar nu depășește procentele pe țară. Cu toate acestea datele oficiale nu reflectă în întregime situația teritoriului nostru deoarece un număr care nu se poate estima exact de persoane nu sunt în evidențele de șomaj desfășurând activități periodice în străinătate care nu se realizează în baza unui contract de muncă. Pentru aceste persoane este necesară găsirea unor soluții imediate pentru reintegrarea pe piața muncii locale.

Din datele preluate din fișele localităților se remarcă că **diversitatea etnică** este redusă 96% din totalul populației fiind români și numai 4% de altă etnie: maghiară 985 persoane și rromi 1085 persoane. Pentru aceștia se caută soluții de integrare la nivel local prin activitatea unor asociații, de exemplu Asociația culturală maghiară de la Rodna afiliată Societății Maghiare Culturale din Transilvania, Grupul de inițiativă „Cu noi pentru noi” și „Grupul mixt de lucru pentru rromi”, din orașul Năsăud care își desfășoară activitatea implicând și aceste categorii de populație.

II.2.1.4 Patrimoniul de mediu.

Zona dispune de un patrimoniu natural important, dat mai ales de prezența Parcului Național Munții Rodnei, Rezervație a Biosferei, dar și de prezența celorlalte arii naturale protejate. Parcul Național Munții Rodnei este important pentru comunitățile din GAL Țara Năsăudului pentru că acestea sunt deținătoare de terenuri alpine: păduri și pășuni montane. Unele sunt folosite respectând legislația privind ariile protejate pentru pășunatul

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

animalelor iar altele pot constitui trasee turistice importante pentru orice vizitator interesat. Zona noastră este astfel un punct de plecare pentru vizitarea acestei rezervații a biosferei.

Ariile protejate aflate în teritoriul nostru sunt prezentate în tabelul următor:

<i>Numele zonei</i>	<i>Suprafața în ha</i>	<i>Caracteristici principale (clasificarea directivelor privind Habitatele, Păsări, Habitate și Păsări)</i>
Zăvoaiele Borcutului, Comuna Romuli, Rezervație Hidrogeologică	1ha	Rezervație Hidrogeologică situată la limita Parcului Național Munții Rodnei, la poalele sud-vestice ale Masivului Bătrâna, la confluența Pârâului Bârloaia cu Izvorul Pietrei, care alcătuiesc Valea Strâmba, afluent al Văii Sălăuța. Aceste izvoare au fost declarate rezervație prin L 5/2000 și reprezintă o depunere de travertin și tuf calcaros din care ies la suprafață ape minerale și CO2 liber. Apele minerale de pe Valea Strâmba pot fi încadrate în categoria apelor feruginoase, bicarbonate, sodice, calcice, magneziene, carbogazoase, fiind situate pe un con de travertin ce ocupă o suprafață de circa 800 m ² și este acoperit de o pădure de conifere. Izvorul din pârâul afluent de dreapta al pârâului Bârloaia este captat într-o fântână, are debit de 3500 l /24 ore și o apă feruginoasă, bicarbonată, calcică, magneziană și cu emanații puternice de CO2. Un al doilea izvor cu debit apropiat de primul, apare ca o fântâniță în travertin, iar în apropierea lui se găsesc celelalte izvoare, care datorită obturării canalelor de ieșire înspre suprafață au debite scăzute, dar degajă puternic CO2 (mofetă).
Peștera Izvorul Tăușoarelor, Comuna Rebrîșoara, Rezervație Speologică	71 de ha, situată pe Izvorul Tăușoarelor, afluent de stânga al Văii Gersa, în apropiere de limita vestică a Parcului Național Munții Rodnei	Rezervație Speologică Sit Natura 2000 ROSCI0193 declarată prin Legea 5/2000 cu suprafața de 71 ha,. Descoperită de învățătorul Leon Bîrte în anul 1915, peștera are o dezvoltare de peste 16 km, fiind un carst în calcare sedimentare puternic tectonizate, de vârstă eocenă. Valoarea științifică este data de: morfologia peșterii prin excelență tectonică; dimensiunea și denivelarea ei (adâncime de peste -470 m), fiind una dintre cele mai adânci peșteri din România; peștera adăpostește un mineral foarte rar – mirabilitul (Na2SO4 x 10 H2O); în Sala Bilelor au fost descoperite peste 40 bile de calcar, noduli singeneticici, fenomen nedescris în altă peșteră; aici trăiește diplopodul troglobiont <i>Romanosoma bârtei</i> , specie endemică pentru Munții Rodnei,

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

		denumire care cinstește numele descoperitorului – Bîrte Leon; în Galeria Gipsului se găsesc cele mai frumoase cristale de ghips din peșterile României (I. Viehmann), fiind vorba despre cristale de selenit curbate ce imită morfologic o floare (antodite); prezența oaselor de <i>Ursus spelaeus</i> . Specii de mamifere : 1303 – <i>Rhinolophus hipposideros</i> (Liliacul mic cu potcoava).
Peștera Jgheabul lui Zalion Comunele Rebrîșoara, Rebra, Telciu Rezervație Speologică	2121 m lungime	Peștera Jgheabul lui Zalion este considerată afluent al carstului subteran de la Tăușoare, sau o „galerie laterală” a acestuia. Această peșteră are o lungime de 2121 m cu o denivelare de – 226 m, fiind dezvoltată în lungul unei diaclaze strâmte și prevăzută cu 20 de cascade. Mineralizarea apelor de pe Valea Strâmba este cuprinsă între 4850 – 5254 mg/l, elementele predominante fiind CO ₂ , Ca, Na, Fe, Mg.
Poiana cu narcise de pe Șesul Mogoșenilor, Comuna Nimigea, Rezervație botanică	6 ha	Suprafața de fâneață umedă foarte bogată în narcise (<i>Narcissus angustifolius</i> Ham, N). La sud, sud – est de Mogoșeni, pe un fragment al terasei a IV a, a Someșului Mare, se află o suprafață de teren mlăștinoasă (folosită ca pășune) este împărțită de culturi în trei suprafețe mai mici (1 ha; 0,10 ha; 0,20 ha), foarte bogate în narcise. Apariția „ochiurilor de apă” (bălților) și suprafețelor mlăștinoase (adevărate tinoave) la est de Mogoșeni, (numit și Mogosmort), se datorează alcătuirii geologice și morfologice a zonei respective. Regiunea este formată din sedimente badeniene și sarmatiene, reprezentate prin argile salifere, argile marnoase și marne cu intercalații de gresii și nisipuri. Respectiva structură geologică a favorizat apariția suprafețelor mlăștinoase, din ce în ce mai numeroase spre Nimigea de Jos și Mintiu.
Parcul Național Munții Rodnei Limita nordică a GAL-ului Rezervație a biosferei	46 399 ha	Parcul Național Munții Rodnei ROSCI0125 și ROSPA0085 reprezintă cea mai importantă arie protejată care include următoarele localități din teritoriul GAL-ului: <u>Parva (17%), Rebrisoara (32%), Romuli (8%), Telciu (11%)*</u> beneficiind de acces direct către traseele de creastă și posibilități de dezvoltare a diferitelor tipuri de turism. Parcul Național Munții Rodnei a fost declarat Rezervație a Biosferei sub egida MAB UNESCO în anul 1979, fiind de asemenea sit Natura 2000 – SCI și SPA). În cadrul PNMR există 88 de habitate declarate de interes pentru conservare, în cadrul programelor NATURA 2000, PALEARCTIC și EUNIS. Există numeroase specii de floră și faună care sunt studiate în

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

		vederea păstrării biodiversității zonei, dintre care amintim: 28 specii de enchitreide, 12 specii de lumbricide, 20 specii de diplopode, 36 specii de chilopode, 53 specii de ortoptere, 600 specii de fluturi, specii de pești: <i>lostrița, păstrăvul, lipanul</i> , păsări: <i>cocoșul de mesteacăn, cocoșul de munte, acvila de munte</i> , mamifere: lup, urs, marmotă, râs, capră neagră, cervide, mistreț, vulpe etc. Specii de nevertebrate, mamifere și plante enumerate în anexa II a Directivei Consiliului 92/43/CEE se regăsesc în cele 88 de habitate de interes comunitar.
Someșul Mare Superior	75,4 ha	Rețeaua hidrografică este foarte bine dezvoltată, teritoriul Galului Țara Năsăudului fiind traversat de <i>râul Someșul Mare</i> și afluenții acestuia. În anul 2007 a fost aprobat Ordinul nr.776 privind declararea siturilor de importanță comunitară ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România. Prin acest document Someșul Mare Superior a fost declarat <i>Arie de Protecție Specială (SAC)</i> pentru protejarea a patru specii de pești: - 1163 – <i>Cottus gobio</i> (Zglăvoc); - 9903 – <i>Eudontomyzon danfoeri</i> (Chișcar); - 1122 – <i>Gobio uranoscopus</i> (Petroc); - 1146 – <i>Sabanejewia aurata</i> (Dunariță). Aria protejată începe de la confluența Someșului Mare cu Valea Ilvei (Ilva Mică – care are graniță comună cu Feldru), desfășurându-se apoi de-a lungul albiei minore a acestuia: Feldru, Rebrîșoara, până la confluența lui cu Valea Caselor (Năsăud).

* Sursa: Adresa nr.994/25 octombrie 2010, eliberată de către Agenția pentru Protecția Mediului Bistrița-Năsăud (anexată prezentei în original)

Un alt avantaj al teritoriului îl reprezintă declararea lui ca primă zonă fără Organisme Modificate Genetic (OMG) din România, în luna noiembrie 2006. Declarația de Zone fără OMG în România este o declarație de voință, prin care autoritățile la nivel local iau poziție oficială în privința OMG, afirmând că nu doresc cultivarea acestora pe terenul aflat în raza proprie. Promovarea acestui aspect ar aduce beneficii pentru agroturism și ecoturism.

În râurile din zonă se găsesc variate specii de pești cum ar fi: păstrăvul, lostrița, crap, caras, lin, știucă, mreană, scobar etc. existând și o păstrăvărie organizată în satul Fiad aparținător comunei Telciu de pe Valea Sălăuței.

Izvoare de ape minerale se găsesc în localitățile Romuli, Fiad, Parva, fiind cunoscute pentru proprietățile lor curative.

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

Ape sărate se găsesc la Feldru și Nepos, la Dumitra și Nimigea unde au fost propuse a se face mici stațiuni balneoclimaterice dar încă nu s-au găsit resursele financiare. Programul Leader poate fi un început pentru această dezvoltare în zonă.

Gradul de poluare a teritoriului nostru este scăzut, datorită activităților industriale scăzute, dar și datorită reliefului montan și prezenței numeroaselor rezervații naturale protejate prin lege. Zona este bogată în resurse forestiere existând atât păduri de foioase, cât și de rășinoase, traseele turistice sunt prezente în atât la limita Parcului Național Munții Rodnei cât și în Munții Tibleșului legând ținutul nostru de zona Maramureșului și de stațiunea Borșa.

Promovarea activităților ecologice tip agricultură eco sau bio și ecoturism susține armonizarea dezvoltării zonei cu conservarea patrimoniului de mediu. Teritoriul are potențial în acest sens iar formele de sprijin prin Programul Național de Dezvoltare Rurală vin să susțină zona prin **plăți de agromediu** Pachetul 1: „Pajiști cu înaltă valoare naturală,” și pachetul 2 „Practici agricole tradiționale,” pentru 10 comunele componente ale zonei noastre : Coșbuc, Feldru, Năsăud, Nimigea, Parva, Rebra , Rebrîșoara , Romuli , Salva și Telciu.

Fructele de pădure, plantele medicinale și diverse tipuri de ciuperci prezente în zona Țării Năsăudului nu sunt valorificate.

Administrația Parcului Național Munții Rodnei a depus un proiect în cadrul POS Mediu privind conservarea biodiversității în cadrul parcului, fiind în implementare.

Gestionare deșeurilor în întreg teritoriul este o problemă în curs de soluționare datorită implementării unui proiect ISPA la nivelul județului Bistrița-Năsăud.

II.2.1.5 Patrimoniul arhitectural și cultural.

Teritoriul este deosebit din punct de vedere al patrimoniului arhitectural și cultural, existând aici edificii și monumente de o mare valoare, dar, din păcate, puțin cunoscute și exploatate din punct de vedere turistic.

Monumentele de interes public existente în aria noastră de acoperire sunt:

- **Pod de lemn acoperit** (grăniceresc) peste râul Sălăuța, datează din sec. XVIII-înc. sec. XX, situat în comuna Coșbuc, nr.149;
- **Biserica evanghelică**, azi ortodoxă “Buna Vestire”, datează din sec. XV, situată în satul Cepari, nr.36;
- **Ansamblul bisericii evanghelice**, azi biserica “Sf. Petru și Pavel”, datează din sec. XV-XIX, situată în comuna Dumitra, nr.1;
- **Casă de locuit**, datează din sec. XIX, situată în comuna Dumitra, nr.504;
- **Ansamblul bisericii evanghelice**, azi ortodoxă “Sf. Mare Mucenic Gheorghe”, datează din sec. XIV-XV-XVI, situată în satul Târpiu, nr.262-263;
- **Biserica ortodoxă** “Sf. Arhangheli Mihail și Gavril”, datează din anul 1783, situată în comuna Feldru, nr. 940;
- **Cazarma Șvarda** a regimentului II românesc de graniță, azi **Muzeul Grăniceresc Năsăudean**, datează din sec. XVIII-XX, situat pe Bd. Grănicerilor nr.19;
- **Gimnaziul Superior Greco-catolic Românesc**, azi Colegiul Național “George Coșbuc”, datează din anul 1863, situat pe Bd. Grănicerilor nr. 2;
- **Școala Normală**, azi **Grupul Școlar Silvic**, situat pe str. Gării, nr. 1;

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

- **Internatul Școlii Normale**, azi Școala generală “Mihai Eminescu”, datează din sec. XIX, situat pe Bd. Grănicerilor nr. 15;
- **Ansamblul bisericii de lemn “Sf. Arhangheli Mihail și Gavril”**, datează din anul 1721, situată în comuna Rebrîșoara, nr. 560A;
- **Casă evreiască**, datează de la sfârșitul sec. XIX, situată în comuna Telciu, nr. 557;

Pe lângă aceste monumente de interes public, în zonă se găsesc și alte obiective de interes turistic nepuse corespunzător în valoare :

- **Case memoriale:** George Coșbuc (în comuna Coșbuc), Liviu Rebreanu (în Năsăud, cartier Liviu Rebreanu), Tănase Tudoran (Salva);
- **Biblioteca Academiei** (Năsăud);
- **Muzee:** Muzeul Grăniceresc (Năsăud), Muzeu de artă populară tradițională (Rebra), Casa Ethnos (casă bătrânească amenajată în stilul vechiului ținut grăniceresc de pe Valea Someșului Mare la Feldru), Colecția privată de obiecte tradiționale George Nechiti (Feldru);
- **Sărbători și festivaluri:** Zilele Telciului, Festivalul „Ion Sabadiș” (Telciu); Craii de la Mocod, Înstruțatul bouului în Tăure - de Rusalii (Nimigea); Maiatul elevilor năsăudeni, De Ispas la Năsăud – Zilele orașului, Festivalul de muzică corală sacră „Tudor Jarda” (Năsăud), Ziua Gospodarului, Manifestările ASTREI Năsăudene (Năsăud); Zilele Feldrului de Rusalii, Datini și Obiceiuri păstorești în Septembrie (Feldru); obiceiuri de Paște și de Crăciun în toate localitățile componente.
- **Meșteri populari:** Costume populare și obiecte de artizanat (Telciu, Salva, Parva, Feldru), sculptură (Parva), goblenuri, macrameuri (Parva). Este de remarcat **clopul cu păun unic în lume** care este parte componentă a costumului popular țărănesc specific comunei Salva și cel mai reprezentativ pentru Țara Năsăudului.

În zonă se practică sau pot fi practicate diverse tipuri de turism. Tipurile de turism practicate în zonă sunt:

- Turism montan: trasee comune cu Parcul Național Munții Rodnei, trasee în Munții Țibleș; un punct slab este că nu există ghizi de turism și nici trasee marcate corespunzător și cu supervizare permanentă de echipe de salvamontiști specializate.
- Turismul rural și agroturismul: pensiuni de 2 margarete din Parva în număr de 8 dar care au capacitate mică de cazare și nu sunt suficient de pregătite pentru a primi turiști tot timpul anului – pot fi incluse într-un circuit turistic dacă *Asociația Carpatia Ecotur* care le reprezintă va fi relansată și odată cu ea Centrul de turism montan Huberte Tyrode care a fost creat în parteneriat cu parteneri francezi dar care acum nu este funcțional din lipsă de fonduri; există 2 pensiuni din Telciu: Sonia și Transbordare care sunt modernizate și au capacitate mai mare de primire turiști și de a desfășura activități practice prima fiind dotată cu bazin de înot și spații de agrement adecvate; pensiunea „Moravia” și pensiunea „La Han” din orașul Năsăud și pensiunea Odyseea din Feldru care nu au încă o ofertă turistică pentru vizitatori; păstrăvăria de la Fiad care poate primi vizitatori ocazional și care poate fi folosită pentru a crea o rută de pescuit demonstrativ la păstrăv pe Valea Sălăuței dar care nu este

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

inclusă în nici un program turistic; „Măsura 313 – Încurajarea activităților turistice” a fost accesată de o singură societate privată SC Păunița SRL care construiește în comuna Telciu, sat Bichigiu, o cabană turistică și căsuțe de cazare;

- Turism religios și monahal prin vizitarea mănăstirilor de la Salva, Rebra și Parva precum și la Dumitra, vechi sat care păstrează arhitectura săsească.

Teritoriul este propice dezvoltării și a altor tipuri de turism:

- Turism cultural orașul Năsăud fiind recunoscut ca oraș al academicienilor aici trăind sau pomind în viață un număr de 20 academicieni membrii ai Academiei Române și ai altor prestigioase instituții din străinătate – nu a fost pus niciodată în valoare acest aspect.
- Turism de agrement și odihnă se poate practica cu atelajele trase de cai pentru a face trecerea printr-un peisaj natural superb spre alte zone cum ar fi Țara Maramureșului sau Țara Bârgăului – „ținutul contelui Dracula”.
- Turism piscicol pentru a învăța pe copiii noștri pescuitul sportiv la păstrăv pe Valea Sălăuței – nu există acest tip de turism în zonă deși există potențial;
- Turism ecvestru se poate practica în oricare din localitățile rurale ale Țării Năsăudului pe drumuri de țară iar caii se pot închiria de la cetățeni – nu există un program acum în zonă pentru acest tip de turism;
- Cicloturism – se poate practica în oricare din localitățile componente și poate fi încurajat dacă vor exista piste de ciclism amenajate;
- Sporturi extreme: parapantă de pe dealurile de la Nimigea, rafting pe Valea Rebrei în perioadele de primăvară – locuri testate dar pentru care nu a existat încă o strategie de promovare;
- Turism științific se poate face în arii protejate, situri Natura 2000 existente;
- Turism de tineret susținut deja prin programul *Tineret în acțiune* de către Primăria Năsăud și care prevede învățarea nonformală și schimburi de experiență cu tineri din alte țări ale Uniunii Europene în spiritul unei cetățenii europene active. Un circuit turistic al școlilor care poartă numele unor oameni de cultură și de știință este binevenit în zona noastră.

Problema majoră pentru dezvoltarea turismului o reprezintă starea proastă a infrastructurii și lipsa informației turistice, lipsa indicatoarelor adecvate precum și a materialelor informative în principalele limbi de circulație internațională – în zonă nu există nici un centru de informare turistică.

Numărul unităților de cazare și serviciile oferite sunt insuficiente pentru derularea unei activități turistice susținute.

Cea mai mare problemă în teritoriul Țării Năsăudului este capacitatea redusă de a reține turiștii pentru o perioadă mai lungă de timp, neexistând o ofertă de program turistic complex.

Unitățile de alimentație publică sunt slab reprezentate iar în cazul celor existente se impune îmbunătățirea serviciilor oferite. În acest moment produsele alimentare din teritoriu nu sunt suficient valorificate, astfel că turiștii nu pot cunoaște oferta gastronomică locală. Produsele locale tradiționale pentru care există acreditare, spre exemplu brânza și cașul „Poiana” produse în localitatea Rebrîșoara și orașul Năsăud nu au fost promovate corespunzător pentru a se regăsi și a fi comercializate pentru turiștii

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

care pot veni în zonă. La fel țuica de prune care poate fi produsă în livezile existente în comunele Dumitra și Nimigea nu este pusă în valoare. Dulceața sau marmelada care pot fi produse din fructe și comercializate sau servite turiștilor iar nu sunt puse în valoare suficient. Păstrăvul, pește reprezentativ pentru zona de munte a Țării Năsăudului iarăși nu este pus în valoare suficient de bine.

Aceste lucruri îmbinate cu artizanatul unic în lume din localitățile Salva, Telciu, cu peisajele din Munții Rodnei și Munții Țibleșului cu izvoarele de apă minerală de la Feldru și Parva, faptul că aici s-au născut unii dintre cei mai mari academicieni ai României pot aduce un plus de valoare dacă dăm posibilitatea locuitorilor de a dezvolta zona așa cum își doresc.

II.2.1.6 Economia locală

II.2.1.6.1 Repartizarea populației active

Datele privind repartitia pentru anul 2009 din teritoriul GAL Țara Năsăudului a populației active se regăsesc mai jos:

	Populația activă	Sector agricol	Sector industrial și de artizanat	Sector de comerț	Sector privind serviciile
Total	26296	16782	5840	834	2840
%	100,00	63,82	22,21	3,17	10,80

Am constatat faptul că nu există angajați salariați în sectorul agricol, populația avută în vedere este alcătuită din agricultori și alte persoane care lucrează în gospodăria proprie unii dintre ei având posibilitatea de a se acredita ca persoane fizice autorizate în urma accesării programelor pentru susținerea fermelor de subzistență.

Sectorul industrial și de artizanat este cel mai bine reprezentat cu precizarea că o bună parte dintre angajați nu desfășoară activități în zona GAL-ului nostru având un loc de muncă stabil la întreprinderile mari din centrul de județ Bistrița dar cu costuri mari de deplasare. Este necesar să căutăm soluții pentru aceste categorii de persoane pentru a lucra productiv la întreprinderile din zona noastră.

Sectorul de servicii este bine reprezentat aici intrând și angajații administrațiilor publice locale.

Sectorul de comerț este mai slab reprezentat și depinde de capacitatea societăților comerciale de a susține activitățile respective în condițiile în care există taxe către stat care nu se pot susține totdeauna din activitățile desfășurate.

Evoluția populației active pe sectoare de activitate în ultimii 5 ani este prezentată mai jos (date preluate din evidențele locale ale unităților administrativ-teritoriale):

Anii	Populația activă	Sector agricol	Sector industrial și de artizanat	Sector de comerț	Sector privind serviciile
2009	26296	16782	5840	834	2840
%	100,00	63,82	22,21	3,17	10,80
2008	26068	16390	5820	938	2920

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

%	100,00	62,87	22,33	3,60	11,20
2007	26019	16224	5624	1239	2932
%	100,00	62,35	21,61	4,76	11,27
2006	26140	16648	5682	1180	2630
%	100,00	63,69	21,74	4,51	10,06
2005	26458	15320	6128	2230	2780
%	100,00	57,90	23,16	8,43	10,51

Se constată că nu au existat schimbări relevante în structura populației ocupate în teritoriul GAL Țara Năsăudului în ultimii 5 ani. Se remarcă totuși o tendință de scădere a salariaților implicați în sectorul de comerț și o revenire spre sectorul agricol.

II.2.1.6.2 Agricultură

Structura agricolă a GAL Țara Năsăudului este prezentată mai jos (Date preluate de la primăriile componente ale teritoriului - fișele localităților 2010):

	Zonă de cultură de cereale și de creștere a animalelor	Terenuri agricole	Din care Neproductive	Păduri	Pășuni, fânețe	Viță de vie și livezi
98820 ha	13640 ha	51664 ha	1460 ha	47156 ha	36095 ha	469 ha
100 %	26%	52%	3%	48%	70%	1%

Suprafața totală a teritoriului este de 111870 hectare dintre care 98820 ha. reprezintă terenurile agricole și terenurile cu vegetație forestieră care pot fi folosite pentru activități cu caracter agricol. Un procent de 17% din totalul fondului funciar este concentrat în zona de deal, comunele Dumitra și Nimigea iar 83% reprezintă zona montană defavorizată. O suprafață de 13050 ha din totalul teritoriului este ocupată cu terenuri neagricole altele decât terenurile forestiere.

Terenurile agricole reprezintă 52% din suprafața folosită dintre care 26% sunt suprafețe arabile pe care se cultivă orz, grâu, porumb, cartofi și legume. Această suprafață este fărâmițată în proporție de 90% în gospodării particulare. În medie o gospodărie deține 3,76 ha teren agricol. Un număr 118 de gospodării beneficiază de sprijinul acordat prin „Măsura 141 – Sprijinirea fermelor agricole de semi – subzistență” (date valabile în luna august 2010) în special deținători de bovine și ovine. Acestor gospodării susținute cu 1500 euro anual li se vor adăuga altele care au nevoie de susținere pentru a se dezvolta și a putea aduce un plus de valoare pe piața locală.

Un procent de 70% din terenul agricol este reprezentat de pășuni și fânețe naturale fapt care este propice dezvoltării organizate a zootehniei. Numai 3% din totalul terenurilor agricole sunt neproductive în sensul că reprezintă zone acoperite de malurile afluenților Someșului Mare și pante abrupte ale dealurilor și munților care nu pot fi folosite pentru cultivarea plantelor sau pentru pășunat. Vița de vie și livezile reprezintă numai 1% din totalul suprafețelor agricole având cea mai slabă reprezentare în zonă.

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

Solurile sunt potrivite pentru livezi de pomi fructiferi meri, peri și pruni dar nu există încă o asociație care să se ocupe de acest aspect.

În fiecare localitate există o asociație a crescătorilor de taurine afiliată Asociației județene a crescătorilor de taurine care se orientează spre obținerea de subvenții pentru întreținerea pășunilor. Singurul **grup de producători acreditat este Asociația crescătorilor de Taurine Telciu** care a primit avizul MADR în anul 2007 pentru producția de lapte și produse din lapte.

Asociațiile crescătorilor de ovine sunt slab reprezentate, fiind în formare dar aceste asociații nu sunt susținute de oameni cu experiență în domeniul accesării fondurilor europene ceea ce va fi un impediment major în administrarea judicioasă a acestor resurse.

Terenurile cu vegetație forestieră sunt administrate corespunzător de Ocoale Silvice Private care colaborează cu Asociațiile de proprietari de pădure și acestea fiind încă într-un stadiu incipient în teritoriul nostru.

Industria alimentară locală în corelație cu potențialul agricol al zonei s-a axat pe prelucrarea produselor locale: **carne și lapte**. Sunt acreditate ca **produse tradiționale brânza și cașul „Poiana„** prelucrate în localitatea Rebrîșoara și orașul Năsăud din materia primă locală beneficiarul SC Vilactil Prod SRL obținând finanțare pe „Măsura 123 – Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere”. Pentru ele nu există o strategie de promovare până în prezent.

Există și producători de miere, unul dintre aceștia din comuna Nimigea fiind sprijinit pe „Măsura 112 - Instalarea tinerilor fermieri”. Potențialul zonei este însă mult mai mare dar promovarea lipsește, deși se poate obține o producție de calitate din cei 1900 de stupi existenți în zonă susținuți de flora locală care este de cea mai bună calitate și foarte variată.

Din lipsa cofinanțării unele societăți comerciale nu au putut duce până la capăt proiectele câștigate prin fonduri SAPARD reziliind contractele încheiate cu instituțiile finanțatoare în acest domeniu al procesării cărnii și laptelui.

Nu există piețe de desfacere corespunzătoare, standuri sau magazine tradiționale amenajate în mod corespunzător. Nu se regăsesc în zonă depozite de păstrare a produselor agricole și rezultate de pe urma practicării zootehniei.

Este necesară o revigorare a activităților productive în zonă în concordanță cu respectarea specificului alimentar local.

II.2.1.6.3 Industrie – IMM – Micro-întreprinderi

Situația societăților comerciale din GAL Țara Năsăudului se regăsește mai jos (Date prelucrate din evidențele primăriilor partenere, 2010):

	Total întreprinde ri	Micro- întreprinderi cu 1-10 salariați	Întreprinderi cu 10 - 50 salariați	Întreprinderi cu 50 - 250 salariați	Întreprinderi cu peste 250 salariați
Număr	492	444	39	9	0
%	100	90	8	2	0

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

În GAL Țara Năsăudului activitățile reprezentative desfășurate de agenții economiei cu un număr între 50 și 250 angajați sunt concentrate în orașul Năsăud sau în zona imediat învecinată și fac referire la:

mase plastice – SOMPLAST SRL, STEWO PLASTIC PROD SRL din orașul Năsăud;

activități industriale (fabricarea măturilor și periilor de sârmă)- PEROMEX BN SRL din orașul Năsăud;

prelucrarea lemnului și construcții – SC DIMEX 200 COMPANY SRL din localitatea Rebra cu punct de lucru în localitatea Rebrîșoara;

textile – INTEX SRL din orașul Năsăud;

- aparate, materiale și echipamente electrice pentru mașini - STELLWAG ELECTROPROD SRL din orașul Năsăud.

Aceste unități asigură stabilitatea populației în zonă prin oferirea de locuri de muncă în funcție de cerințele pieței având exporturi și în străinătate în țări ca Germania și Franța. Desfacerea produselor în zonă este limitată la fel ca și folosirea materiei prime locale.

Salariul uni angajat nu depășește venitul mediu pe economie, fiind în general un venit minim legal ceea ce nu face atractivă munca în aceste unități. Dat fiind salariul mic și lipsa locurilor de muncă în celelalte comunități, precum și lipsa unor alternative viabile face ca șomajul să fie ridicat iar orientarea persoanelor active să se facă pe piața muncii din exteriorul zonei în orașul reședință de județ Bistrița, sau în străinătate în țări precum Italia, Spania sau Irlanda.

Întreprinderile între 10 și 50 angajați desfășoară cu preponderență activități în comerț cu materiale pentru construcții, produse alimentare și nealimentare, prelucrarea primară a lemnului și transporturi. Întreprinderi precum SC DEFAPLAST INVEST SRL (produse mase plastice în localitatea Feldru), SC SONIL IMPEX SRL (produse de purificare și carmangerie în localitatea Feldru) VILACTIL PRODCOM SRL (acreditat pentru produse tradiționale din lapte în localitatea Rebrîșoara), SC BRADOLACT SRL (produse din lapte în localitatea Rebrîșoara) și-au orientat activitatea spre folosirea bunurilor locale înființându-se și datorită faptului că aceste localități fiind în zona minieră Rodna supusă restructurării industriale au beneficiat de unele facilități locale privind scutirea la anumite taxe. Dar nu au încă o promovare de produs suficientă și necesită modernizare și susținere care poate veni prin programul LEADER aceasta fiind o șansă de a se moderniza și de a-și diversifica producția.

Întreprinderile între 1 – 10 salariați sunt axate pe activități privind comerțul, transporturile rutiere de mărfuri, construcțiile, restaurantele, prelucrarea primară a lemnului care se regăsesc aproape în fiecare localitate. Există și mici întreprinderi de producere a pâinii și mobilier care pot primi susținere prin program. Din păcate vizibilitatea acestor întreprinderi este scăzută iar ele au un potențial limitat pentru a atrage și a menține forță de muncă activitatea fiind numai temporară.

Mai există înregistrate un număr de 215 întreprinderi care nu au angajați permanenți și nu desfășoară activități relevante în zonă. Ele au ca obiect de activitate în principal prelucrarea primară a lemnului și au fost înființate pentru exploatarea resurselor forestiere bogate ale zonei. Este o modalitate firească în zonă de a produce mijloacele necesare traiului de zi cu zi mai ales că localitățile noastre montane în special Feldru, Rebra, Parva și Rebrîșoara sunt afectate direct de restructurarea zonei miniere Rodna. Cu toate acestea firmele nu pot funcționa pe de o parte datorită faptului că fondul forestier

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

majoritar este în administrarea ocoalelor silvice private care impun restricții de exploatare a masei lemnoase, iar pe de altă parte datorită faptului că nu au capitalul financiar necesar pentru a investi în utilaje specifice exploatării raționale. Este necesar ca aceste persoane, responsabili de firmă să fie orientate și implicate în activități antreprenoriale, altele decât cele de exploatare, de exemplu mici afaceri în turism combinate cu promovarea tradițiilor și produselor locale și cu activități agricole în sectorul zootehnic.

II.2.1.6.4 Comerț și sector de servicii.

În tabelul de mai jos sunt prezentate principalele tipuri de comerț practicate pe teritoriul GAL Țara Năsăudului și principalele tipuri de întreprinderi din care practică prelucrarea terțiară.

Tipuri de comerț	Număr	% din numărul total	Întreprinderi din sectorul terțiar	Număr	% din numărul total
1.Comert cu amanuntul al altor bunuri noi, in magazine specializate	3	1,05	1. Fabricarea altor articole de imbracaminte (exclusiv lenjeria de corp)	2	2,94
2.Comert cu amanuntul al altor produse alimentare, in magazine specializate	3	1,05	2. Fabricarea altor articole din metal n.c.a.	1	1,47
3.Comert cu amanuntul al articolelor de fierarie, al articolelor din sticla si a celor pentru vopsit, in magazine specializate	4	1,39	3. Fabricarea altor articole textile n.c.a.	3	4,41
4.Comert cu amanuntul al articolelor si aparatelor electrocasnice, in magazine specializate	4	1,39	4. Fabricarea altor elemente de dulgherie si tamplarie, pentru constructii	2	2,94
5.Comert cu amanuntul al bunurilor de ocazie vandute prin magazine	4	1,39	5. Fabricarea altor masini si utilaje specifice n.c.a.	1	1,47
6.Comert cu amanuntul al carburantilor pentru autovehicule in magazine specializate	4	1,39	6. Fabricarea altor masini-unelte n.ca.	1	1,47
7.Comert cu amanuntul al cartilor, in magazine specializate	1	0,35	7. Fabricarea altor produse alimentare n.c.a.	1	1,47
8.Comert cu amanuntul al covoarelor, carpetelor, tapetelor si a altor acoperitoare de podea, in magazine specializate	1	0,35	8. Fabricarea altor produse din material plastic	1	1,47
9.Comert cu amanuntul al echipamentelor audio/video in magazine specializate	1	0,35	9. Fabricarea altor produse manufacturiere n.c.a.	2	2,94
10.Comert cu amanuntul al echipamentului pentru telecomunicatii in magazine specializate	1	0,35	10. Fabricarea articolelor de ambalaj din material plastic	1	1,47
11.Comert cu amanuntul al florilor, plantelor si semintelor; comert cu amanuntul al animalelor de companie si a hranei pentru acestea, in magazine specializate	5	1,74	11. Fabricarea articolelor de papetarie	1	1,47
12.Comert cu amanuntul al fructelor si legumelor proaspete, in magazine specializate	1	0,35	12. Fabricarea articolelor din material plastic pentru constructii	1	1,47
13.Comert cu amanuntul al imbracamintei, in magazine specializate	9	3,14	13. Fabricarea betonului	2	2,94

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

14.Comert cu amanuntul al incaltamintei si articolelor din piele, in magazine specializate	3	1,05	14. Fabricarea biscuitilor si piscoturilor; fabricarea prajiturilor si a produselor conservate de patiserie	1	1,47
15.Comert cu amanuntul al mobilei, al articolelor de iluminat si al articole de uz casnic n.c.a., in magazine specializate	3	1,05	15. Fabricarea condimentelor si ingredientelor	1	1,47
16.Comert cu amanuntul al produselor alimentare, bauturilor si produselor din tutun efectuat prin standuri, chioscuri si pietete	3	1,05	16. Fabricarea de articole confectionate din textile (cu exceptia imbracamintei si lenjeriei de corp)	3	4,41
17.Comert cu amanuntul al produselor farmaceutice, in magazine specializate	17	5,92	17. Fabricarea de articole de imbracaminte pentru lucru	1	1,47
18.Comert cu amanuntul al textilelor, imbracamintei si incaltamintei efectuat prin standuri, chioscuri st pietete	4	1,39	18. Fabricarea de constructii metalice si parti componente ale structurilor metalice	1	1,47
19.Comert cu amanuntul al textilelor, in magazine specializate	1	0,35	19. Fabricarea de mobila n.c.a.	8	11,76
20.Comert cu amanuntul al ziarelor si articolelor de papetarie, in magazine specializate	1	0,35	20. Fabricarea de mobila pentru birouri si magazine	1	1,47
21.Comert cu amanuntul de piese si accesorii pentru autovehicule	14	4,88	21. Fabricarea de textile netesute si articole din acestea, cu exceptia confectiilor de imbracaminte	1	1,47
22.Comert cu amanuntul efectuat in afara magazinelor, standurilor, chioscurilor si pietelor	2	0,70	22. Fabricarea echipamentelor de ventilatie si frigorifice, exclusiv a echipamentelor de uz casnic	1	1,47
23. Comert cu amanuntul in magazine nespecializate, cu vanzare predominanta de produse alimentare, bauturi si tutun	96	33,45	23. Fabricarea incaltamintei	2	2,94
24. Comert cu amanuntul in magazine nespecializate, cu vanzare predominanta de produse nealimentare	35	12,20	24. Fabricarea materialului rulant	1	1,47
25. Comert cu amanuntul prin intermediul caselor de comenzi sau prin Internet	2	0,70	25. Fabricarea maturilor si periilor	1	1,47
26. Comert cu amanuntul prin standuri, chioscuri si pietete al altor produse.	2	0,70	26. Fabricarea painii; fabricarea prajiturilor si a produselor proaspete de patiserie	9	13,24
27. Comert cu autoturisme si autovehicule usoare (sub 3,5 tone)	2	0,70	27. Fabricarea placilor, foliilor, tuburilor si profilelor din material plastic	5	7,35
28. Comert cu ridicata al altor bunuri de uz gospodaresc	5	1,74	28. Fabricarea prin tricotare sau crosetare a altor articole de imbracaminte	2	2,94
29. Comert cu ridicata al altor masini si echipamente de birou	1	0,35	29. Fabricarea produselor de morarit	3	4,41
30. Comert cu ridicata al animalelor vii	1	0,35	30. Fabricarea produselor din beton pentru constructii	3	4,41

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

31. Comerț cu ridicata al aparatelor electrice de uz gospodăresc, al aparatelor de radio și televizoarelor	1	0,35	31. Fabricarea produselor lactate și a branzeturilor	3	4,41
32. Comerț cu ridicata al băuturilor	1	0,35	32. Fabricarea sucurilor de fructe și legume	1	1,47
33. Comerț cu ridicata al calculatoarelor, echipamentelor periferice și software-ului	2	0,70	33. Prelucrarea și conservarea carni	1	1,47
34. Comerț cu ridicata al combustibililor solizi, lichizi și gazoși și al produselor derivate	2	0,70	34. Distilarea, rafinarea și mixarea băuturilor alcoolice	1	1,45
35. Comerț cu ridicata al echipamentelor și furniturilor de fierărie pentru instalații sanitare și de încălzire	1	0,35			
36. Comerț cu ridicata al mașinilor-unelte	1	0,35			
37. Comerț cu ridicata al materialului lemnos și a materialelor de construcție și echipamentelor sanitare	10	3,48			
38. Comerț cu ridicata al metalelor și minereurilor metalice	1	0,35			
39. Comerț cu ridicata al mobilei, covoarelor și a articolelor de iluminat	3	1,05			
40. Comerț cu ridicata al produselor chimice	3	1,05			
41. Comerț cu ridicata al produselor din ceramică, sticlărie, și produse de întreținere	2	0,70			
42. Comerț cu ridicata al produselor textile	1	0,35			
43. Comerț cu ridicata de piese și accesorii pentru autovehicule	2	0,70			
44. Comerț cu ridicata nespecializat	5	1,74			
45. Comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, băuturi și tutun	2	0,70			
46. Intermedieri în comerțul cu material lemnos și materiale de construcții	3	1,05			
47. Intermedieri în comerțul cu produse diverse	10	3,48			
48. Intermedieri în comerțul cu textile, confecții din blana, încălțăminte și articole din piele	3	1,05			
49. Intermedieri în comerțul specializat în vânzarea produselor cu caracter specific, n.c.a.	1	0,35			
TOTAL	287	100		70	100

(Date prelucrate din evidențele primăriilor componente, 2010)

Comerțul este preponderent orientat spre vânzarea cu amănuntul a produselor alimentare și nealimentare, a materialului lemnos, a pieselor și accesoriilor pentru mașini și produse farmaceutice.

Faza terțiară de prelucrare a produselor este reprezentată de domeniul fabricării pâinii și produselor de patiserie, a produselor lactate, a articolelor textile, producția de mobilier, mase plastice, ocupând și ele un loc important în economia zonei. În acest domeniu, al industriei terțiare sunt angajate cele mai multe persoane în teritoriul nostru.

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

Și aici se poate face o intervenție LEADER pentru a susține întreprinderile să promoveze pe piața locală mult mai bine produsele și să își diversifice sau modernizeze producția Ș cum arătam și la punctul precedent.

Alte 350 firme își desfășoară activitatea în domeniul construcțiilor, al transporturilor rutiere de pasageri și de mărfuri, ponderi mai mici de 5% ocupând serviciile de consultanță, hoteliere și de restaurante. Serviciile de gospodărire comunală, poștă, radio – tv asigură necesarul zonei dar nu sunt foarte dezvoltate la nivel local. Serviciile de internet nu acoperă decât în jur de 3% din gospodăriile populației rurale fiind concentrate mai mult în orașul Năsăud.

Serviciile bancare sunt asigurate prin prezența în majoritatea localitățile GAL Țara Năsăudului a filialelor sau sucursalelor principalelor bănci care operează în România, unitățile CEC fiind prezente aproape în fiecare comună.

Nu există la nivel local servicii locale specializate în pregătirea profesională, antreprenariat și dezvoltare rurală. Nu există nici servicii specializate pentru transportul deșeurilor animale.

II.2.1.7 Servicii și infrastructuri medico-sociale

II.2.1.7.1 Echipamente prezente sau accesibilitatea populației la aceste servicii.

Asigurarea infrastructurii medico-sociale este importantă pentru o zonă deoarece atractivitatea și promovarea ei se poate face numai dacă există mijloacele care să asigure pe de o parte siguranța cetățenilor, pe de altă parte educarea tinerei generații și formarea ei într-un mediu social sănătos.

	Spital	Medic	Dentist	Învățământ Primar	Învățământ Secundar	Universitate	Teren de fotbal	Săli de sport
Existența DA/NU	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
Dacă NU indicați distanța în km de la centrul teritoriului până la cel mai apropiat obiectiv menționat	-	-	-	-	-	-	-	-

Aspecte privind **învățământul** în GAL Țara Năsăudului sunt prezentate mai jos:

- Există unități de învățământ pentru învățământul primar în fiecare localitate. Deficiența majoră o constituie un spațiu amenajate separat pentru grădinițe care nu funcționează corespunzător în toate localitățile. Numai în orașul Năsăud există o clădire amenajată separat pentru grădinițe în celelalte localități spațiile fiind amenajate în incinta școlilor generale sau în spații cu

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

condiții minime pentru desfășurarea actului educativ. Acest fel de situații se întâlnesc în comuna Feldru unde nu există grădiniță, activitățile desfășurându-se în 10 spații închiriate în gospodăriile populației, în comunele din zona montană sate cum sunt Gersa II la Rebrîșoara, Fiad și Bichigiu la Telciu.

- Există școli de arte și meserii în comunele Feldru, Telciu, Rebra, Parva care pregătesc elevii în diferite domenii ca de exemplu textil și electrotehnic dar eficiența acestora este mică datorită slabei dotări materiale pentru lecțiile practice. O abordare LEADER pentru angajarea în activități practice a acestor grupuri școlare este necesară pentru revigorarea economiei și serviciilor în special la nivel local. De asemenea dotarea grădinițelor și amenajare spațiilor acolo unde ele nu există se impune.
- Există un număr de 6 instituții de învățământ care poartă numele unor personalități ale locului și care pot constitui baza viitoare a unor rețele tematice și proiecte de succes în cadrul programului LEADER: Comuna Salva: Școala Generală Tiberiu Morariu; Comuna Feldru: Școala generală Gavril Istrate din Nepos; Comuna Rebrîșoara: Școala generală Iacob și Ioachim Mureșanu; Orașul Năsăud: Colegiul George Coșbuc și Școala Generală Mihai Eminescu; Comuna Parva: Școala de Arte și Meserii Vasile Scurtu; Comuna Coșbuc: Școala Generală George Coșbuc
- Singura universitate de stat care are o extensie în orașul Năsăud este Universitatea Babeș–Bolyai cu profil în domeniul pregătirii viitorului personal didactic: psihologie și pedagogie, precum și în domeniul economic și de gestiune a afacerilor.
- Singurul Grup Școlar acreditat ca furnizor de servicii de formare profesională în domeniul silviculturii și meserii conexe este Grupul Școlar Silvic din orașul Năsăud promotor al proiectelor PHARE, LEONARDO DA VINCI, COMMENIUS.
- Cluburile elevilor sunt încă slab reprezentate; singurul care desfășoară activități legate în special de protecția mediului este Clubul Darwin care are filiale în mai multe școli, Grupul Școlar Silvic din Năsăud și Școala Generală Mihai Eminescu fiind cele mai bine reprezentate;

Aspecte privind **sănătatea** în GAL Țara Năsăudului sunt prezentate mai jos:

- Există un spital în orașul Năsăud care trebuie să deservească toate celelalte 11 localități. Acesta are personal calificat dar nu există resurse financiare suficiente pentru a fi susținute toate serviciile. Se preiau mai mult situațiile de urgență iar cazurile mai grave se repartizează la Bistrița la distanță de 25 km de orașul Năsăud.
- Fiecare localitate rurală are medic de familie și medic stomatolog. Singura comună care nu are o farmacie este Romuli, medicația necesară fiind asigurată de medicul de familie.
- Există un serviciu specializat de urgență SMURD în orașul Năsăud (nou înființat) și unul în zona vecină Gal-ului nostru, în orașul Sîngeorz – Băi care deservește și comunitățile noastre intervenind cu rapiditate pentru orice fel de urgențe; el este

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

susținut de unitatea de preluare urgențe din orașul Năsăud care funcționează în cadrul Spitalul orășenesc „Dr. George Trifon”.

- Există un singur Centru de Servicii Sociale Comunitare la Năsăud care se ocupă cu protecția copiilor defavorizați;
- Pe lângă acestea există legal constituite în localități Servicii de Voluntari pentru Situații de Urgență în subordinea Consiliilor Locale care pot interveni în caz de calamități naturale sau alte situații de urgență. Baza materială a acestor servicii nu este însă foarte dezvoltată dar în echipele de intervenție există tineri ambițioși care vor să acționeze spre binele comunităților. Aici se impune o abordare LEADER pentru susținerea acestor servicii voluntare cu echipamente și prin amenajarea unor spații și pentru a întări relațiile dintre echipe prin facilitarea unor schimburi locale, naționale și internaționale de experiență. Este o acțiune inovativă care nu a fost realizată în zonă pentru acest tip de servicii dar este necesară pentru creșterea gradului de civism și responsabilizare în special a tinerilor pentru comunitățile în care trăiesc. Combinarea acestor tipuri de activități cu întrecerile sportive locale va fi binevenită.

Aspecte privind **sportul** în GAL Țara Năsăudului sunt prezentate mai jos:

- Există echipe locale de fotbal care practică acest sport în Liga V și în Liga IV. Coordonarea lor se face de structuri organizate în majoritatea cazurilor într-o formă nejuridică care sunt afiliate Federației Române de Fotbal prin Filiala județeană.
- Baze sportive organizate – terenuri de fotbal cu vestiare și tribune există în orașul Năsăud și comunele Dumitra, Salva, Nimigea, Rebrîșoara, Rebra, Parva și Romuli. Comuna Feldru are în curs de amenajare un stadion comunal.
- Există săli de sport de capacitate mică până la 50 locuri în comunele Nimigea și Rebrîșoara; Există săli de sport pentru nivel competițional de 150 locuri la Năsăud, Feldru și în construcție la Telciu. În aceste condiții sportul prin dotarea corespunzătoare a spațiilor sportive, a incintelor poate deschide pentru zonă calea unui turism de agrement și pentru petrecerea timpului liber în mod sănătos pentru tineret și nu numai;
- există o piscină privată, funcțională în comuna Telciu care poate fi folosită pentru întrecerile școlare în incinta Pensiunii Sonia;
- primăvara se poate practica raftingul pe afluentul Someșului, Râul Rebra dar nu există încă o amenajare corespunzătoare a acestui spațiu ceea ce prin abordarea LEADER ar putea fi făcut, acest lucru fiind o acțiune inovativă pentru zona noastră;
- sportul național oina are o mică echipă formată în orașul Năsăud care practică și balseballul;
- pe dealurile Țării Năsăudului se practică ocazional parapantismul dar până în prezent nu a fost susținut de structuri locale;
- dintre aspectele negative se remarcă faptul că nu există un spațiu amenajat pentru biciclete; nu există bălți amenajate pentru pescuitul sportiv iar inovativitatea ar consta în faptul că se pot amenaja astfel de structuri deoarece există potențial în zonă pe afluenții Someșului Mare: Valea Sălăuței în special;

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

II.2.1.8 Activități sociale și instituții locale.

Localitățile care intră în componența GAL ȚARA NĂSĂUDULUI au caracter preponderent rural. Administrarea fiecărei localități depinde de resursele locale, numărul de sate componente, formele de relief care sunt variate și pentru care este necesară o infrastructură adecvată.

GAL Țara Năsăudului are în componență 10 comune și 1 oraș toate fiind conduse de primari aleși prin votul liber al populației care au în subordonare un aparat administrativ ce oferă servicii către cetățean și asigură funcționarea bună a comunității locale în raport cu autoritățile statului și alte instituții publice sau private.

Localitățile cu teritoriile componente sunt prezentate mai jos:

- comuna Romuli are în componență 2 sate: Romuli și Dealul Ștefăniției; este condusă de un consiliu local în componența căruia intră 11 consilieri;
- comuna Telciu are în componență 3 sate: Telciu, Fiad, Telcișor, Bichigiu; este condusă de un consiliu local în componența căruia intră 15 consilieri;
- Comuna Coșbuc are în componență 1 sat: Coșbuc; este condusă de un consiliu local în componența căruia intră 11 consilieri;
- Comuna Salva are în componență 1 sat: Salva este condusă de un consiliu local în componența căruia intră 11 consilieri;
- Comuna Nimigea are în componență 8 sate: Nimigea de Jos, Nimigea de Sus, Tăure, Mintiu, Mogoșeni, Florești, Mocod și Mititei; este condusă de un consiliu local în componența căruia intră 15 consilieri;
- Comuna Dumitra are în componență 3 sate: Dumitra, Cepar și Târpiu; este condusă de un consiliu local în componența căruia intră 13 consilieri;
- Orașul Năsăud are în componență 2 cartiere: Lușca și Liviu Rebreanu și un consiliu local în componența căruia intră 17 consilieri;
- Comuna Rebrișoara are în componență 4 sate: Rebrișoara, Gersa I, Gersa II și Poderei; și un consiliu local în componența căruia intră 13 consilieri;
- Comuna Rebra are în componență 1 sat: Rebra este condusă de un consiliu local în componența căruia intră 11 consilieri;
- Comuna Parva are în componență 1 sat: Parva este condusă de un consiliu local în componența căruia intră 11 consilieri;
- Comuna Feldru are în componență 2 sate: Feldru și Nepos, este condusă de un consiliu local în componența căruia intră 15 consilieri;

Nu există în comune servicii acreditate de asistență socială la nivelul administrațiilor locale. Există un singur serviciu de asistență socială primară acreditat în cadrul Primăriei Orașului Năsăud. Nu există cămine de bătrâni și nici centre de zi pentru copii defavorizați sau pentru cei care au nevoie de un sprijin moral datorită lipsei temporare a părinților din țară, plecați la muncă pentru un trai mai bun. Nu există decât Servicii Voluntare pentru Situații de Urgență și acestea foarte slab dotate, cel mai funcțional serviciu fiind numai în comuna Feldru care dispune de mașină de pompieri și ambulanță proprie pentru intervenții. Administrațiile locale au fonduri puține iar principalele surse de bani sunt fondurile europene prin Programul Național de Dezvoltare Rurală în special și de la bugetul de stat. Administrațiile locale se confruntă cu dificultatea cofinanțării pentru proiecte și duc lipsă de oameni cu experiență pentru implementare unor programe, ceea ce a determinat să lucreze cu consultanți pentru care

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

investesc sume mari din bugetul local. Singurul serviciu de evidență a populației est în orașul Năsăud și deserveste toată zona.

În GAL Țara Năsăudului există asociații și fundații și alte grupuri identificate care reprezintă interesele societății civile și care prin implicarea lor activă pot fi un bun sprijin pentru noi în cadrul abordării LEADER, prin persoane resursă. Se remarcă următoarele aspecte:

- Cele mai bine reprezentate sunt asociațiile crescătorilor de animale care există în fiecare localitate inclusiv în orașul Năsăud; **Asociația crescătorilor de taurine din comuna Telciu** este **grup de producători recunoscut** de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale încă din anul 2007 pentru procesare carne și lapte;
- Există 2 asociații intercomunitare înregistrate pentru rezolvarea problemelor mediului rural: Asociația intercomunitară Roșua funcțională pentru comunele Dumitra și Șintereag aceasta din urmă fiind în afara teritoriului nostru și Asociația intercomunitară Bichigel Idieciu pentru comunele Telciu și Runcul Salvei care este în afara teritoriului nostru. Prima are în implementare un proiect mare de infrastructură pe Măsura 3.2.2. a Programului Național de Dezvoltare Rurală pentru modernizarea comunei Dumitra;
- Alte două asociații intercomunitare sunt construite cu implicarea factorului de decizie județean, respectiv Consiliul județean: „Asociația intercomunitară de apă – canal,, și „Asociația intercomunitară de management a deșeurilor,, ambele având rol de a moderniza colectivitățile și din zona noastră prin implementarea unor proiecte mari care continuă programul ISPA pentru apă , canal și deșeuri;
- În zonă există potențial agricol pentru fructe și legume , produse ale pădurii dar activitățile unor organizații agricole nu sunt foarte pronunțate în zonă. Organizații agricole precum „Asociația agro - silvică Pripas” din cartierul Liviu Rebreanu al orașului Năsăud sau „Asociația proprietarilor de pădure” din comuna Feldru trebuind încurajate pentru a desfășura activități productive în zonă.
- Cea mai importantă asociație de mediu care funcționează pe teritoriul Țării Năsăudului este „Asociația pentru protecția mediului și prezervarea resurselor de apă ProSomeș” prima asociație din România implicată într-un program INTERREG IIIC derulat între anii 2005 – 2008; ea este cea care a implementat proiectul LEADER pentru construcția parteneriatului public – privat și care susține acțiuni educative de mediu în zonă contribuind pe de altă parte la menținerea unui bun climat de colaborare între administrațiile publice locale din zona noastră. Ea este și membră a Comitetului Național de Coordonare a Rețelei Naționale de dezvoltare Rurală implicându-se în informarea comunităților despre programele PNDR.
- Alte 9 asociații au în statut activități cu caracter sportiv: fotbal în special ocupându-se de echipele din ligile IV și V; Aceste asociații conduse în principal de tineri sunt în atenția noastră pentru că împreună pot prin programul LEADER să promoveze în mod corespunzător activitățile sportive ale zonei.
- Asociații de tineri care funcționează în zonă având activitate sunt din orașul Năsăud: „Asociația de consiliere și educație Timdar” care are activități pentru copii și persoane defavorizate; „Asociația Eco Silvic” care funcționează pe lângă Grupul Școlar Silvic având activități complexe cu elevii și fiind implicată în programul „Tineret în acțiune”; „Asociația Sandu Manoliu” a părinților și elevilor

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

de pe lângă Școala generală Mihai Eminescu implicată în promovarea educației pentru mediu în special, câștigând titlul de Eco Școala și fiind inclusă în această rețea europeană.

- În teritoriul sunt foarte slab reprezentate asociațiile de etnici datorită și numărului mic al acestor persoane în ponderea populației, aproximativ 4%. Fiind în zonă minieră defavorizată comunitățile noastre de maghiari au beneficiat de acțiunile „Asociației culturale maghiare Rodna, din zona Rodna, afiliată „Asociației culturale a maghiarilor din Transilvania”; Comunitățile de romi beneficiază de sprijinul a două grupuri mixte care funcționează în orașul Năsăud și care susțin activități tradiționale ale familiilor de romi. Pe de altă parte acestea susțin familiile de romi să se integreze în societate prin ajutorul dat în procurarea actelor de identitate și de proprietate pentru locuințe și terenuri și de asemenea în căutare unui loc de muncă.

- Nu există asociații ale oamenilor de afaceri ceea ce este un punct slab în dezvoltarea zonei și nevoia de parteneriat public – privat este cu atât mai mare;

Deși există un număr foarte mare de fundații acestea nu au acces încă nici un program de finanțare activitățile lor fiind irelevant pentru zona noastră, neavând periodicitate și nici efecte de lungă durată. S-a făcut simțită mai degrabă activitatea unor fundații culturale sau cu caracter de dezvoltare regională din alte zone ale țării care au avut intervenții constructive în zonă. Un exemplu în acest sens este *Fundația Civitas pentru Societatea Civilă din Cluj Napoca* care prin facilitatori comunitari sau agenți de dezvoltare locală a sprijinit activitatea unor localități cum a fi Salva, Feldru Năsăud fiind și partener al Asociației ProSomeș în programul LEADER.

Se impune din acest punct de vedere ca să relansăm prin program activitatea unor fundații sociale sau culturale din zona Țării Năsăudului folosindu-ne de experiențele care au rezultat deja din colaborarea cu fundații cu experiență în dezvoltarea și susținerea comunităților locale.

II.2.1.9 Bilanțul politicilor întreprinse în teritoriu

Județul Bistrița–Năsăud și-a stabilit încă din anul 2006 printr-o Strategie de dezvoltare obiectivele și măsurile care trebuie implementate prin intermediul unor proiecte și parteneriate până în anul 2013.

Orientarea de bază a strategiei județului o constituie potențarea punctelor tari, în vederea valorificării oportunităților de creștere și minimizarea efectelor punctelor slabe prin eliminarea factorilor care blochează dezvoltarea.

În esență, prin această strategie se urmărește luarea unor măsuri care să permită redresarea economică a județului și îmbunătățirea situației zonelor cu întârzieri în dezvoltare, luând în considerare protecția socială și conservarea mediului.

Măsurile prin care se urmărește implementarea strategiei vizează cinci câmpuri de acțiune:

- **infrastructura**
- **economia**
- **mediul**
- **resursele umane**
- **turismul**

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

Obiectivele specifice stabilite la nivel de județ prin strategie sunt:

1. Creșterea accesibilității județului prin îmbunătățirea infrastructurilor județene și regionale, ca suport pentru susținerea activităților economice și sociale
2. Creșterea atractivității județului prin îmbunătățirea competitivității activităților economice prioritare și stimularea activităților inovatoare în scopul obținerii unor produse cu valoare adăugată ridicată.
3. Dezvoltarea resurselor umane pentru creșterea gradului de ocupare pe piața muncii, prin modernizarea învățământului, dezvoltarea de abilități antreprenoriale și promovarea educației adulților și a formării continue.
4. Promovarea dezvoltării durabile și diversificarea activităților din mediul rural.

Urmând această strategie de dezvoltare în corelație cu oportunitățile de finanțare cu concursul instituțiilor abilitate, Prefectură, Consiliul Județean, Direcția de Agricultură și Dezvoltare Rurală, Camera de Comerț și Industrie a României, comunitățile locale s-au orientat spre:

- **Crearea propriilor strategii de dezvoltare și integrarea lor în strategia județeană și macroregională;**
- **Formarea de parteneriate pentru accesarea proiectelor mari de infrastructură;**
- **Colaborarea cu instituțiile abilitate pentru informarea corectă a populației despre modalitatea de obținere a finanțărilor europene și ajutor în obținerea unor finanțări;**

Se remarcă 4 aspecte pentru Țara Năsăudului:

- A.** A fost realizată Strategia de Dezvoltare Socio – Economică a orașului Năsăud în anul 2008 prin care localitățile rurale limitrofe de pe Valea Sălăuței, Valea Rebrei până la Sângeorz – Băi au fost considerate ca fiind parte din Unitatea Teritorială de Planificare sau *polul de creștere urban Năsăud*. Toate comunitățile noastre se raportează la această zonă urbană fără de care nu ar avea o identitate specifică. Această viziune este în concordanță și cu strategia de dezvoltare regională a Regiunii Nord Vest din care facem parte, cu Planul Național Strategic, cu Programul Național de Dezvoltare Rurală și cu esența LEADER privind omogenitatea teritorială și asigurarea unei mase urbane critice necesare dezvoltării zonelor rurale limitrofe.
- B.** Încă din 1998 *Zona minieră Rodna* beneficiază de o Agenție Locală de Dezvoltare Durabilă a Zonelor Industriale care se ocupă cu reintegrarea socială a populației din comunităților limitrofe cu caracter minier; comunele Feldru, Rebra, Parva, Rebrîșoara și orașul Năsăud sunt considerate zone afectate de restructurarea zonei miniere Rodna și intervenția acestei agenții vine în sprijinul întăririi capitalului social din aceste zone. Sunt acțiuni îndreptate spre persoanele defavorizate din comunități și spre combaterea sărăciei în special în rândul unor categorii de persoane: tineri, femei și bătrâni. Acest sprijin nu este însă bazat suficient de mult pe ideea de parteneriat între comunități și de

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

aceea este nevoie de intervenții suplimentare prin intermediul unui grup de acțiune locală.

- C.** Pentru a susține agricultura și a veni în sprijinul fermierilor teritoriul României a fost împărțit în zone după potențialul de producție. Au fost identificate și zone defavorizate agricol ținându-se cont de *Regulamentul (CE) 1257/1999*. În baza acestuia s-au delimitat 3 tipuri de zone defavorizate: *Zona Montană Defavorizată (ZMD)*, *Zona Semnificativ Defavorizată (ZSD)* și *Zona Defavorizată de Condiții Naturale Specifice (ZDS)*. **Țara Năsăudului este zonă defavorizată fiind prinsă în Planul Național de Dezvoltare Rurală cu aceste caracteristici.** Este o șansă și o oportunitate pentru asociațiile crescătorilor de animale și pentru deținătorii de terenuri agricole și de pajiști naturale de a cheltui cu chibzuință resursele financiare primite ca surveniți.
- D.** Politica de protecție a mediului a fost dată din 2 perspective: ***asocierea intercomunitară pentru rezolvarea marilor probleme de mediu: apă, canalizare și deșeuri și menținerea ariilor protejate cum este Someșul Mare – Site Natura 2000 și instituirea unor Zone de protecție integrală în Parcul Național Munții Rodnei – Rezervație a biosferei***, pentru diferite specii de plante și animale nefiind uitată nici arhitectura peisagistică de o rară frumusețe din Munții Țibleșului; este importantă această politică de protecția mediului deoarece afectează direct localitățile din Țara Năsăudului pentru că sunt deținători de terenuri cu vegetație forestieră în Parcul Național Munții Rodnei. Deoarece conform legislației ariilor protejate sunt restricționate unele activități productive în aceste zone, comunitățile trebuie să găsească alte surse de venit sau să realizeze acțiuni inovative pentru a păstra mediul nealterat: spre exemplu turism pentru fotografiat diferite specii de plante și animale, pentru pescuit sportiv în locul exploatărilor forestiere;

Referitor la implementarea proiectelor cu finanțare europeană se remarcă următoarele tipuri de proiecte care s-au implementat și se implementează în comunitățile Țării Năsăudului și spre care acestea s-au orientat beneficiarii:

Proiecte din fonduri PHARE - Realizări -	BENEFICIARI
- Phare 2003 – 2004 Fondul de Modernizare al Administrației Publice locale: Realizări: dotarea primăriilor cu aparatură informatică, software, instruire de personal, creare de pagini de internet, informare publică.	Comuna Feldru
- Phare 2005 – 2006: Fondul de Modernizare al Administrației Publice locale: servicii de salubritate și voluntari situații de urgență – model de bună	Comuna Feldru

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

practică la nivel național în managementul serviciilor publice	
- Phare 2005: Strategia de îmbunătățire a situației romilor: crearea de acte de stare civilă, de identitate, reglementare situația terenurilor;	Orașul Năsăud și celelalte comune partenere care au etnie rromă de pe Valea Someșului.
- Phare 2002 Infrastructură mică locală prin Agenția de Dezvoltare Nord Vest: Reabilitare și extindere rețea de apă potabilă și canalizare.	Orașul Năsăud
Phare 2002 Infrastructură mică locală prin Agenția de Dezvoltare Nord Vest și Consiliul Județean Bistrița Năsăud: reabilitarea muzeului Grăniceresc Năsăudean.	Orașul Năsăud
Proiecte din fonduri SAPARD - realizări -	
Modernizare și reabilitare drumuri forestiere.	Telciu, Rebra, Romuli
Înființare de pensiuni turistice	Fiad în comuna Telciu
Programul Operațional Sectorial de Mediu – fonduri FEDR	BENEFICIARI
- Sistem integrat de management al deșeurilor la Nivelul județului Bistrița Năsăud proiect continuare a programului ISPA în teritoriu;	Toate localitățile județului Bistrița – Năsăud.
Fonduri FEADR:	
Proiecte prin Fondul European Agricol și de Dezvoltare Rurală: amenajare de drumuri, canalizări, sisteme de apă potabilă, reabilitare de cămine culturale, reînvierea unor tradiții locale, modernizare piețe, dotare cu utilaje necesare întreținerii infrastructurii locale, reabilitare drumuri forestiere prin Măsura 322 proiecte în implementare și Măsura 125 proiecte la început de drum în momentul finalizării acestui document	Parva, Rebra, Telciu, Coșbuc, Romuli, Dumitra

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

Fonduri prin Schema de Granturi Mici pentru Zonele Miniere și Banca Mondială	
Proiecte între anii 2008–2009 pentru locuri de joacă pentru copii și păstrarea tradiției locale.	Năsăud cu cartierele Liviu Rebreanu și Lușca și comuna Rebrîșoara
Programul Tineret în acțiune și Programul Europa pentru Cetățeni, prin acțiunea Town twinning (înfrățire între localități europene)	
Programe pentru schimb de tineri și Înfrățire cu localități din spațiul UE: Franța, Italia, Spania, Germania, Austria și Polonia desfășurate între anii 2006 – 2010;	Orașul Năsăud și comuna Feldru.
Programe Leonardo Da Vinci și Comenius	
Programe de colaborare între școli din teritoriul nostru și UE pentru formare profesională și schimb de experiență în domeniul protecției mediului	Grupul Școlar Silvic Năsăud, Școala de Arte și Meserii din comuna Rebra, Școala generală Tiberiu Morari din Salva.
Programul INTERREG IIIC	
Schimb de experiență interregională în domeniul ecoturistic, protecția mediului și social între anii 2005 – 2008 cu parteneri din Italia și Franța	Toate cele 26 localități componente ale Asociației pentru protecția mediului li prezervarea resurselor de apă ProSomeș.
POSDRU	
Proiecte în teritoriu susținute de către Camera de Comerț, Industrie și Agricultură Bistrița – Năsăud.	Ocupă toată zona GAL-ului fiind în desfășurarea pentru recrutarea unor persoane care se pot forma prin diverse cursuri pentru antreprenoriat, învățare limbi străine, folosirea calculatorului.

Se pot face următoarele constatări:

- În GAL Țara Năsăudului fondurile europene au fost îndreptate spre rezolvarea unor proiecte mari de infrastructură în principal;
- Infrastructura culturală este susținută și ea fiind prinse investiții pentru muzee, reabilitarea unor obiective locale dar nu se cunoaște efectul de durată a unor astfel de proiecte pentru că sunt în implementare prin Măsura 322 și pentru un număr limitat de comunități, activitățile fiind în desfășurare;
- Administrația locală este orientată spre asociere intercomunitară dar există încă o slabă colaborare cu agențiile statului și investitorii privați;

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

- Se remarcă o slabă informare și colaborare între administrația publică și asociațiile de proprietari de animale, de pădure, multe dintre fondurile europene nefiind clar canalizate spre aceste investiții private în mod corect. Nu a fost identificat nici un proiect al administrației locale pentru informarea corectă a agricultorilor, pentru ai ajuta să își înființeze o asociație de producători; **Abordarea LEADER pe care o propunem aici se poate îndrepta și în această direcție de a susține grupurile de producători și fermieri;**
- Programele de tineret, colaborare interregională sunt slab dezvoltate fiind încă la început și este necesar să fie susținute prin abordarea noastră, corelate și cu alte tipuri de activități sportive, culturale și sociale.

II.2.1.10 Elemente complementare privind prezentarea teritoriului.

Dacă prin proiectele mari de infrastructură se pot rezolva multe dintre problemele mari identificate, **asocierea intercomunitară** fiind o abordare eligibilă în PNDR, în abordarea LEADER noi considerăm că sunt importante și **relațiile de colaborare cu alte localități din spațiul european**. Avem în vedere faptul că o parte dintre localitățile noastre au relații de colaborare sau chiar înfrățire cu localități europene ceea ce înseamnă că există un anumit grad de atractivitate al zonei care poate fi folosit în dezvoltarea unor relații viitoare de calitate și pentru integrarea noastră în euroregiuni. Relațiile de colaborare pe care le au localitățile noastre sunt prezentate mai jos:

- Comuna Telciu este înfrățită cu localitatea Monthey din Elveția existând bune relații de colaborare concretizate în schimburi de experiență între școli și înființarea unei asociații comune de prietenie;
- Comuna Salva este parteneră și are schimburi culturale și sociale cu localitatea Schoonenbeek din Olanda și Puztaottlaka din Ungaria;
- Orașul Năsăud are parteneriate și înfrățiri cu orașele Mława din Polonia, Mandello del Lario din Italia și în curs de finalizare cu orașul Alexandria din Grecia;
- Comuna Rebrisoara este înfrățită cu localitatea Blain de pe Valea Loarei din Franța cu care a desfășurat activități culturale, educative și sociale;
- Comuna Rebra este parteneră cu localitatea Prigny din Regiunea Rhone – Alpes, Franța, desfășurându-se mai multe schimburi de experiență între elevi și administrațiile locale;
- Comuna Parva este parteneră cu localitatea Besancon din Regiunea Franche – Comte care prin intermediul Asociației Franche – Sylvani a susținut acreditarea a 8 gospodării și introducerea lor în circuitul agroturistic și a instruit proprietarii pentru a susține activitățile agroturistice;
- Comuna Feldru înfrățită cu localitățile Mecco din Spania și Feldkirchen din Austria care ne-au susținut în organizarea serviciului de pompieri civili la nivel local;

Existența unor Grupuri de Acțiune Locală în teritoriul comunelor cu care localitățile noastre sunt înfrățite sau dezvoltă relații de parteneriat ne poate deschide drumul spre o colaborare cu rezultate bune și o integrare a noastră ca GAL în rețeaua europeană LEADER.

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

PARTEA II-A ANALIZA SWOT

În urma diagnozei inițiale am obținut o serie de date atât în cadrul întâlnirilor de lucru desfășurate cât și din documentele existente, fișe ale localităților, strategii de dezvoltare.

Analiza acestor date este prezentată mai jos luând în considerare Punctele Tari, Punctele Slabe, Oportunitățile și Pericolele după cum urmează:

TERITORIUL

(caracteristici geografice – izolare – deservire – infrastructuri)

(centre de interes –patrimoniu –cultură – mediu înconjurător)

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none">• Zonă montană intactă cu peisaje de o rară frumusețe în Munții Țibleșului și Munții Rodnei – Rezervație a Biosferei;• Există viaducte pe Valea Sălăuției pe unde circulă trenul spre Maramureș;• Zone protejate: Someșul Mare și Peștera Tăușoarelor Site Natura 2000;• Apropiere de municipiul Bistrița din orice parte a teritoriului;• Orașul Năsăud constituie un punct central important pentru menținerea echilibrului zonei• Subsollul teritoriului este bogat în resurse• Izvoare de ape minerale și sărate , recunoscute pentru proprietățile lor curative• Fauna și flora este foarte bogată și diversificată existând inclusiv specii de orhidee• Zonă fără Organisme Modificate Genetic• Existența edificiilor și monumentelor de o mare valoare• Posibilitate de practicare a diverselor tipuri de turism într-un mediu nepoluat;• Ape de munte bogate în salmonide• suprafețe largi de pajiști naturale• Existența pe suprafețe largi de teren agricol a practicilor agricole tradiționale	<ul style="list-style-type: none">- Infrastructură rutieră precară- Localități montane cu sate componente izolate- Locuri de recreere insuficiente- Locuri de joacă pentru copii insuficiente- Parcuri de recreere și spații verzi insuficiente și precar amenajate- Depozitarea de deșeuri în spații necorespunzătoare- Patrimoniului arhitectural și cultural și evenimente puțin cunoscut și promovat- lipsa susținerii tinerilor pentru a se implica în activități culturale specifice- Lipsa de competență managerială, profesională în păstrarea și valorificarea patrimoniului- Grad scăzut de conștientizare a fermierilor privind importanța practicilor agricole durabile- Starea de degradare a obiectivelor protejate, clădiri și monumente istorice- Situația precară a infrastructurii spațiilor de învățământ din unele sate aparținătoare și lipsa materialului didactic performant în școlile de profil tehnic, de arte și meserii- Nu există grădinițe în majoritatea localităților rurale- Cămine culturale nemodernizate și lipsite

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

<ul style="list-style-type: none"> • Terenuri agricole lucrate în totalitate • Suprafețe întinse de pădure • Așezarea geografică – oferă posibilități de legătură cu celelalte localități și zone ale țării de exemplu prin nodul de cale ferată Salva care deschide drumul spre Maramureș și prin drumuri naționale și județene asfaltate • Rețea hidrografică dezvoltată, bogată în ape curgătoare • Riscuri minime de producere a seismelor și inundațiilor • Existența vestigiilor, siturilor istorice, monumente și obiecte de artă laice și religioase • Preocuparea comunităților pentru păstrarea obiceiurilor și tradițiilor, promovarea <u>de elemente de etnografie și folclor local unice în lume</u> • Existența sistemelor de colectare a deșeurilor la nivel local prin servicii specializate; • Existența unui spital, a dispensarelor și a farmaciilor umane cu acces pentru fiecare localitate; • Existența terenurilor și a sălilor de sport de capacitate mare 150 locuri 	<p>de utilități necesare desfășurării unor activități importante din viața comunității --</p> <ul style="list-style-type: none"> - Case memoriale, muzee sătești lăsate în paragină din lipsă de fonduri - Lipsa tehnologiilor și echipamentelor medicale moderne în unitățile de profil - Preocupare pentru conservarea pădurilor și ariilor protejate - Insuficienta preocupare pentru întreținerea malurilor și cursurilor de apă
OPORTUNITATI	RISCURI
<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea interesului pentru servicii turistice la preț accesibil • Exploatarea rolului multifuncțional al pădurilor prin ecoturism • Interes crescut pentru produse de artizanat • Existența unor surse de finanțare care să sprijine realizarea unui brand local în vederea valorificării moștenirii culturale și istorice • Existența unei preocupări din partea comunităților de a dezvolta turismul cultural 	<ul style="list-style-type: none"> - situația proprietății nerezolvată în totalitate - standarde europene în domeniul agriculturii greu de realizate - schimbările climaterice - legislație fluctuantă - insuficiența fondurilor pentru reabilitarea clădirilor publice și a monumentelor

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

<ul style="list-style-type: none"> • Potențialul dat de relieful montan și mediul nepoluat • Peisajele spectaculoase și condițiile climatice sunt favorabile dezvoltării activităților turistice • Creșterea interesului pentru studierea și punerea în valoare a florei și faunei specifice zonei 	
---	--

POPULAȚIE

(demografie – populația activă – îmbătrânire – nivel de instruire – cunoștințe și competențe specifice teritoriului)

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Ponderea ridicată a populației active din totalul populației • Personal didactic calificat • Personal medical și veterinar calificat • Forță de muncă disponibilă • Personal local instruit în programul LEADER 	<ul style="list-style-type: none"> - scăderea populației - spor natural negativ - migrație în străinătate - pondere mare a populației vârstnice implicată în agricultură de subzistență - ponderea mare a persoanelor aflate fără loc de muncă sau în căutarea unui loc de muncă - numărul redus al programelor de instruire pentru turism și neadaptarea celor existente la nișele de piață - lipsa centrelor de formare pentru adulți - lipsa interesului formării în domeniul antreprenorial - Prezența redusă a femeilor pe piața muncii
OPORTUNITATI	RISCURI
<ul style="list-style-type: none"> • Existența programelor de formare profesională pentru fermieri • Existența programelor de formare pentru adulți • Programe pentru reîntinerirea șefilor de exploatațiilor agricole • Programe naționale pentru construcția de locuințe pentru cadre didactice și medici • Populație calificată cu experiență din 	<ul style="list-style-type: none"> - Majorarea costurilor salariale și a fiscalității în general - Accentuarea tendinței tinerilor de a părăsi zona - Diminuarea calității sistemului educațional – comasarea școlilor - Lipsa inițiativelor pentru orientarea profesională a tinerilor, reconversie profesională

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

străinătate pentru a aplica la diverse ocupații în teritoriul GAL

ACTIVITĂȚI ECONOMICE (primar – secundar terțiar – servicii – turism)

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Existența resurselor naturale variate • Existența plantelor medicinale și a fructelor de pădure, ciuperci • Existența meseriilor tradiționale • Suprafețe întinse de păduri și pășuni favorabile creșterii animalelor • Calitatea apei din teritoriu este foarte bună • Sol fertil favorabil dezvoltării culturilor agricole • Pajiști naturale cu valoare ridicată • Existența unor IMM-uri pentru prelucrarea cărnii, laptelui, lemnului, etc. • Existența unor produse din lapte acreditate ca produs tradițional • Stabilitatea în zonă a unor agenți economici mari în orașul Năsăud (prelucrare textile și mase plastice); • Spirit antreprenorial dezvoltat și capacitate de management datorită muncii în străinătate • Asociații ale crescători de animale și grup de producători acreditat • Export de lemn, textile, mase plastice, animale(tineret ovin) • Există rețele de telefonie mobilă care susțin comunicarea în condiții bune; • Zona geografică are o tradiție în practicarea turismului cultural 	<ul style="list-style-type: none"> - Comunități rurale afectate negativ de restructurarea activităților industriale miniere din Zona Rodna - Spirit asociativ scăzut - Dezinteresul autorităților față de interesul investitorilor - Agricultură de subzistență și fărâmițată - Livezi de pomi fructiferi lăsate în paragină - Inexistența rețelilor în turism și a programelor turistice - Lipsa informației turistice și indicatoarelor turistice - Lipsa centrelor sau punctelor de informare în turism - Lipsa unei identități locale turistice - Salarii minime pentru salariații din întreprinderi și angajarea lor numai pe perioade determinate de timp în funcție de comenzi - Lipsa brandurilor locale înregistrate și promovate - Neutilizarea resurselor locale - Lipsa inovativității - Capacitate redusă de procesare și valorificare a produselor vegetale și zootehnice - Artizanat și activități meșteșugărești pe cale de dispariție - Sector de servicii slab dezvoltat - Număr redus de agricultori ecologici înregistrați - Unități de cazare insuficiente și cu dotări puține - Materiale de promovare a produselor inexistente

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

	<ul style="list-style-type: none"> - Acces greu la piețe de desfacere pentru produse tradiționale - Lipsa produselor tradiționale pe piețele locale
OPORTUNITATI	RISURI
<ul style="list-style-type: none"> • Relații de cooperare cu străinătatea • Interesul investitorilor pentru zonă • Finanțări pentru dezvoltarea microîntreprinderilor, turismului • Criza economică (idei noi și o planificare mai atentă) • Interes crescut pentru produse locale tradiționale • Interes pentru produse ecologice 	<ul style="list-style-type: none"> - Instabilitate legislativă și decizională - Creșterea fiscalității - Dificultăți de finanțare și creditare - Corupție - Birocrație - Criza economică (finanțare, acces la piețe externe) - Pierderea identității locale

ORGANIZARE SOCIALĂ ȘI INSTITUȚIONALĂ (activități asociative – ONG – organizare instituțională)

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> - Relații de cooperare și înfrățire externă - Finanțări accesate de structuri asociative public-public și public-privat - Experiențe anterioare de cooperare națională și internațională în domeniul mediului, social și ecoturistic - Există grup de producători în zonă funcțional - Există asociații care se ocupă de etniile maghiară și romă - Administrațiile locale au în subordine un teritoriu compact și omogen delimitat după repere geografice bine conturate; - Nu există conflicte de natură administrativă privind proprietatea și folosința unor terenuri - Există o asociație de mediu funcțională reprezentativă: ProSomeș 	<ul style="list-style-type: none"> - ONG-uri foarte puțin active - Lucrătorii din domeniul social duc lipsa unor pregătiri profesionale la standarde comunitare. - Nu sunt acreditate serviciile de asistență socială la nivelul autorităților locale - Slaba implicare a populației în acțiuni de voluntariat - Insuficienta informare asupra avantajelor fenomenului asociativ - Numărul insuficient al asociațiilor de tip agricol - Nu există forme de asociere pentru dezvoltarea afacerilor - Slaba implicare a populației în actul decizional - Număr mare de asistați social și lipsa unor centre de îngrijire locale în comune

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

OPORTUNITATI	RISURI
<ul style="list-style-type: none">- Existența unei legislații pentru parteneriat public-privat- Existența unor surse de finanțare care încurajează parteneriatele	<ul style="list-style-type: none">• Reducerea drastic_ a fondurilor centrale alocate administrațiilor locale• Interesul scăzut al autorităților central în sprijinirea asociațiilor din mediul rural

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

PARTEA A - III – A: PRIORITĂȚI

Prin consultările dintre toți partenerii din teritoriu și pe baza analizei diagnostic au fost stabilite principalele priorități în legătură cu proiectele de dezvoltare rurală a zonei.

În Schema 1 sunt prezentate cele 4 priorități identificate, obiectivele operaționale și măsurile aferente din Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007 - 2013.

Prioritățile la care se face referire sunt:

- 1. Dezvoltarea și sprijinirea agriculturii în teritoriu GAL Țara Năsăudului.**
- 2. Dezvoltarea turismului și valorificarea potențialului natural.**
- 3. Stimularea parteneriatului privind acțiunile de tineret, sport și a celor sociale.**
- 4. Dezvoltarea de mici afaceri în mediul rural și urban mic.**

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

PARTEA A - IV – A: MĂSURA

Prioritățile și obiectivele operaționale stabilite s-au orientat după Măsurile stabilite prin Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007 - 2013 ele fiind încadrate în acestea. Măsurile împărțite pe priorități sunt următoarele:

PRIORITATEA 1:

Dezvoltarea și sprijinirea agriculturii în teritoriu GAL Țara Năsăudului.

Măsura 1.3. Instalarea tinerilor fermieri

PRIORITATEA 2:

Dezvoltarea turismului și valorificarea potențialului natural în GAL Țara Năsăudului

Măsura 2.1. Punerea în valoare a resurselor și atracțiilor turistice, culturale și naturale

Măsura 2.2. Construirea, dezvoltarea și modernizarea facilităților de cazare

PRIORITATEA 3:

Sprijinirea parteneriatului privind acțiunile de tineret , sport și sociale în teritoriul GAL Țara Năsăudului

Măsura 3.2. Sprijinirea acțiunilor de recreere și cu caracter sportiv

Măsura 3.3. Sprijinirea acțiunilor sociale

Măsura 3.4. Sprijinirea acțiunilor de cooperare

PRIORITATEA 4:

Dezvoltarea de mici afaceri în mediul rural și urban mic.

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

Măsura 1.3 „Instalarea tinerilor fermieri„

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției :

În Strategia de dezvoltare a GAL Tara Năsăudului se stabilește ca prioritate „Dezvoltarea și sprijinirea agriculturii în teritoriul GAL Tara Năsăudului”. Aceasta prioritate rezidă din caracterul rural al activităților derulate pe teritoriul acoperit. Majoritatea persoanelor din teritoriul GAL-ului sunt implicate în activități legate de agricultura, astfel ca aceasta activitate are caracter prioritar în viața comunităților.

Având în vedere această pondere, impactul dezvoltării și modernizării activităților agricole va fi consistent și relevant pentru creșterea competitivității activităților cu caracter agricol.

Obiectivele generale ale acestei măsuri sunt legate de:

Îmbunătățirea și creșterea competitivității sectorului agricol prin promovarea instalării tinerilor fermieri și sprijinirea procesului de modernizare și conformitate cu cerințele pentru protecția mediului, igiena și bunăstarea animalelor, siguranța la locul de muncă; Îmbunătățirea managementului exploatațiilor agricole prin reînnoirea generației șefilor acestora, fără creșterea populației active ocupate în agricultura.

Avem în vedere:

- Creșterea veniturilor exploatațiilor agricole sprijinite conduse de tineri fermieri;
- Creșterea numărului de tineri agricultori care încep pentru prima dată o activitate agricolă ca șefi de exploatație și încurajarea tinerilor fermieri de a realiza investiții;

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii :

În zona acoperită de GAL Tara Năsăudului, zona cu preponderența de deal și de munte, majoritatea exploatațiilor agricole au dimensiuni foarte mici. Majoritatea acestora au suprafețe de la 0,1 la 5 ha. În aceste condiții, agricultura care trebuie practică va fi una cu caracter superintensiv. Pentru culturile vegetale, se dorește comasarea terenurilor pe care se practică în așa fel încât cultura vegetalelor să capete un caracter cvasi-industrial. Creșterea animalelor este un domeniu extrem de important în viața oamenilor de pe teritoriul GAL-ului.

În aceste condiții și considerând prevederile europene legate de acest domeniu, reformarea și modernizarea sectorului zootehnic va aduce un plus de competitivitate activităților derulate. Trebuie menționate neapărat sectorul legumicol, care devine din ce în ce mai important, pe măsura ce investițiile în solarii și sere devin mai dese și mai importante. În același context, dezvoltarea exploatațiilor care cultivă arbuști fructiferi (cățina, mur, afîn, etc) și ale căror fructe au o importanță deosebită pentru variate domenii industriale dar constituie și produse extrem de cerute pe piața internațională, devine necesară și eficientă. De asemenea, în acest context trebuie relevată și posibilitatea realizării unor exploatații care să cultive plante medicinale și alte plante din clasa celor aromatice. Toate aceste investiții trebuie să fie încurajate pentru a fi începute de tineri fermieri care se instalează pentru prima dată ca șefii unei exploatații de până la 40 UDE. Aceștia pot mai ușor să îndeplinească noile cerințe și provocări ale Politicii Agricole Comunitate.

Vor fi sprijinite investițiile pentru instalarea tinerilor fermieri care au în vedere ca cel puțin 30% din sumele alocate să le folosească pentru realizarea conformității cu standardele comunitare, modernizarea și dezvoltarea exploatației, alte activități similare.

Scopul sprijinului acordat prin măsură se referă la dezvoltarea exploatațiilor agricole, care

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

produc în principal produse agricole vegetale și animale (materie primă) pentru consum uman și hrana animalelor. Se are în vedere:

- Îmbunătățirea managementului exploatației agricole;
- Îmbunătățirea performanțelor generale ale exploatației agricole;
- Adaptarea producției la cerințele pieței;
- Respectarea normelor comunitare, în special, cerințele de eco-condiționalitate, de protecție a muncii, protecția mediului și sanitar-veterinare.

Beneficiari :

Tipuri de beneficiari:

- Persoane fizice, Persoane fizice autorizate și înregistrate conform OUG 44/2008
- Asociat și administrator unic al unei societăți cu răspundere limitată conform legii 31/1991 cu modificările și completările ulterioare
- Număr de proiecte estimate a fi realizate: **314**

Precizări privind acțiunile eligibile :

* Acțiuni imateriale :

În cadrul acestei măsuri, acțiunile imateriale nu sunt susținute.

* Acțiuni materiale:

Următoarele costuri sunt eligibile pentru ajutor financiar:

- Costuri pentru instalarea tinerilor fermieri în conformitate cu regulamentul PNDR în vigoare la data lansării măsurii

Criterii de selecție:

Criterii de selecție a beneficiarilor măsuri:

- deține o fermă de semi-subsistență; (prioritară la selecția și la departajarea proiectelor în procesul de selecție al GAL prin acordarea unui punctaj superior)
- deține o exploatație agricolă într-o zonă defavorizată;
- are în proprietate exploatația agricolă ;
- face parte dintr-o formă asociativă, recunoscută conform legislației în vigoare;
- acesează o măsură de agromediu.

Criterii de selecție locale:

Vor fi punctați în plus cei care

- fac parte dintr-o structură asociativă la nivel local
- Investiții propuse de femei
- Investiții în energie regenerabilă
- Investiții care crează locuri de muncă (chiar sezoniere)

Finanțare :

- Ajutorul public (FEADR + contribuție publică națională) : **100%**

Indicatori de monitorizare

Nr. de proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR – măsură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
9-14	37088 €40000	519.234 € 360000	415.387 € 288000	103.847 € 72000	0€0€

Formatted Table

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

Tip	Indicator	Ținta
Realizare	Număr total de tineri fermieri sprijiniți	914

Măsura 2.1. Punerea în valoare a resurselor și atracțiilor turistice culturale și naturale – Măsură finalizată

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției :

Obiectivul general al măsurii este constituit de dezvoltarea activităților turistice din mediul rural prin punerea în valoare a potențialului turistic și realizarea unui turism competitiv. Obiectivele specifice sunt :

- Valorificarea potențialului natural și turistic prin crearea de programe turistice inovative;
- Realizarea unor servicii turistice competitive și protecția mediului;
- Crearea de noi locuri de muncă;
- Promovarea formelor de turism specifice (ecologic, montan, rural, etc);

În Strategia de dezvoltare a GAL Țara Năsăudului se stabilește ca prioritate „ *Dezvoltarea turismului și valorificarea potențialului natural*”. Aceasta prioritate rezidă din faptul că pe teritoriul său are concentrate o multitudine de frumuseți și atracții naturale, plecând de la Peștera Tăușoarelor și ajungând până la valorile din Parcul Național Munții Rodnei și Munții Țibleșului dar și o sumedenie de elemente specifice unor forme speciale de turism cum este cel de aventuri, ecologic, montan, ecvestru, cultural, de afaceri, etc. Din păcate, în acest moment, aceste valori nu sunt nici inventariate și nici puse în valoare și promovate în circuitul turistic, fapt care duce la pierderea unei sumedenii de oportunități.

- Prin această măsură se dorește inventarierea, valorificarea, dezvoltarea și promovarea valorilor naturale și antropice în așa fel încât aceasta activitate să intre pe făgașul pe care-l merita între activitățile economice din zona. De asemenea, se dorește dezvoltarea unei infrastructuri turistice inovative, creative dar în același timp eficiente și durabile, care să adauge valoare valorilor turistice rurale și locale.

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii :

În zona acoperită de GAL Țara Năsăudului, zona cu preponderența de deal și de munte, există foarte multe valori naturale și antropice care constituie esența activității de turism. Aceste valori nu sunt cunoscute în integralitatea lor, nu sunt valorificate și exploatate în interes turistic.

În aceste condiții, pentru a putea realiza o dezvoltare durabilă, susținută și consistentă a zonei, este extrem de necesară cunoașterea și valorificarea potențialului turistic. Peste tot în lume, activitatea turistică este generatoare de venituri consistente, locuri de muncă și bunăstare.

Scopul intervenției este legat de :

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

- inventarierea valorilor naturale si antropice si promovarea acestora;
- promovarea realizării de programe turistice inovative si creative;
- valorificarea si dezvoltarea potențialului turistic;

Beneficiari :

Tipuri de beneficiari:

- Comunele și orașele din teritoriul GAL;
- Asociațiile de dezvoltare intercomunitară;
- ONG- uri;

Număr de proiecte estimate a fi realizate: 4

Precizări privind acțiunile eligibile :

Următoarele costuri sunt eligibile pentru ajutor financiar:

* *Acțiuni imateriale :*

Vor fi susținute :

- Acțiuni de editare de cataloage, broșuri relevante, situri web de informare si promovare cu valoare adăugata mare si cu elemente inovative
- Acțiuni inovative (cursuri multimedia, cursuri interactive, alte creații si inovații relevante)
- Realizarea de documente comerciale relevante pentru proiecte de anvergura (studii de fezabilitate, studii geo si topo, studii de zacament, de peisagistica, etc) cu justificarea necesității si oportunității acestora.
- Crearea de branduri turistice de importanta regionala.

* *Acțiuni materiale :*

In cadrul acestei masuri vor fi susținute acțiuni legate de :

- Identificarea si clasificarea valorilor naturale si turistice.
- Amenajarea și dotarea unor puncte de locale de informare în scopul promovării, prezentării și vizitării zonei;
- Reabilitarea si modernizarea traseelor turistice, a programelor turistice posibile legate de o anumita locație.
- Realizarea de structuri și activități cu caracter inovativ si/sau de nisa în domeniul turismului;

Criterii de selecție :

- Proiecte care răspund cel puțin unei cerințe din cele care fac scopul intervenției;
- Prioritate pentru cele care răspund simultan la 2 sau mai multe dintre acestea;
- Proiectele promovate de parteneriate;
- Proiecte care răspund cerințelor comunitare si de dezvoltare durabila;
- Proiecte care introduc elemente inovative;
- Proiecte cu valoare adăugata mare (programe turistice deosebite, creativitate si inovativitate, etc);
- Proiecte care nu au mai beneficiat în ultimii 3 ani de sprijin prin programe similare;

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

Criteria de selecție locale;

La selecție vor avea prioritate acele proiecte care :

- promovează parteneriatele locale;
- se adresează unor probleme de mediu;
- creează locuri de muncă;
- promovează obiective din mai multe localități componente ale GAL;
- proiecte care prin activitatea propusă pun în valoare potențialul natural al ariilor protejate;
- proiecte care prin acțiunile propuse susțin și promovează specificul cultural local;
- proiecte care prezintă un plan de promovare și colaborare cu alte zone similare din țară sau străinătate;

Aria de acoperire a măsurii conține teritoriul GAL.

Finanțare :

- Ajutorul public (FEADR + contribuție publică națională) : **100%**

Nr. de proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR – măsură	Contribuția publică națională	Contribuția a privată
4	109351	437404	349923	87481	0€

Notă: Valoarea maximă nerambursabilă a unui proiect nu poate depăși 200000 euro.

Indicatori de monitorizare

Tip	Indicator	Ținta
Realizare	<p>Numărul de noi activități turistice sprijinite împărțite după tipul de acțiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • infrastructură la scară mică precum centre de informare turistică, amenajare marcaje/trasee turistice • dezvoltarea/marketing-ul serviciilor de turism rural <p>Volumul total al investițiilor împărțite după tipul de acțiune:</p> <ul style="list-style-type: none"> • infrastructură la scară mică precum centre de informare turistică, amenajare marcaje/trasee turistice • dezvoltarea/marketing-ul serviciilor de turism rural 	4
Rezultat	Număr de turiști care vizitează zona lunar	500

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

	Număr brut de locuri de muncă create împărțite pe categorii de gen și vârstă	4
Impact	Crearea de locuri de muncă noi	4

Măsura 2.2. Construirea , dezvoltarea și modernizarea facilităților de cazare

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției :

Obiectivul general al măsurii este constituit de dezvoltarea activităților turistice din mediul rural prin punerea în valoare a potențialului turistic și realizarea unui turism competitiv. Obiectivele specifice sunt :

- Valorificarea potențialului natural și turistic prin crearea de programe turistice inovative;

Realizarea unor servicii turistice competitive și protecția mediului;

- Crearea de noi locuri de muncă;
- Crearea de facilități specializate pentru turism, agrement și petrecerea timpului liber;
- Promovarea formelor de turism specifice (ecologic, montan, rural, etc);

În Strategia de dezvoltare a GAL Tara Năsăudului se stabilește ca prioritate „ *Dezvoltarea turismului și valorificarea potențialului natural*”. Aceasta prioritate rezidă din faptul că pe teritoriul său are concentrate o multitudine de frumuseți și atracții naturale, plecând de la Peștera Tăușoarelor și ajungând până la valorile din Parcul Național Munții Rodnei dar și o sumedenie de elemente specifice unor forme speciale de turism cum este cel de aventuri, ecologic, montan, ecvestru, cultural, de afaceri, etc. Aceste frumuseți și atracții naturale nu aduc un plus de valoare dacă nu sunt susținute de infrastructura necesară de cazare și de alte facilități specifice acestor structuri. Pe de altă parte, toate facilitățile turistice existente (turism rural, agroturism, etc) se bazează doar pe condițiile oferite potențialilor turiști în interiorul pensiunii sau facilității, însă aceasta infrastructură cu caracter turistic este departe de a fi exhaustivă atât cantitativ cât, mai ales, calitativ. Există foarte multe posibilități de realizare a unor facilități turistice mai mici dar care, introduse într-un circuit bine coordonat și moderat, pot genera rezultate spectaculoase.

- Prin această măsură se dorește dezvoltarea unei infrastructuri turistice inovative, creative dar în același timp eficiente și durabile, care să adauge valoare valorilor turistice rurale și locale.

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii :

În zona acoperită de GAL Tara Năsăudului, zona cu preponderență de deal și de munte, există foarte multe valori naturale și antropice care constituie esența activității de turism. Aceste valori nu sunt cunoscute în integralitatea lor, nu sunt valorificate și exploatate în interes turistic.

În aceste condiții, pentru a putea realiza o dezvoltare durabilă, susținută și consistentă a zonei, este extrem de necesară cunoașterea și valorificarea potențialului turistic. Peste tot în lume, activitatea turistică este generatoare de venituri consistente, locuri de muncă și bunăstare.

Scopul intervenției este legat de :

- îmbunătățirea generală (mai ales economico-financiară) a activității unităților din turism

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

și arii conexe;

- realizarea unor elemente inovative de infrastructura turistica;
- creșterea calitatii și competitivității produselor turistice;
- promovarea realizării de facilități turistice simple, tradiționale, dar cu valoare adăugată mare;
- valorificarea și dezvoltarea potențialului turistic prin crearea unei infrastructuri specifice bine elaborate și coordonate;
- valorificarea specificului agroturistic local;

Beneficiari :

Tipuri de beneficiari:

- Microîntreprinderile
- Persoane fizice care se vor angaja ca până la data semnării contractului de finanțare să se autorizeze cu un statut minim de persoane fizice autorizate

Număr de proiecte estimate a fi realizate: **42**

Precizări privind acțiunile eligibile :

Următoarele costuri sunt eligibile pentru ajutor financiar:

* *Acțiuni imateriale :*

Nu vor fi finanțate prin această măsură

* *Acțiuni materiale :*

În cadrul acestei măsuri vor fi susținute acțiuni legate de :

- Investiții în infrastructură de primire turistică care vor respecta regulile comunitare: construire/modernizare, dotare;

Criterii de selecție :

- Proiecte care răspund cel puțin unei cerințe din cele care fac scopul intervenției;
- Prioritate pentru cele care răspund simultan la 2 sau mai multe dintre acestea;
- Proiecte care răspund cerințelor comunitare și de dezvoltare durabilă;
- Proiecte care introduc elemente inovative;
- Proiecte cu valoare adăugată mare (programe turistice deosebite, creativitate și inovativitate, etc);
- Proiecte care nu au mai beneficiat în ultimii 3 ani de sprijin prin programe similare;

Criterii de selecție locale;

La selecție vor avea prioritate acele proiecte care :

- se adresează unor probleme de mediu;
- creează locuri de muncă;
- proiecte care prin activitatea propusă pun în valoare potențialul natural al ariilor protejate;
- proiecte care prin acțiunile propuse susțin și promovează specificul cultural local;
- proiecte promovate de persoane tinere;
- proiecte care fac referire numai la agroturism;

Aria de acoperire a măsurii conține teritoriul GAL.

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

Finanțare :

- Ajutorul public (FEADR + contribuție publică națională) : **85% pentru acțiunile de agroturism; 50% pentru alte forme de investiții în structuri de primire turistică**

Nr. de proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR – măsură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
<u>24</u>	86981.5 86882	173.963 € 347529	118.370 € 236826	29.593 € 59207	26.000 € 51496

Notă: Valoarea maximă nerambursabilă a unui proiect nu poate depăși 200000 euro.

Indicatori de monitorizare

Tip	Indicator	Ținta
Realizare	Numărul de noi activități turistice sprijinite împărțite după tipul de acțiuni: <ul style="list-style-type: none"> • Infrastructură recreațională de primire turistică Volumul total al investițiilor împărțite după tipul de acțiune: <ul style="list-style-type: none"> • infrastructură recreațională și de primire turistică • dezvoltarea/marketing-ul serviciilor de turism rural 	<u>42</u>
Rezultat	Număr suplimentar de vizite turistice împărțite pe număr de înnoptări, număr de turiști pe zi Număr brut de locuri de muncă create împărțite pe categorii de gen și vârstă	10 +02
Impact	Crearea de locuri de muncă din care contribuția Măsurii 313	+02
Adiționali		
Realizare	Număr de acțiuni turistice în infrastructura recreațională și de primire turistică. Împărțirea după tipul de acțiuni: <ul style="list-style-type: none"> • acțiuni de agroturism 	<u>42</u>
Rezultat	Număr de structuri de primire turistică care își diversifică gama de servicii turistice	<u>42</u>

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

Măsura 3.2. Sprijinirea acțiunilor de recreere și cu caracter sportiv

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției :

Obiectivul general îl constituie îmbunătățirea condițiilor de viață pentru populație și a relațiilor interumane de calitate prin facilitarea interacțiunilor în spațiul public.

Acțiunile pe care le avem în vedere sunt legate de amenajarea unor spații publice pentru recreere și implicarea populației rurale în activități cu caracter sportiv. Obiectivul specific este :

- Dezvoltarea de activități sportive, recreative, în spații publice;
- Creșterea numărului de locuitori din comunele GAL Țara Năsăudului care beneficiază de un spațiu public înfrumusețat;
- Strategia de dezvoltare durabilă a GAL Țara Năsăudului nu poate fi considerată completă fără introducerea elementelor legate de viața și relațiile între generații din această zonă și de faptul că în spațiul public se interacționează cel mai frecvent. Din aceste considerente, dacă dorim să avem o dezvoltare durabilă în interiorul GAL-ului activitățile recreative și sportive oferite tuturor vârstelor trebuie să fie îndreptate spre facilitarea colaborării interumane și implicit a dezvoltării comunitare. Astfel avem în vedere și faptul nu este promovată suficient cultura pentru protecția spațiilor verzi și pentru întreținerea celor existente, nu există spații de recreere și interacționare adecvate: locuri de joacă pentru copii, parcuri, terenuri de sport, piste de biciclete, locuri de promenadă. Ne propunem să susținem aceste activități pentru a păstra populația în zonă iar pe de altă parte pentru a oferi un plus de atractivitate zonei noastre.

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii :

Intervenția acestei măsuri dorește să aducă un plus de înfrumusețare spațiului public și să ofere șansa unei interacțiuni de calitate în interiorul comunității.

Scopul intervenției este legat de :

- Facilitarea interacțiunii interumane și creșterea capitalului social în spațiul public;
- Rezolvarea problemelor ambientale și de mediu ale comunităților rurale și a spațiului urban mic ;
- Dezvoltarea activităților sportive organizate în spațiul public;
- Realizarea unei dezvoltări durabile prin implicarea populației încă de la vârste tinere în susținerea respectului față de comunitate și de natură;

Nu vor fi susținute activități care se vor finanța prin măsura precedentă 3.1. de la prioritatea 3.

Beneficiari :

Tipuri de beneficiari:

- Comunele prin reprezentanții lor legali;
- ONG-uri ;
- ADI-uri

Număr de proiecte estimate a fi realizate:13

Precizări privind acțiunile eligibile :

Următoarele costuri sunt eligibile pentru ajutor financiar:

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

*** Acțiuni materiale :**

Nu sunt susținute în acest tip de activitate;

*** Acțiuni materiale :**

Tipurile de acțiuni sprijinite sunt:

- Amenajarea unor spații publice de recreere: parcuri, spații de joacă pentru copii, miniterenuri de sport, piste de bicicletă;
- Amenajarea unor spații pentru promenadă;

Criterii de selecție :

- Proiecte care răspund cel puțin unei cerințe din cele care fac scopul intervenției;
- Prioritate pentru cele care răspund simultan la 2 sau mai multe dintre acestea;
- Proiecte care răspund cerințelor comunitare și de dezvoltare durabilă;
- Proiecte care introduc elemente inovative;
- Proiecte care nu au mai beneficiat în ultimii 3 ani de sprijin prin programe similare;

Criterii de selecție locale;

La selecție vor avea prioritate acele proiecte care :

- Se adresează persoanelor tinere
- Proiecte care au efecte benefice pentru mediu;
- Proiecte care promovează specificul arhitectural local;
- Proiecte care militează pentru o viață sănătoasă;
- Proiecte care integrează mai mult de un obiectiv;

Aria de acoperire a măsurii conține teritoriul GAL.

Finanțare :

- Ajutorul public (FEADR + contribuție publică națională) : **100%**

Nr. de proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR – măsură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
13	44816,54 52829	582615586779	46609246942 3	1165231173 56	0 €

*Sumele finale pentru maxime pentru 1 proiect vor fi alocate prin decizie a Consiliului Director în funcție de derularea sesiunilor de finanțare fără a depăși valoarea totală nerambursabilă de 200000 €/proiect.

Indicatori de monitorizare

Tip	Indicator	Ținta
Realizare	<ul style="list-style-type: none"> • Numărul de comune sprijinite • Volumul total al acțiunilor și natura 	10

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

	lor(sportive, de protecția mediului etc) împărțite pe categorii de beneficiari: femei ,bărbați și după mediul de proveniență rural-urban	13
Impact	Procentul de populație rurală care datorită sprijinului beneficiază de condiții de viață îmbunătățite împărțite pe număr de: <ul style="list-style-type: none">• Tineri;• Bărbați/Femei• Vârstnici;	100%
Rezultat	Numărul de acțiuni de servicii de bază sprijinite împărțite în funcție de tipul acțiunii(infrastructură de mediu, infrastructură sportivă)	13

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

Măsura 3.3. Sprijinirea acțiunilor sociale - Măsură finalizată

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției :

Obiectivul general îl constituie creșterea numărului de locuitori ai spațiului rural și urban mic care beneficiază de servicii îmbunătățite în domeniul social. Obiectivele specifice sunt :

- Îmbunătățirea infrastructurii fizice pentru susținerea serviciilor cu caracter social;
- Dezvoltarea unui program coerent de implicare a populației rurale în activități sociale la nivel local;
- Îmbunătățirea serviciilor educaționale pentru prevenirea abandonului școlar;
- Încurajarea stabilității populației în mediul rural prin oferirea de servicii sociale și de îngrijire de calitate;

Strategia de dezvoltare durabilă a GAL Tara Năsăudului nu poate fi considerată completă fără a face referire activitățile cu caracter social. Așa cum reiese și din datele strategice nu există nici o încurajare din partea populației de a rămâne în mediul rural iar unul dintre motivele principale pe lângă lipsa locurilor de muncă este și faptul că nu există un mediu instituțional suficient de bine pus la punct pentru îngrijirea și creșterea copiilor preșcolari. Astfel din majoritatea comunelor noastre lipsesc grădinițele activitățile desfășurându-se în condiții improprie. Pe de altă parte învățământul școlar liceal în special cel tehnic are de suferit din cauza dotărilor precare și a lipsei materialului didactic de lucru. Deși există școli cu renume în zona GAL Țara Năsăudului nu toate sunt susținute de o infrastructură favorabilă și necesită o reabilitare. Pe de altă parte nu există o infrastructură pentru îngrijirea bătrânilor, a persoanelor cu probleme sociale, nu există spații de socializare și facilități sociale pentru aceștia.

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii :

Intervenția acestei măsuri dorește să acopere acele probleme sociale ridicate de inexistența sau existența improprie a unor spații pentru desfășurarea actelor educative în special. Populația este în scădere după cum se poate observa din analiza strategică, are tendințe serioase de îmbătrânire iar tânăra generație nu o mai înlocuiește suficient de mult. În felul acesta corelat cu alte probleme se riscă o depopulare a zonei. Pe de altă parte administrațiile locale nu au resurse suficiente de a susține serviciile sociale – luăm în considerare faptul că nici o administrație locală nu are serviciu social acreditat. Deși populația îmbătrânită nu a ridicat probleme mari în ultimii ani pe teritoriul nostru deoarece este ocupată în agricultura de subsistență și beneficiază în majoritatea ei de susținere prin sistemul de asigurări sociale de pensii(chiar dacă unele de CAP), populația tânără are probleme în a-și forma un ideal și o viziune în zonă. Grija de a avea copii care să urmeze o formă și să li se ofere servicii sociale de calitate este enormă și poate avea consecințe pe termen lung dacă nu va fi tratată corespunzător în zona noastră, în special în spațiul rural și în comunitățile izolate. Este nevoie în aceste condiții să luăm atitudine.

Scopul intervenției este legat de :

- Rezolvarea problemelor sociale comunitare legate de sistemul educativ;
- Rezolvarea problemelor sociale legate de persoane defavorizate, fără familie

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

- supuse riscului social;
- Prevenirea parasirii comunitatilor rurale de către tineri;
- Crearea unor structuri social – educative care să încurajeze revenirea tinerilor în zona noastră;

Beneficiari :

Tipuri de beneficiari:

- Comunele prin reprezentanții lor legali;
- ONG-uri;
- Parteneriate între ONG-uri și instituții locale;

Număr de proiecte estimate a fi realizate: **5**

Precizări privind acțiunile eligibile :

Următoarele costuri sunt eligibile pentru ajutor financiar:

* *Acțiunii materiale :*

Nu sunt susținute în acest tip de activitate;

* *Acțiuni materiale :*

Tipurile de acțiuni sprijinite sunt:

- Amenajarea și dotarea unor spații sociale, inclusiv reabilitarea sau modernizarea unor clădiri, pentru persoanele defavorizate sau supuse riscului social;
- Amenajarea și dotarea unor spații, inclusiv reabilitarea sau modernizarea unor clădiri pentru desfășurarea actului educativ adecvat;

Criterii de selecție :

- Proiecte care răspund cel puțin unei cerințe din cele care fac scopul intervenției;
- Prioritate pentru cele care răspund simultan la 2 sau mai multe dintre acestea;
- Proiecte care răspund cerințelor comunitare și de dezvoltare durabilă;
- Proiecte care introduc elemente inovative;
- Proiecte care nu au mai beneficiat în ultimii 3 ani de sprijin prin programe similare;

Criterii de selecție locale;

La selecție vor avea prioritate acele proiecte care :

- Se adresează unei probleme sociale reale;
- Se adresează persoanelor tinere dezavantajate;
- Proiecte desfășurate în parteneriat cu fundații sau asociații cu caracter social pentru susținerea grupului țintă;
- Proiecte care susțin locurile de muncă;
- Implică un grup țintă măsurabil;
- Sunt din comunități miniere supuse procesului de restructurare industrială;

Aria de acoperire a măsurii conține teritoriul GAL.

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

Finanțare :

- Ajutorul public (FEADR + contribuție publică națională) : **100%**

Nr. de proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR – măsură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
5	118643	593217	474574	118643	0 €

NOTĂ: Suma maxima nerambursabil alocat pentru un proiect nu poate depăși 200000 euro

Indicatori de monitorizare

Tip	Indicator	Ținta
Realizare	<ul style="list-style-type: none"> • Numărul de comunități sprijinite • Volumul total al acțiunilor și natura lor împărțite pe categorii de beneficiari: femei ,bărbați și după mediul de proveniență rural-urban 	5
Impact	Procentul de populație rurală care datorită sprijinului beneficiază de condiții de viață îmbunătățite împărțite pe număr de: <ul style="list-style-type: none"> • Tineri; • Bărbați/Femei • Vârstnici; 	100%
Rezultat	Numărul de acțiuni de servicii de bază sprijinite împărțite în funcție de tipul acțiunii;	5

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

Măsura 3.4. Sprijinirea proiectelor de cooperare

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției :

Participarea Grupurilor de Acțiune Locală la proiecte de cooperare

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii :

Cooperarea reprezintă lucrul în comun pentru atingerea unor scopuri comune.

În cadrul axei LEADER, cooperarea reprezintă o modalitate de a extinde experiențele locale pentru îmbunătățirea strategiilor locale, un mod de a avea acces la informații și idei noi, de a face schimb de experiență și de a învăța din experiența altor regiuni sau țări, pentru a stimula și sprijini inovația, pentru dobândire de competențe și îmbunătățirea lor.

Prin intermediul acestei măsuri se vor finanța proiecte de cooperare transnațională (între România și alte state membre sau nu) și inter-teritorială (în cadrul României) între GAL-uri și alte grupuri/parteneriate, care funcționează după principiul LEADER, parteneriate public-private selectate în cadrul Axei 3, conform art.59 e) din Regulamentul (CE) nr.1698/2005 sau oricărui alte grupuri rurale organizate după metoda LEADER (grupuri locale care să aiba un rol activ în dezvoltarea rurală, să fie organizate pe baza parteneriatului actorilor locali, grupuri de inițiativă locală, micro-regiuni și alte parteneriate de tip LEADER, grupuri finanțate prin Axa 4 din FEP) și recunoscute de statul membru.

Beneficiari :

Beneficiari

- Autoritățile publice și asociațiile acestora
- Persoane fizice și juridice care dețin în proprietate sau adminstrează obiectivele de patrimoniu cultural sau natural
- Microîntreprinderi
- ONG-uri
- Așezăminte culturale și instituții de cult

Numărul estimat de proiecte : 21

Precizări privind acțiunile eligibile :

- Cheltuieli pentru pregătirea proiectelor de cooperare – organizare misiuni tehnice, întâlniri,
- Seminarii, activități de traducere și interpretare, multiplicare documente,
- Cheltuieli de investiții pentru implementarea proiectelor comune
- Cheltuieli pentru proiecte comune de instruire

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

Criterii de selecție specifice

La selecție vor avea prioritate acele proiecte care cuprind:

- se adresează fermierilor de semi-subsistență
- sunt amplasate în zone defavorizate
- se adresează unor probleme de mediu
- include acțiuni de inovativitate

Finanțare :

- Ajutorul public (FEADR + contribuție publică națională) :100%

Nr. de proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR – măsură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
<u>21</u>	6000 <u>50</u> <u>00</u>	12000 <u>5000</u>	9600 <u>4000</u>	2400 <u>1000</u>	0 €

I. Indicatori de monitorizare

Număr proiecte inovative	<u>21</u>
Număr proiecte asociate	<u>21</u>
Număr proiecte de cooperare internațională	0
Număr proiecte de cooperare națională	<u>21</u>
Acțiuni inovative	<u>21</u>
Abordează probleme de mediu	<u>10</u>

II.3. Planul de finanțare.

În planul de finanțare sunt evidențiate costurile pentru fiecare din obiectivele specifice identificate.

Planul se regăsește atașat în Anexa 3

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

III. REALIZAREA PARTENERIATULUI ȘI FUNCȚIONAREA GAL-ULUI

PARTEA A – V – A: PARTENERIATUL

**III.1 Prezentarea procesului de elaborare a Planului de dezvoltare Locală
(parteneriatul care realizează Planul de Dezvoltare Locală)**

Nr. crt.	Denumirea acțiunii	Număr de acțiuni efectuate	Documente doveditoare care susțin Planului de Dezvoltare Locală	Instrumente de lucru pentru analiză și diagnoză/surse de informare	Număr de persoane participante la activități/informate
1.	Acțiuni de mobilizare a actorilor locali	11	1. Romuli – minuta nr.1371/20.05.2010	1. Fișa de prezentare a localității Romuli	10 persoane
2. Telciu - minuta nr.2444/02.06.2010			2. Strategia de dezvoltare a Comunei Telciu, fișa de prezentare a localității.	15 persoane	
3. Coșbuc – minuta nr.1289/17.05.2010			3. Strategia de dezvoltare a Comunei Coșbuc, fișa de prezentare a localității.	15 persoane	
4. Salva – minuta 1823/14.05.2010			4. Strategia de dezvoltare a Comunei Salva, fișa de prezentare a localității.	28 persoane	
5. Nimigea – minuta nr.2266/27.05.2010			5. Fișa de prezentare a localității Nimigea	15 persoane	
6. Dumitra – minuta nr. 1882/30.07.2010			6. Strategia de dezvoltare a Comunei Dumitra, fișa de prezentare a localității.	14 persoane	
7. Năsăud – minuta nr.11693/25.05.2010			7. Strategia de dezvoltare durabilă a orașului Năsăud, fișa de prezentare a localității.	35 persoane	
8. Rebrîșoara – minuta nr.2072/27.05.2010			8. Fișa de prezentare a localității Rebrîșoara.	20 persoane	
9. Rebra – minuta nr.420/4.06.2010			9. Fișa de prezentare a localității Rebra.	17 persoane	
10. Parva – minuta nr.1369/14.05.2010			10. Strategia de dezvoltare a Comunei Parva, fișa de	15 persoane	

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

				prezentare a localității.	
			11. Feldru – minuta nr. 3613/13.05.2010	11. Strategia de dezvoltare a Comunei Feldru, fișa de prezentare a localității.	20 persoane
2.	Acțiuni de coordonare/ elaborare a strategiei	2	Asociația ProSomeș - Proces Verbal nr.88/20.07.2010 (cu Participarea DADR Bistrița - Năsăud)	Planul de dezvoltare Locală Varianta inițială	19 persoane
			Asociația ProSomeș – Proces Verbal nr.114/26.10.2010	Planul de dezvoltare Locală Varianta intermediară	44 persoane
3.	Acțiuni de validare a strategiei	1	Asociația ProSomeș – Proces Verbal nr.120/03.11.2010	Planul de Dezvoltare Locală varianta finală	42 persoane
4.	Comunicare, informare, diseminare <i>(A) apariții în presa locală despre activitățile întreprinse în teritoriu;</i>	18	Denumirea și data apariției articolelor apărute în ziarul Mesagerul: 1. „ProSomeș își stabilește țintele pe 2010” - 08.01.2010 2. „Asociația "ProSomeș" s-a dezmoțit pe 2010” – 14.01.2010 3. „Caravana LEADER, în periplu pe Valea Someșului” – 27.01.2010; 4. „Frăția primăriilor pentru banii europeni” – 28.01.2010; 5. „Vox populi, vox Dei... via internet” – 29.01.2010; 6. „Primăriile de pe Valea Someșului și nevoile de tip LEADER” – 08.02.2010; 7. „Formări profesionale pentru păstrarea	Sursa: www.mesagerul.ro	Toți cititorii ziarului on-line și pe format de hârtie.

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

			<p>specificului Văii Someșului” - 22.02.2010;</p> <p>8. „ProSomeș, schimb de experiență în Ungaria și Austria” – 02.03.2010;</p> <p>9. „Primari și viceprimari de pe Valea Someșului, în Ungaria și Austria” – 25.03.2010;</p> <p>10. „Maghiarii dau lecții primarilor de pe Valea Someșului despre accesarea banilor europeni” – 28.03.2010;</p> <p>11. „În Austria, criza e combătută prin turism” – 29.03.2010;</p> <p>12. Austria, exemplu de bună practică în accesarea fondurilor europene – 06.04.2010;</p> <p>13. Speranțe de finanțare europeană prin GAL "ProSomeș" – 21.04.2010;</p> <p>14. Reprezentanții ProSomeș învață cum să acceseze banii europeni” – 13.07.2010;</p> <p>15. „ProSomeș și-a stabilit prioritățile de proiect GAL” – 23.07.2010;</p> <p>16. „Țara Năsăudului, promovată prin ProSomeș” - 08.10.2010;</p> <p>17. Gospodăriile rurale și micii fermieri, promovați în Programul LEADER – 27.10.2010;</p> <p>18. „Ultimele discuții pe proiectul de promovare a Țării Năsăudului” – 03.11.2010.</p>		
--	--	--	---	--	--

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

		12	<p>1. „ProSomeș și proiectele europene” – 20.10.2009;</p> <p>2. „Și dezvoltarea Văii Someșului cu fonduri europene” – 05.01.2010;</p> <p>3. „La Feldru întâlnirea membrilor ProSomeș” – 19.01.2010;</p> <p>4. „Întâlnirea partenerilor GAL – ProSomeș” – 28.01.2010;</p> <p>5. „La Năsăud s-au întâlnit beneficiarii proiectului GAL-ProSomeș” -02.02.2010;</p> <p>6. „Proiectul LEADER prezentat comunităților de pe Valea Sălăuței„ – 10.02.2010;</p> <p>7. „Cursuri de formare profesională” – 26.02.2010;</p> <p>8. „Întâlnire cu partenerii GAL” – 05.03.2010;</p> <p>9. „ProSomeș propune înființarea G.A.L.” – 21.03.2010;</p> <p>10. „În vizită de lucru în Ungaria și Austria „,- 29.03.2010;</p> <p>11. „Instruiți la Sovata” – 15.07.2010;</p> <p>12. „ProSomeș promovează Țara Năsăudului” – 12.10.2010.</p>	<p>Sursa www.rasunetul.ro</p>	<p>Toți cititorii ziarului on-line și pe format de hârtie.</p>
Comunicare, informare, diseminare	1	<p>1. Fundația Civitas – partener cu Asociația „ProSomeș” – 01.02.2010</p>	<p>Sursa: www.civitas.ro</p>	<p>Toți cei care au accesat pagina web.</p>	
<i>(B) apariții pe paginile de internet</i>					

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

	<i>privind desfășurarea procesului și a teritoriului vizat;</i>				
		1	1. Link de prezenare a proiectului http://www.prosomes.ro/?pag=12	Sursa: www.prosomes.ro	Toți cei care au accesat pagina web.
	Comunicare, informare, diseminare <i>(C) Apariții la televiziunile locale</i>	5	1. TV Bistrița – Difuzarea TV a schimbului de experiență pentru formare de competențe efectuat de reprezentanții teritoriului în teritorii GAL din Ungaria și Austria.	Emisiuni TV cu tematica LEADER	Toți cei care au urmărit emisiunile TV.
	Comunicare, informare, diseminare <i>(D) Prezentări în cadrul întâlnirilor de lucru</i>	6	1. Prezentarea generală a Programului LEADER; 2. Prezentare criterii de eligibilitate; 3. Prezentarea teritoriului; 4. Prezentarea analizei SWOT și a priorităților de dezvoltare; 5. Prezentarea măsurilor și a alocărilor financiare, precum și a corelării lor cu PNDR; 6. Prezentarea structurii viitorului GAL și elemente privind validarea strategiei.	Prezentări power-point efectuate în cadrul întâlnirilor de stabilire a priorităților și de validare a strategiei.	Participanții la ședințele de lucru
	Comunicare, informare, diseminare <i>(E) Distribuire în cadrul întâlnirilor de lucru a acțiunilor de teren întreprinse;</i>	10.000 bucăți	1. Prezentare Program LEADER, beneficiari, alocări financiare, date de contact.	Pliante informative distribuite în teritoriul GAL și la întâlnirile de lucru.	Populația din teritoriul GAL, parteneri.

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

5.	Beneficiari cursuri de formare și informare LEADER, organizate de MADR, GBI-Consulting și Fundația Civitas pentru Societatea Civilă.	11	CV-uri ale persoanele care au urmat cursurile de formare și informare LEADER, persoane resursă descrise în capitolul III.3.1. din Planul de Dezvoltare Locală.	Diplome de participare la cursurile LEADER, după cum urmează: 1. curs de formare și informare în cadrul proiectului „Sensibilizarea actorilor locali cu privire la abordarea LEADER” , organizat de către MADR și GBI-Consulting; 2. curs de formare și informare în cadrul proiectului „Formarea reprezentanților grupurilor potențiale” , din cadrul PNDR 2007-2009, faza 2 „Construcții de parteneriate public-private” , organizat de către MADR și Fundația Civitas pentru Societatea Civilă.	11 persoane instruite și informate cu privire la Programul LEADER.
----	---	----	--	---	--

III.2 Prezentarea parteneriatului decizional

III.2.1 Descrierea partenerilor

Partenerii care s-au pus de acord să construiască Grupul de Acțiune Locală Țara Năsăudului sunt prezentați mai jos:

Parteneri publici LEADER			
	Nume	Reprezentant legal	Domeniu de activitate
1.	Comuna Salva	Onul Gheorghe - primar	Administrație Publică Locală
2.	Comuna Feldru	Sîngeorzan Ștefan - primar	Administrație Publică Locală
3.	Comuna Rebrîșoara	Bodiu Nicolae - primar	Administrație Publică Locală
4.	Comuna Rebra	Danci Ștefan - primar	Administrație Publică Locală
5.	Oraș Năsăud	Mureșan Dumitru - primar	Administrație Publică Locală

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

6.	Comuna Parva	Stelian Gheorghe - primar	Administrație Publică Locală
7.	Comuna Coșbuc	Anghel Nicolae - primar	Administrație Publică Locală
8.	Comuna Telciu	Mureșan Sever - primar	Administrație Publică Locală
9.	Comuna Romuli	Monița Ioan - primar	Administrație Publică Locală
10.	Comuna Nimigea	Runcan Gavrilă - primar	Administrație Publică Locală
11.	Comuna Dumitra	Bălăjan Gheorghe - primar	Administrație Publică Locală
12.	Agencia Română pentru Dezvoltarea Durabilă a Zonelor Industriale – Reprezentața Locală Rodna	Horga Zaharia – șef birou regional	Agencie în subordinea Ministerului Economiei – Zona Minieră Rodna inclusiv comunele Parva, Rebra, Rebrîșoara, Feldru și orașul Năsăud
13.	Asociația de dezvoltare intercomunitară Roșua	Hurdea Flavius Călin Uțu – Director Executiv	Dezvoltare intercomunitară – comuna Dumitra

Parteneri privați LEADER			
0	Nume	Reprezentant legal	Domeniu de activitate și teritoriul unde își desfășoară activitatea
1	SC Defaplast Invest SRL	Săplăcan Maria - Administrator	Prelucrarea mase plastice – comuna Feldru
2	SC Mihai Darian Construct SRL	Opriș Mihai - Administrator	Creșterea porcinelor – comuna Feldru
3	SC Tomagy Internațional SRL	Zsejki Andrea Linda - Administrator	Programe de dezvoltare – toată zona GAL-ului și zona Bistrița
4	SC Girigan Tour SRL	Girigan Gavrilă – Administrator	Turistic/ hotelier – comuna Feldru
5	SC Tiapanicris SRL	Stoian Nastasia – Administrator	Restaurante – oraș Năsăud
6	SC Ecopoint SRL	Dragotă Maria – Administrator	Activități de asistență turistică – oraș Năsăud
7	SC Dimex 2000 Company SRL	Scurtu Neluța – Lucreția – Administrator	Lucrări de construcții a drumurilor și autostrăzilor – comuna Rebra
8	SC Bradolact 2001 SRL	Tofeni Marcel – Administrator	Exploatarea forestieră – comuna Rebrîșoara
9	SC Artă și Tradiție	Linul Virginia –	Fabricarea de obiecte și articole

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

	SRL	Administrator	de artă tradițională – orașul Năsăud și comuna Salva
10	Bumbu SRL	Bumbu Domnica – Administrator	Comerț cu amănuntul – comuna Telciu
11	Transbordare SRL	Lăcătuș Gheorghe Dănuț – Administrator	Restaurante – Comuna Telciu
12	SC Horapiti SRL	Bălăjan Horațiu Adrian – Administrator	Cultivarea condimentelor, plantelor aromatice, medicinale și a plantelor de uz farmaceutic – comuna Dumitra
13	SC Fest Club SRL	Burzo Estera Laura – Administrator	Restaurante – comuna Dumitra
14	Întreprindere individuală Anca Medena	Anca Medena – Administrator	Alte activități comerciale – comuna Feldru

Parteneri ONG LEADER

0	Nume	Reprezentant legal	Domeniu de activitate și teritoriul unde își desfășoară activitatea
1	Asociația pentru protecția mediului și preservarea resurselor de apă ProSomeș	Sîngeorzan Ștefan - Președinte	Protecția mediului și preservarea resurselor de apă, colaborare interregională – oraș Năsăud și tot teritoriul GAL
2	Fundația Civitas pentru Societatea Civilă	Balogh Marton - Director Regional	Programe de dezvoltare rurală în Regiunea Transilvania de Nord
3	Asociația crescătorilor de taurine Romuli	Moș Vasile Dănuț - președinte	Agricultură – comuna Romuli
4	Asociația Eco Silvic Năsăud	Onul Gabriela - președinte	Mediu, social, cultural, tineret – orașul Năsăud și tot teritoriul GAL
5	Grupul de inițiativă „Cu noi pentru noi”	Chiriac Petru Doru - Președinte	Organizație de susținerea îmbunătățirii situației cetățenilor de etnie rromă – orașul Năsăud și tot teritoriul GAL
6	Fundația Binehan Năsăud	Marțian Tonica Maria – Președinte	Activități social – educative, culturale și de tineret – Oraș Năsăud și tot teritoriul GAL
7	Asociația de consiliere și educare TIMDAR - Năsăud	Moraru David Octavian – Director general	Activități social – educative, culturale și de tineret – oraș Năsăud și tot teritoriul GAL

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

8	Asociația Agro – Silvică „Pripas,, 2002	Ilovan Vasile –Președinte	Organizație agricolă – Cartierele Liviu Rebreanu și Lușca ale orașului Năsăud
9	Asociația crescătorilor de taurine Telciu	Gaftone Luca – Președinte	Grup de producători avizat de MADR din 25.04.2007 – comuna Telciu
10	Asociația culturală maghiară Rodna	Strîmbu Elisabeta – Președinte	Organizație afiliată la Societatea de Cultură Maghiară din Transilvania – tot teritoriul GAL
11	Asociația Silvică Anieș	Horga Emilian - Administrator	Forestier – Comuna Feldru și celelalte localități componente
12	Asociația proprietarilor de pădure	Leah Ion - Administrator	Forestier – Comuna Feldru
13	Asociația Carpatia Ecotur Parva	Căluș Luciana Rozica - Președinte	Turism și cooperare interregională – Comuna Parva
14	Asociația Club Sportiv ProSomeș Feldru	Sîngeorzan Marius Alin - președinte	Activități Sportive în liga județeană de fotbal(Asociația afiliată) și alte activități cu caracter sportiv– Comuna Feldru

Selecția proiectelor va fi realizată de către un Comitet de Selecție, format din membrii GAL Țara Năsăudului. În ceea ce privește selecția proiectelor în cadrul GAL, se va aplica regula „dublului cvorum”, respectiv pentru validarea voturilor, este necesar ca în momentul selecției să fie prezenți cel puțin 50% din parteneri, din care peste 50% să fie din mediul privat și societate civilă.

Pentru transparența procesului de selecție a proiectelor în cadrul GAL și totodată pentru efectuarea activităților de control și monitorizare, la aceste selecții va lua parte și un reprezentant al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale de la nivel județean”.

Componența Comitetului de selecție pentru Grupul de Acțiune Locală Țara Năsăudului este prezentată mai jos:

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

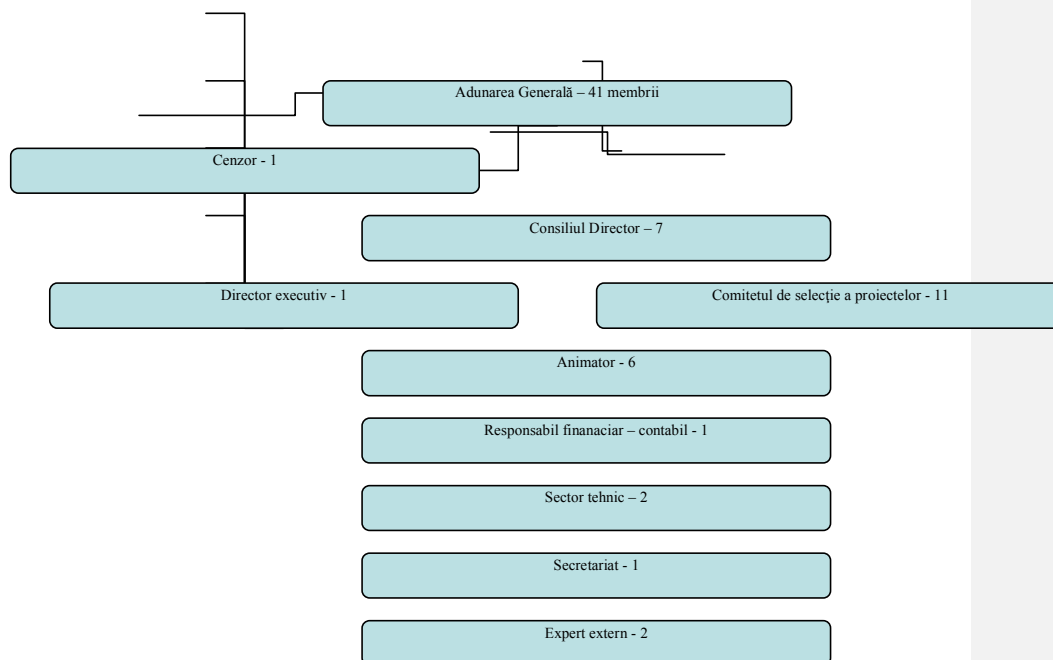
PARTENERI PUBLICI			
Nume și prenume	Instituția	Funcția	Tip* /Observații
Bălăjan Gheorghe	Primăria comunei Dumitra	Primar	APL
Onul Gheorghe	Primăria comunei Salva	Primar	APL
Runcan Mircea Gavrilă	Primăria comunei Nimigea	Primar	APL
PARTENERI PRIVAȚI			
Nume și prenume	Instituția	Funcția	Tip* /Observații
Bumbu Domnica	Bumbu SRL	Administrator	SRL
Dragotă Maria	SC Ecopoint SRL	Administrator	SRL mediu urban
Scurtu Neluța Lucreția	SC Dimex 2000 Company SRL	Administrator	SRL
Tofeni Marcel	SC Bradolact SRL	Administrator	SRL
ONG			
Nume și prenume	Instituția	Funcția	Tip* /Observații
Căluș Luciana Rozica	Asociația Carpatia Ecotur	Președinte	ONG
Horga Emilian	Asociația Silvică Anieș	Președinte	ONG
Moț Vasile Dănuț	Asociația crescătorilor de taurine Romuli	Președinte	ONG
Sîngeorzan Ștefan	Asociația pentru protecția mediului și prezervarea resurselor de apă ProSomeș	Președinte	ONG mediu urban

Comitetul de selecție este alcătuit din 73% membrii din sectorul privat și societatea civilă și numai 27% sector public. Există 2 reprezentanți din orașul Năsăud în componența comisiei respectiv un procent de 18% iar membrii acoperă domeniile de interes din teritoriul nostru existând reprezentanți ai sectorului turistic, ai sectorului silvic, ai sectorului agricol, ai sectorului de comerț și de prelucrare a produselor.

III.2.2. Crearea și funcționarea GAL – ului

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

Organigrama este prezentată în figura de mai jos:

În această componentă ne vom **constitui, conform regulamentului, ca și asociație în baza OG 26/2000 numai după ce dosarul de finanțare depus la MAPDR a fost aprobat și selectat spre finanțare.**

Scopul și obiectivele asociației pe care le avem în vedere sunt:

- Participarea la programul LEADER, axa 4 a PNDR;
- Implementarea Planului de Dezvoltare Rurală, având ca punct de plecare nevoile identificate la nivel local și potențialul endogen;
- Selecția proiectelor care vor fi finanțate în cadrul programului, stabilirea criteriilor de selecție a proiectelor în acord cu prioritățile specifice ale planului de dezvoltare locală;
- Pregătirea și acordarea de asistență de specialitate persoanelor juridice și fizice locale care vor să participe la proiecte în cadrul Planului Național de Dezvoltare Rurală (PNDR);
- Încurajarea inovării și modernizarea formelor tradiționale de know-how sau descoperirea de noi soluții la problemele rurale persistente;
- Acțiuni de promovare a parteneriatelor publice-private;
- Sprijinirea valorificării echilibrate a resurselor locale;
- Diversificarea activităților economice care să genereze activități multiple și venituri alternative;

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

- Implementarea unor măsuri privind dobândirea de competențe de animarea în vederea elaborării și punerii în aplicare a unei strategii locale de dezvoltare;
- Reconstrucția ecologică și conservarea ariilor naturale protejate, inclusiv situri Natura 2000;
- Promovarea valorilor tradiționale, culturale;
- Promovarea principiilor democrației, ale statului de drept și egalități de șanse;
- Promovarea parteneriatelor naționale și internaționale;
- Protejarea și îmbunătățirea patrimoniului local natural și cultural;
- Creșterea conștientizării asupra mediului;
- Stimularea investițiilor și promovarea serviciilor de specialitate, turism și resurse regenerabile pentru energie.

Pentru atingerea și realizarea obiectivelor, Asociația GAL Țara Năsăudului va realiza următoarele activități:

- elaborarea și implementarea strategiilor integrate de dezvoltare locală;
- instruirea personalului în vederea elaborării și implementării strategiilor integrate de dezvoltare locală și informare asupra strategiilor elaborate;
- colectarea, analiza și difuzarea de informații privind acțiunile de dezvoltare rurală;
- colectarea, difuzarea și consolidarea bunelor practici de dezvoltare rurală;
- constituirea și animarea unor rețele de experți pentru a facilita schimburile de cunoștințe și pentru a susține punerea în aplicare și evaluarea politicii de dezvoltare rurală;
- organizarea de întruniri, conferințe, dezbateri, mese rotunde și ateliere de lucru;
- organizarea de sesiuni de comunicări pentru prezentarea lucrărilor, studiilor și strategiilor elaborate;
- organizarea de schimburi de experiență și stagii de formare;
- participare la întrunirile rețelelor interne și europene;
- editarea de publicații proprii;
- stabilirea raporturilor cu alte persoane fizice sau juridice din țară și străinătate, putând participa la înființarea unor organizații în acest domeniu;
- alte forme și mijloace stabilite de Adunarea Generală, în condițiile legii.

La nivelul GAL ȚARA NĂSĂUDULUI organele asociației sunt:

- Adunarea Generală (AG);
- Consiliul director(CD);
- Cenzorul (C);
- Comitetul de selectare a proiectelor(CSP);
- Compartiment administrativ

1.

2. Adunarea Generală (AG).

Este organul de conducere alcătuit din totalitatea membrilor asociației – 41 entități.

- Aprobarea strategiei și a obiectivelor generale ale GAL;
- Aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli și a bilanțului contabil;
- Alegerea și revocarea membrilor consiliului de selecție;

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

- Alegerea și revocarea cenzorului sau, după caz, a membrilor comisiei de cenzori. Adunarea generală se întrunește cel puțin o dată pe an și are drept de control asupra celorlalte două organe precizate mai sus.

Hotărârile luate de adunarea generală în limitele legii, ale actului constitutiv și statutului sunt obligatorii chiar și pentru membrii asociației care nu au luat parte la adunarea generală sau au votat împotriva.

Membrii GAL ȚARA NĂSĂUDULUI au stabilit și următoarele date:
Înscrierea ca membru al Asociației se face printr-o cerere însoțită de următoarele documente:

- hotărârea Consiliului Local sau Consiliului Județean de aderare în cazul administrației publice la nivel local, respectiv județean, decizii ale organelor de conducere ale serviciilor publice, întreprinderilor comerciale, organizațiilor și ONG-urilor și o simplă adeziune în cazul persoanelor fizice;
- dovada achitării taxei de înscriere în Asociație;

Înscrierea ca membru al Asociației se va aproba de Consiliul Director ținând cont de următoarele:

- în cazul consiliilor locale solicitantul să facă parte din teritoriul parteneriatului și să fie vecin cu teritoriul parteneriatului la acel moment pentru a se păstra coeziunea teritoriului iar pentru restul solicitanților să aibă responsabilități și interese în teritoriul parteneriatului;
- în cazul orașelor acceptarea solicitantului să nu ducă la mai mult de 20.000 de locuitori populație din orașe în cadrul teritoriului parteneriatului și la depășirea a 25% din numărul total de locuitori ai teritoriului parteneriatului;
- în cazul solicitanților din partea publică, acceptarea lor să nu ducă la creșterea peste 50% a ponderii lor în Asociație.

Dobândirea calității de asociat se face după aprobarea cererii de aderare la Asociație de către Adunarea Generală a Asociației cu majoritate simplă din totalul membrilor Asociației.

2.Consiliul Director (CD).

Asigură punerea în executare a hotărârilor adunării generale. El poate fi alcătuit și din persoane din afara asociației, în limita a cel mult o pătrime din componența sa.

În exercitarea competenței sale, consiliul director:

- a) prezintă adunării generale raportul de activitate pe perioada anterioară, executarea bugetului de venituri și cheltuieli, bilanțul contabil, proiectul bugetului de venituri și cheltuieli și proiectele asociației;
- b) încheie acte juridice în numele și pe seama asociației;
- c) aprobă organigrama și politica de personal ale asociației, dacă prin statut nu se prevede altfel;
- d) îndeplinește orice alte atribuții prevăzute în statut sau stabilite de adunarea generală.

Consiliul director își poate elabora un regulament intern de funcționare. Nu poate fi membru al consiliului director, iar dacă era, pierde această calitate, orice persoană care ocupa o funcție de conducere în cadrul unei instituții publice, dacă asociația respectivă are ca scop sprijinirea activității acelei instituții publice.

Membrii GAL ȚARA NĂSĂUDULUI au stabilit și următoarele date:
- Consiliul Director este format din 7 membrii numiți de Adunarea Generală pe un mandat de 4 ani. Membrii aleși sunt:

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

1. Primăria orașului Năsăud – primar Dumitru Mureșan;
2. Primăria comunei Rebrîșoara – primar Bodi Nicolae;
3. Primăria comunei Feldru – primar Sîngeorzan Ștefan;
4. Asociația culturală maghiară Rodna – președinte Elisabeta Strîmbu;
5. Fundația Civitas pentru Societatea Civilă – director regional Balogh Martin;
6. SC Tomagy Internațional SRL – administrator Linda Andrea Zsejki;
7. SC Defăplast Invest SRL – Administrator Maria Săplăcan.

- **Președintele desemnat este domnul Dumitru Mureșan – primarul orașului Năsăud** care va reprezenta GAL-ul în relația cu forurile superioare.

- Fiecare membru are dreptul numai la un vot iar mandatul său încetează prin demisie, revocare, pierderea calității de membru al Asociației sau deces.

- Asigurarea funcției rămase libere se face dintre membrii asociați la propunerea Adunării Generale.

- Consiliul director poate fi alcătuit și de membri din afara parteneriatului în proporție de o pătrime din mărimea sa.

3.Cenzorul

În realizarea competențelor sale cenzorul:

- a) verifică modul în care este administrat patrimoniul asociației;
- b) întocmește rapoarte și le prezintă adunării generale;
- c) participă la ședințele consiliului director, fără drept de vot;
- d) îndeplinește orice alte atribuții prevăzute în statut sau stabilite de adunarea generală.

4.Comitetul de selecție al proiectelor:

a) este alcătuit dintr-un număr de 11 membrii în care partenerii privați reprezintă mai mult de 50%;

b) este alcătuit din reprezentanți ai membrilor care formează parteneriatul și pentru fiecare membru sunt prevăzuți supleanți desemnați de administratori sau reprezentanți legali;

c) la nivel decizional se va respecta proporția de 25% a celor care provin din orașe;

d) în ceea ce privește selecția proiectelor în cadrul GAL, se va aplica regula „dublului cvorum”, respectiv pentru validarea voturilor, este necesar ca în momentul selecției să fie prezenți cel puțin 50% din parteneri, din care peste 50% să fie din mediul privat și societate civilă.

e) dacă unul din proiectele depuse pentru selectare, aparține unuia din membrii comitetului, în această situația persoana (organizația) în cauza nu are drept de vot și nu va participa la întâlnirea comitetului respectiv.

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

5. Compartimentul administrativ poate avea următoarea componență orientativă:

- a) Directorul executiv – coordonează activitatea GAL atât sub aspect organizatoric cât și al respectării procedurilor de lucru; Partenerii au decis să aleagă în funcția de **director executiv pe domnul Zsejki Iuliu.**
- b) Responsabil financiar – contabil – se ocupă de supravegherea și controlul gestiunii financiare – contabile a GAL-ului ;
- c) Animatori – desfășoară activități de animare pentru promovarea acțiunilor GAL în așa fel încât un animator specializat să acopere cel mult 2 comune din teritoriu iar pentru orașul Năsăud s-a decis să fie 1 animator separat;
- d) Sector tehnic – va fi alcătuit din cel puțin 2 experți având ca sarcină verificarea și selecția proiectelor ce se vor implementa;
- e) Consultanți externi – funcție de necesități pentru buna desfășurare a activităților GAL;
- f) Angajat pentru activități de secretariat;

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

PARTEA A – VI – A: ORGANIZAREA GAL-ULUI

III.3.1 Resurse umane;

La nivelul GAL - ului se vor desfășura următoarele activități :

- informare – comunicare;
- apel pentru proiecte;
- sprijinirea depunătorilor de proiecte;
- organizarea procesului de verificare și decizie asupra proiectelor depuse;

Pentru angajații Grupului de Acțiune Locală vor exista următoarele *fișe ale postului*:

DENUMIRE:	DIRECTOR EXECUTIV GAL	TITULAR:	ANGAJAT CU CONTRACT DE MUNCĂ CEL PUȚIN PE PERIOADA FUNCȚIONĂRII GAL ȚARA NĂSĂUDULUI
Cerințe pentru ocuparea postului	Relațiile în cadrul asociației, atât pe orizontală cât și pe verticală	Atribuții, sarcini, responsabilități	Răspundere
<p>Studii superioare: în domeniul administrației publice, științe economice, științe sociale.</p> <p>Specializări: managementul proiectelor, fonduri europene, construcție parteneriate, dezvoltare rurală.</p> <p>Limbi străine: nivel conversațional în cel puțin o limbă de circulație internațională</p> <p>Permis de conducere: categoria B.</p> <p>Cunoștințe IT: să cunoască la nivel de utilizator programul MS</p>	<p>Este subordonat: Consiliulul Director;</p> <p>Coordonează: Departamentul tehnic, Animatorul/ii și personalul pentru activitățile de secretariat.</p> <p>Reprezintă asociația: în relațiile cu băncile, instituțiile statului, alte companii, APDRP, AM, parteneri, etc.</p>	<p>- Titularul postului are rolul de a asigura conducerea, organizarea și funcționarea organizației cu eficiență maximă prin angajarea resurselor financiare, tehnologice și umane necesare, în primul rând cele legate de implementarea proiectelor în cadrul GAL;</p> <p>- lansează apelul de proiect;</p> <p>- emite decizia de finanțare a proiectelor depuse în cadrul GAL-ului;</p> <p>Coordonează</p>	<p>- semnează contracte cu furnizorii, clienții, beneficiarii și partenerii strategici;</p> <p>- Semnează referate de investiții, statele de plată și rapoartele financiare ale organizației;</p> <p>- comunică angajaților și colaboratorilor valorile și obiectivele strategice ale organizației;</p>

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

<p>Office (Word, Excel, PowerPoint, Internet explorer).</p> <p>Caracteristici și abilități personale: abilități de comunicare, muncă în echipă, rezistent/ă la stres.</p> <p>Nivel de experiență: în managementul proiectelor – minim 5 ani;</p> <p>Experiență specifică: - experiență anterioară în programe de tip LEADER sau INTERREG.</p>		<p>organizarea și derularea activităților de:</p> <ul style="list-style-type: none"> - comunicare; - diseminare; - implementare proiectelor din cadrul GAL-ului; - monitorizare-evaluare; - cooperare în teritoriul GAL și în afara teritoriului GAL. 	<p>- stabilește obiectivele colaboratorilor din subordine, termenele-limită și modalitățile de măsurare a gradului de realizare a obiectivelor.</p>
<p>DENUMIRE:</p>	<p>RESPONSABIL FINANCIAR-CONTABIL</p>	<p>TITULAR:</p>	<p>ANGAJAT CU CONTRACT DE MUNCĂ CEL PUȚIN PE PERIOADA FUNCȚIONĂRII GAL ȚARA NĂSĂUDULUI</p>
<p>Cerințe pentru ocuparea postului</p>	<p>Relațiile în cadrul asociației, atât pe orizontală cât și pe verticală</p>	<p>Atribuții, sarcini, responsabilități</p>	<p>Răspundere</p>
<p>Studii: absolvent al învățământului superior economic de specialitate;</p> <p>Cunoștințe: - să posede cunoștințe temeinice în ceea ce privește sistemul organizatoric și financiar-contabil; - să posede cunoștințe solide în ceea ce privește legislația în vigoare privind domeniul financiar-contabil și în special al ONG-urilor;</p>	<p>Este subordonat: directorului executiv al GAL-ului; - are relații de serviciu cu aparatul tehnic; - are relații cu persoane juridice și persoane fizice care au tangență cu sfera sa de activitate.</p>	<p>- organizează, îndruma, conduce, controlează și răspunde de desfășurarea în mod eficient a activității financiar-contabile ale asociației în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare; - întocmește documentația și cererea de ofertă în vederea realizării de achiziții pentru buna funcționare a GAL-ului;</p>	<p>- semnează situațiile financiare conform cu bugetul aprobat; - întocmește și semnează alături de directorul executiv referate de investiții, statele de plată și rapoartele financiare ale asociației.</p>

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

<p>- să probeze o bună cunoaștere a conducerii contabilității computerizate; Cunoștințe IT: să cunoască la nivel de utilizator programele de contabilitate în domeniu; Caracteristici și abilități personale: - capacitate de a prelucra informațiile, de a le interpreta și de a le valorifica prin luarea de decizii sau prin furnizarea de date prelucrate altor factori decizionali; - corectitudine, tenacitate, seriozitate; Nivel de experiență: pe un post similar cel puțin 3 ani.</p>		<p>- pregătește scrisoarea de deschidere a contului bancar pentru desfășurarea activității Gal-ului; - întocmește cererile de plată; - urmărește încadrarea în capitelele bugetului asociației, ținând cont de ponderea fiecărei surse de finanțare; - întocmește și urmărește rapoartele financiare intermediare și finale precum și documentele justificative adecvate în timpul desfășurării activității GAL-ului; - informează coordonatorul de proiect sau locțiitorul acestuia cu privire la situația economico-financiară a asociației și măsurile care se impun a fi luate pentru încadrarea în bugetul alocat; - ține evidență documentației necesare a activității biroului, privind salarizarea, asigurările sociale, fluctuația de personal.</p>	
<p>DENUMIRE:</p>	<p>PERSONAL PENTRU ACTIVITĂȚI DE SECRETARIAT</p>	<p>TITULAR:</p>	<p>ANGAJAT CU CONTRACT DE MUNCĂ CEL PUȚIN PE PERIOADA FUNCȚIONĂRII GAL ȚARA NĂSĂUDULUI</p>
<p>Cerințe pentru ocuparea postului</p>	<p>Relațiile în cadrul asociației, atât pe orizontală cât și pe verticală</p>	<p>Atribuții, sarcini, responsabilități</p>	<p>Răspundere</p>

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

<p>Studii: - absolvent al unei forme de învățământ mediu sau superior;</p> <p>Aptitudini: - inteligență (gândire logică, memorie); - aptitudini de comunicare - corectitudine, seriozitate;</p> <p>Atitudini: - sincer, dispus la colaborare; - atitudine deschisă în relațiile cu oamenii.</p> <p>Cunoștințe IT: să cunoască la nivel de utilizator programul Office (Word, Excel, PowerPoint, Internet explorer);</p> <p>Nivel de experiență: - pe un post similar cel puțin 6 luni;</p> <p>Experiență specifică: - cursuri de formare în abordarea teritorială de tip LEADER sau forme similare privind abordarea rurală sau managementul proiectelor.</p>	<p>Este subordonat/ă: directorului executiv al GAL-ului; - are relații de serviciu cu toți angajații și colaboratorii asociației, precum și cu partenerii GAL-ului;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - înregistrează documente externe primite prin fax, e-mail, poștă și delegații privind deplasările în teritoriu GAL și în afara acestuia; - înregistrează de primire propunerile de proiect depuse spre finanțare în cadrul GAL-ului; - redactează și îndosariează procesele-verbale și minutele întâlnirilor ce au loc în cadrul GAL-ului; - redactează corespondența simplă; - ține relația cu mass-media transmițând comunicate de presă în prealabil aprobate de către directorul executiv al GAL-ului; - organizează ședințe, conferințe cu ocazia întâlnirilor între parteneri și pentru comunicări necesare bunei desfășurări a activității GAL-ului; - asigură arhivarea și păstrarea documentelor din cadrul GAL-ului; - ține un registru al audiențelor pentru conducerea GAL-ului; - asigurarea protocolului în cadrul întâlnirilor cu partenerii și colaboratorii GAL-ului; - asigurarea suportului administrativ și logistic pentru toate activitățile asociației. 	<p>- răspunde de buna funcționarea a activităților de secretariat și administrative.</p>
<p>DENUMIRE:</p>	<p>ANIMATOR</p>	<p>TITULAR:</p>	<p>ANGAJAT CU CONTRACT DE</p>

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

			MUNCĂ CEL PUȚIN PE PERIOADA FUNCȚIONĂRII GAL ȚARA NĂSĂUDULUI
Cerințe pentru ocuparea postului	Relațiile în cadrul asociației, atât pe orizontală cât și pe verticală	Atribuții, sarcini, responsabilități	Răspundere
<p>Studii: superioare în domeniul administrației publice, științe economice, științe psihosociale și umane.</p> <p>Specializări: managementul proiectelor, fonduri europene, construcție parteneriate, dezvoltare rurală.</p> <p>Limbi străine: scris/vorbit în cel puțin o limbă de circulație internațională.</p> <p>Cunoștințe IT: Să cunoască la nivel de utilizator programul MS Office (Word, Excel, PowerPoint)</p> <p>Caracteristici și abilități personale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - abilități de comunicare, muncă în echipă, rezistent/ă la stres, mobilitate. <p>Nivel de experiență:</p> <ul style="list-style-type: none"> - experiență în derularea unor proiecte din fonduri europene; <p>Experiență specifică:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cursuri de formare în abordarea teritorială de tip LEADER sau o formă similară de pregătire în dezvoltare rurală, 	<p>Este subordonat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - directorului executiv al GAL-ului; - are relații de serviciu cu toți angajații și colaboratorii, precum și cu membrii GAL; - are relații cu alți actorii locali din aria GAL. 	<p>Contribuie la atingerea scopurilor asociației, în special pentru implementarea cu succes a activităților programului LEADER în primul rând cele legate de implementarea proiectelor în cadrul GAL, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - comunicarea și animarea teritoriului prin mijloace mass-media, online pe pagina web, prezentări power-point în cadrul întâlnirilor, crearea și distribuirea de pliante, realizarea unui newsletter lunar, etc.; - informarea posibilor beneficiari; - informarea privind lansarea apelului pentru depunerea proiectelor prin toate mijloacele de informare și căi de comunicare; - animatorul este intermediar între asociație și grupurile țintă specifice, fiind responsabil față de aceste părți; - distribuie informații care dau posibilitatea 	<p>Răspunde de informarea corectă a tuturor categoriilor de beneficiari și de promovarea imaginii GAL-ului în relația cu parteneri similari.</p>

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

management de proiect, etc.		grupurilor țintă să înțeleagă politicile promovate de către asociație și să acceseze fondurile puse al dispoziția GAL-ului; - pregătește materiale de promovarea a teritoriului GAL în interiorul și în afara GAL-ului în relațiile cu partenerii interni și externi ai GAL-ului. - are relații de comunicare inclusiv cu partenerii din rețelele internaționale de dezvoltare rurală.	
DENUMIRE:	EXPERT TEHNIC	TITULAR:	ANGAJAT CU CONTRACT DE MUNCĂ CEL PUȚIN PE PERIOADA FUNCȚIONĂRII GAL ȚARA NĂSĂUDULUI
Cerințe pentru ocuparea postului	Relațiile în cadrul asociației, atât pe orizontală cât și pe verticală	Atribuții, sarcini, responsabilități	Răspundere
Studii: superioare în domeniul administrației publice, științe juridice, economice și sociale – cel puțin la nivel masterat. Specializări: - managementul proiectelor, fonduri europene, construcție parteneriate, dezvoltare rurală, achiziții publice. Limbi străine: - o limbă de circulație internațională scris/vorbit.	Este subordonat: - directorului executiv al GAL -ului; - colaborează cu expertul tehnic extern.	Contribuie nemijlocit la: - activitățile de implementare a proiectelor în cadrul GAL; - luarea operativă a deciziilor asupra implementării proiectului (sau depistarea problemelor); - verifică eligibilitatea proiectelor depuse în cadrul GAL din punct de vedere al eligibilității administrative și al încadrării în criteriile de	

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

<p>Cunoștințe IT: - să cunoască la nivel de utilizator programul MS Office (Word, Excel, PowerPoint).</p> <p>Nivel de experiență: - minim 3 ani în domeniul implementării proiectelor cu finanțare europeană.</p> <p>Experiență specifică: - cursuri de formare în abordarea teritorială de tip LEADER.</p>		<p>selecție;</p> <ul style="list-style-type: none"> - efectuarea zilnică a gestionării proiectului; - executarea operativă și corectă a procedurilor de gestionare a resurselor; - facilitarea coordonării între activitățile componentelor; - monitorizarea și raportarea la timp a realizărilor și rezultatelor proiectului; - informația despre conținutul proiectului și realizările acestuia este oferită factorilor de decizie la cel mai înalt nivel. 	
<p>DENUMIRE:</p>	<p>EXPERT TEHNIC EXTERN</p>	<p>TITULAR:</p>	<p>ANGAJAT CU CONTRACT DE MUNCĂ CEL PUȚIN PE PERIOADA FUNCȚIONĂRII GAL ȚARA NĂSĂUDULUI</p>
<p>Cerințe pentru ocuparea postului</p>	<p>Relațiile în cadrul asociației, atât pe orizontală cât și pe verticală</p>	<p>Atribuții, sarcini, responsabilități</p>	<p>Răspundere</p>
<p>Studii: - cel puțin nivel master în domeniul administrației publice, științe economice, științe sociale.</p> <p>Specializări: - managementul proiectelor, fonduri europene, management și dezvoltare rurală.</p> <p>Limbi străine: - cunoașterea a cel puțin o limbă de circulație internațională scris/vorbit</p>	<p>Este subordonat: - directorului executiv al GAL-ului; - colaborează cu expertul tehnic angajat în cadrul GAL-ului.</p>	<p>Contribuie nemijlocit la:</p> <ul style="list-style-type: none"> - activitățile de implementare a proiectelor în cadrul GAL; - luarea operativă a deciziilor asupra implementării proiectului (sau depistarea problemelor); - executarea operativă și corectă a procedurilor de gestionare a resurselor; - facilitarea coordonării între activitățile 	

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

<p>Cunoștințe IT: - să cunoască la nivel de utilizator programul MS Office (Word, Excel, PowerPoint, Internet explorer).</p> <p>Nivel de experiență: - cel puțin 5 ani în derularea proiectelor cu finanțare europeană și colaborare interregională.</p> <p>Experiență specifică: - experiență în programe de dezvoltare comunitară la nivel național și internațional, inclusiv în domeniul abordării LEADER.</p>	<p>componentelor; - monitorizarea și raportarea la timp a realizărilor și rezultatelor proiectului; - informația despre conținutul proiectului și realizările acestuia este oferită factorilor de decizie la cel mai înalt nivel.</p>	
---	---	--

Resursele umane de care dispune Grupul de Acțiune Locală Țara Năsăudului care se vor implica activ în implementarea strategiei având capacitatea de a lucra pentru punerea în aplicare a Planului de Dezvoltare Locală sunt prezentate mai jos:

Nume și prenume: ZSEJKI IULIU
Data nașterii: 03.01.1962
<p>Studii și specializări:</p> <ul style="list-style-type: none"> - inginer, absolvent al Institutului Politehnic „Gheorghe Asachi” Iași, Facultatea de Mecanică, secția Mașini termice, specializarea Motoare termice în 1986, cu Diploma de stat; - economist, absolvent al Universității Babeș-Bolyai Cluj Napoca, Facultatea de Business, Specializarea Administrarea afacerilor în 2000, cu Diploma de stat, cursuri postuniversitare - specialist în comerț internațional, absolvent al cursurilor Institutului de Export al Irlandei derulate de Electronic Business School International, ca urmare a unui proiect finanțat prin Phare, anul 2009; - formator, absolvent al cursurilor specializate susținute de SC Comargo SRL Cluj Napoca, cu Certificat de absolvire acreditat MECI, MMFPS și CNFPA, anul 2010 - manager de proiect, absolvent al cursurilor specializate susținute de SC Dal Consulting SRL Iași, cu Certificat de absolvire acreditat MECI, MMFPS și CNFPA, anul 2010.
<p>Experiență relevantă:</p> <p>- Experiența de 11 ani în cadrul Camerei de Comerț, Industrie și Agricultură a județului Bistrita Nasaud, în perioada 1993 – 2004, ca și Consilier de Relații Externe (1993 – 2000), perioada în care activitatea s-a axat pe organizarea de misiuni economice, expoziții, conferințe, seminarii, întâlniri de lucru în domenii extrem de diverse și variate: antreprenoriat, calitate, legislație de export, legislație europeană, standarde, colaborare internațională, integrare europeană, etc. În această perioadă am realizat și implementat primele proiecte pe Phare – FIDEL și CIPE, apoi Phare cu componentele sale. În perioada 2001 – 2004, am activat ca și Consilier marketing în cadrul</p>

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

Centrului de Marketing al CCIA BN, mai apoi compartiment specializat de integrare europeană. În această perioadă am participat și am fost implicat în realizarea și implementarea de proiecte cu finanțare externă (europeană și altele), campanii de marketing, promovare, reprezentare la nivel internațional al CCIA BN (țări anglofone, Ungaria și SUA); diferite proiecte legate de integrarea europeană.

- din 2004 și până în acest moment, ca și consultant specializat pe servicii de consultanță în afaceri și management, am realizat o multitudine de proiecte cu finanțare europeană, parte dintre ele fiind și implementate. Proiectele realizate se grupează pe finanțări guvernamentale (rezolvarea unor probleme specifice ale romilor, parcuri și spații verzi, Sali de sport, etc), Autoritatea Fondului de Mediu, Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului, PNDR (masurile 121, 123, 125, 312, 313, 322), POSCCE. Valoarea totală a proiectelor castigate însumează peste 15 milioane de euro finanțare nerambursabilă.

- experiența dobândită ca trainer pentru programe de dezvoltare antreprenorială, cel mai relevant fiind EMPRETEC, derulat de UNCTAD în România.

- experiența de predare și training prin susținerea cursurilor de limba engleză comercială și de afaceri în cadrul Centrului de formare al CCIA BN dar și ca profesor asociat în cadrul extensiei Bistrița al Universității Babeș-Bolyai din Cluj Napoca, în cadrul Facultății de Științe Politice și Administrative. Am predat de asemenea cursuri la unități comerciale de prestigiu și instituții: BCR, Finanțele Publice, ARIO SA, Comelf SA, Rombat SA, etc.

- experiența în dezvoltarea locală prin realizarea a o serie de strategii de dezvoltare durabilă pentru autorități publice locale din județul Bistrița Nasăud inclusiv participarea ca expert la realizarea Planului de dezvoltare locală a Țării Năsăudului – proiect finanțat prin LEADER .

- schimb de experiență în cadrul **GAL-ului Hajt a Csapat** formată din comune din județul Pest-Ungaria, martie 2010;

- schimb de experiență în cadrul **GAL- Aussenfern**, GAL care face parte din Zona Bezirk Reutte, Regiunea Tyrol-Austria, martie 2010.

- schimb de experiență în cadrul **GAL- Unterkarnten**, GAL care face parte din Regiunea Karnten - Austria, martie 2010.

Alte competențe:

- permis de conducere categoria B;

- competențe de utilizarea a programului MS Office (Word, Excel, Power-Point, Internet Explorer, etc.); administrarea sistemelor de calcul bazate pe distribuția Windows și Linux, experiența în electronică și telecomunicații (radioamator); grafică computerizată, construcția și administrarea de site-uri web, etc.

- limba engleză - nivel avansat;

- limba franceză – nivel mediu;

- limba maghiară – nativ;

- limba italiană – nivel începător.

Funcția propusă în cadrul GAL:

- Director executiv.

Nume și prenume: MUREȘAN GRIGORE

Data nașterii: 17.07.1978

Studii și specializări:

- **Dezvoltare comunitară** – Studii postuniversitare de specialitate – Facultatea de Științe Politice Administrative și ale Comunicării - 2006

- **Comunicare socială și relații publice** – Masterat – Facultatea de Sociologie - Universitatea

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

Babeș – Bolyai 2002 – 2003

- **Sociologie** - Facultatea de Sociologie - Universitatea Babeș – Bolyai 1998 – 2002
- **Manager de proiect** – Autoritatea Națională pentru Tineret și Sport 2010
- **Certificat LEADER** – Curs de formare și informare – Sensibilizarea actorilor locali cu privire la abordarea LEADER – 19 – 23.04.2010 GBI Consulting și MADR
- **Expert achiziții publice** – Ministerul Muncii Solidarității Sociale și Familiei – Camera de Comerț Industrie și Agricultură, Bistrița – Năsăud 28.01 – 05.03.2008
- **Formare ECDL** – (European Computer Driving License) 20.02. – 15.05.2008

Experiență relevantă:

- **Manager proiect PHARE** 2004 – 2006 „Fondul de modernizare al administrației publice locale”; Titlul: „Gestionarea informatizată modernă a resurselor umane și financiare în APL”; Activități principale: achiziție aparatură informatică și softuri, instruire funcționari publici, elaborare materiale de prezentare a comunei Feldru (broșuri și pliante) – finalizat în anul 2006;
- **Facilitator comunitar - Programul PHARE 2000** Coeziunea economică și socială – Dezvoltare resurselor umane în contextul restructurării industriale; Titlul: „Facilitator comunitar – program pilot în județele Cluj și Bistrița Năsăud”; Activități principale: Susținerea procesului de dezvoltare locală pentru 10 comunități din cele două județe elaborare de proiecte , realizarea strategiei de dezvoltare a comunei Feldru din Bistrița –Năsăud, atragerea împreună cu echipa de facilitare a peste 10 milioane de euro din fonduri comunitare pentru dezvoltarea comunităților rurale – finalizat în anul 2003;
- **Coordonator program social** pentru partenerul român, Asociația ProSomeș, 2005 - 2008 – **programul INTERREGIIC** , proiect internațional „Espace – Riviere –Europe”; Activități principale: Ecologizarea Văii Someșului Mare, educația populației privind protecția mediului, promovarea ecoturistică a zonei, schimb de experiență internațional cu parteneri italieni și francezi – finalizat în anul 2008;
- **Manager – proiect TOWN TWINNING** (Promovarea cetățeniei europene active) 2006 – 2009 proiecte finanțate de Educational, Audiovisual and Culture Executive Agency din Belgia - „Feldru și Meco împreună pentru o cetățenie europeană activă”; Activități principale: Întâlniri între cetățenii din Meco, Spania și Feldru; participarea la activități culturale pe parcursul a 6 zile(iulie – august 2006 și septembrie 2009) și definitivarea protocolului de înfrățire între cele două localități – finalizat în anul 2006 cu continuitate și susținere în 2009 ;
- **Manager – proiect ADMINISTRAȚIA FONDULUI DE MEDIU 2007** – „Împreună cu ProSomeș să ne informăm și să protejăm mediul înconjurător„.Activități principale: Informare privind programele de mediu în 23 localități de pe Valea Someșului Mare;ecologizare în fiecare comunitate; piesă de teatru pe teme ecologice pusă în scenă de elevi – finalizat în anul 2007;
- **Manager – proiect PHARE 2005** – „Fondul de modernizare al administrației publice locale”; Titlul: „Servicii publice eficiente de salubritate în sprijinul cetățeanului”.Activități principale: Realizarea unui serviciu eficient de salubritate în comun Feldru; dotarea cu pubele a fiecărei gospodării, pubele în spațiile publice, achiziție mașină de salubritate și de compactat PET și folosire în procesul de colectare; informare privind colectarea deșeurilor solide;finalizat în anul 2009 - Declarat Model de bună practică în managementul serviciilor publice la nivel local;
- **Expert – program LEADER**, fonduri FEADR – Proiect„ProSomeș – pentru o dezvoltare durabilă a comunităților rurale din Bazinul Superior al Someșului Mare„; s-a elaborat Planul de Dezvoltare Local pentru teritoriul Țării Năsăudului în vederea constituirii unui Grup de Acțiune Locală pentru regiunea reprezentată de aceste localități; am participat la elaborarea acestui document care cuprinde: descrierea socio-economică a zonei, analiza SWOT, Priorități și Măsuri

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

de dezvoltare și un plan financiar pentru punerea în practică a acestora – finalizat în anul 2010 luna august.

Experiențe LEADER :

- schimb de experiență în cadrul **GAL-ului Hajt a Csapat** formată din comune din județul Pest-Ungaria, martie 2010;
- schimb de experiență în cadrul **GAL- Aussenfern**, GAL care face parte din Zona Bezirk Reutte, Regiunea Tyrol-Austria, martie 2010.
- schimb de experiență în cadrul **GAL- Unterkarnten**, GAL care face parte din Regiunea Karnten - Austria, martie 2010.
- modele de bune și schimb de experiență în LEADER II - **GAL Le Velay des Trois Rivières** – Regiunea Loara – Auvergne – Franța, octombrie 2007 ;
- participant și co - organizator al conferinței internaționale „Spațiu – Râu – Europa,, 5 – 7 decembrie 2006 unde s-au prezentat participanților mai multe modele de proiecte LEADER realizate de **GAL Le Velay des Trois Rivières** – Franța.
- participant la un schimb de experiență cu **GAL Patavino** din Italia și desfășurarea unei vizite comune pe Valea Rebrei pentru inițierea unei colaborări în domeniul agroturistic cu proprietarii de minipensiuni – semnare protocol de parteneriat - ianuarie 2006.

Alte competențe:

- limba franceză: citit, scris și vorbit.

Funcția propusă în cadrul GAL:

- expert tehnic.

Nume și prenume: BALOGH MARTIN

Data nașterii: 09.08.1976

Studii și specializări:

- **Doctorat în dezvoltare rurală** - Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca ,Facultatea de Științe Politice, Administrative si ale Comunicării - 2009
- **Studii aprofundate/master în Managementul serviciilor publice**– UBB- Facultatea de Științe Politice, Administrative si ale Comunicării - 2002
- **Licențiat în administrație publică** – UBB UBB- Facultatea de Științe Politice, Administrative si ale Comunicării 1999.

Experiență relevantă:

- **Expert + lector** în cadrul proiectului privind Construcția de parteneriate public-private” faza 2 „Formarea reprezentanților grupurilor potențiale, respectiv lotul 4, din cadrul submăsurii 431.1 a PNDR pentru regiunile Nord-vest și Centru” contract cu numărul de C4311010984200008/31.12.2009.
- **Expert tehnic** în cadrul Proiectului finanțat prin PNDR sub-măsura 431.1 FAZA 3,„DEZVOLTAREA TERITORIULUI SOMEȘ TRANSILVAN - parteneriat pentru creșterea calității vieții,, - 2009 - 2010
- Expert tehnic în cadrul Proiectului finanțat prin PNDR sub-măsura 431.1 FAZA 3, din Microregiunea Tovishat, Sălaj-Satu Mare – 2009 - 2010
- Lector „**Manager proiect**”în cadrul proiectului *Dezvoltarea profesională a abilităților manageriale și a competențelor–cheie ale managerilor companiilor din Regiunea Nord – Vest*, finanțat prin programul Phare 2006 - Dezvoltarea Resurselor Umane. Proiectul presupune organizarea unor cursuri de instruire pentru managerii de companii din regiunea Nord – Vest. Responsabilitatea avută în cadrul proiectului vizează elaborarea suportului de curs și susținerea

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

cursurilor în domeniul managementului de proiecte. – 2009

- **Manager de cursuri și lector** - *Închiderea Minelor, Regenerarea Socio-Economică și a Mediului* Creșterea capacității zonelor miniere. Proiectul presupunea asistența acordată pentru 62 de comunități miniere în inițierea și derularea unor procese de dezvoltare în mod participativ. Principalele activități constau în organizarea de instruire, derularea procesului de planificare strategică pentru comunitățile implicate în proiect și asistență acordată acestora în accesarea unor finanțări nerambursabile. Rolul în cadrul acestui proiect viza coordonarea activității de instruire adresată membrilor comunităților participante la proiect cât și susținerea unor cursuri. Numărul participanților la aceste instruirii a depășit 600 de persoane – 2007 – 2009

- **Lector** - Students' Training In Public Policies By A Transnational Consortium Within The EU With A View To The Specialized Vocational Training. Proiectul viza organizarea unor schimburi de experiență adresate studenților de la Facultatea de Științe Politice și Administrative, a Universității Babeș-Bolyai, pentru a crește competențele necesare în accesarea unor locuri de muncă. Poziția ocupată în cadrul proiectului a fost de lector în cadrul cursurilor pregătitoare pentru aceste schimburi de experiență. – 2006

- **Program de transfer de know.how în domeniul dezvoltării regionale.** Proiectul viza un schimb de experiență derulat între reprezentanții Academiei de Științe din Ungaria, Centrul de cercăți regionale și reprezentanții Civitas. Rolul meu a constat în pregătirea și susținerea unui material în domeniul elaborării strategiilor de dezvoltare locală în mod participativ.

- **Consultant de specialitate Acces – Mediu** – elaborarea politicilor de mediu la nivel local. În cadrul acestui proiect s-a vizat creșterea capacității comunităților locale din mediul rural și mic urban din patru județe: Cluj, Alba, Harghita și Covasna din regiunile Centru și Nord-Vest. Proiectul a constat din organizarea la nivelul fiecărui județ a unor sesiuni de instruire adresate reprezentanților administrației publice și ONG-ilor locale cât și asistență în elaborarea unor politici de mediu locale în mod participativ. Rolul meu a constat în susținerea unor cursuri în domeniul managementului de proiecte și dezvoltării locale.

- **Responsabil coordonator al Fundației Civitas pentru Societatea Civilă** și susținător al agenților de dezvoltare rurală din comunitățile rurale – Regiunea de Nord – Vest implicați în atragerea unor resurse majore pentru comunitățile rurale;

- **Lector universitar doctor la UBB** - Susținere de cursuri – în domeniile: politici publice, managementul organizațiilor neguvernamentale, management de proiect

- Membru fondator al **Centrului pentru Politici Publice (CENPO)** www.cenpo.ro.

- Membru în rețeaua **Public Integrity Education Network**

- Membru în Comitetul de Monitorizare al Programului Național de Dezvoltare Rurală

- Membru în Comitetul de Monitorizare al Programului Operațional privind Creșterea Capacității Administrative

Alte competențe:

- competențe de utilizarea a programului MS Office (Word, Excel, Power-Point, Internet Explorer, etc.);

- permis de conducere;

- vorbește cursiv limba engleză;

- vorbește cursiv limba maghiară;

Funcția propusă în cadrul GAL:

- expert tehnic extern

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

Nume și prenume: COSMA-SOMEȘAN DANA
Data nașterii: 29.08.1979
Studii și specializări: <ul style="list-style-type: none">- master în administrație publică locală, în cadrul Universității „Vasile Goldiș” Arad, Facultatea de Drept, specializarea administrație publică în contextul integrării europene;- colegiul universitar în cadrul Facultății de Psihologie și Științele Educației din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Iași, specializarea psihologie;- facultatea de drept în cadrul Universității „Vasile Goldiș” Arad, specializarea științe juridice;- curs „Auditor în domeniul calității”, cod COR 2423303;- curs „Manager de proiect”, cod COR 241919;- curs EC DL – (European Computer Driving License) – Modulul Start;- curs „Turn around – O nouă abordare a managementului de proiect în conducerea unei companii”;- curs „FIT 4EU STRUCTURAL FUNDS”;- atestat curs „De la Cerere de Finanțare la Aplicație”;- curs de „Management organizațional”;- curs instruire și formare în domeniul managementului de proiect în cadrul Programului Tineret în Acțiune, organizat de Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale;- curs de formare și informare în cadrul proiectului Phare RO 2005/017-553.01.01.19. „Reglementarea situației privind punerea în legalitate a cetățenilor de etnie romă care constituie cazuri sociale”;- curs de formare și informare în cadrul proiectului „Sensibilizarea actorilor locali cu privire la abordarea LEADER”, organizat de către Direcția Generală de Dezvoltare Rurală din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale și GBI-Consulting;- cursurile de informare și formare în cadrul proiectului „Formarea reprezentanților grupurilor potențiale”, din cadrul PNDR 2007-2009, faza 2 „Construcții de parteneriate public-private”, organizat de către Direcția Generală de Dezvoltare Rurală din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale și Fundația Civitas pentru Societatea Civilă;
Experiență relevantă: <ul style="list-style-type: none">- inspector și șef birou integrare europeană și managementul proiectelor cu finanțare internațională din cadrul Primăria Orașului Năsăud (2005- 2010), unde am desfășurat următoarele activități:- asistent coordonator de proiect în cadrul proiectului Phare 2005 RO/017-553.01.01.19, cu titlul „Reglementarea situației privind punerea în legalitate a cetățenilor de etnie romă care constituie cazuri sociale”;- membru în echipa de realizare a Strategiei de dezvoltare durabilă a orașului Năsăud, pentru perioada 2008-2015;- experiență dobândită în cadrul Comisiei sociale a proiectului „Espace-Riviere-Europe”, finanțat prin INTERREG IIIC, din partea Asociației „ProSomeș” pentru protecția mediului și prezervarea resurselor de apă;- lider de grup în cadrul proiectului „Crossing cultural borders through dance”, în cadrul Programul Tineret în Acțiune, Acțiunea 1.1. – Schimb de tineri;- manager de proiect în cadrul implementării proiectului „Let’s learn how to build a green future”

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

<p><i>together</i>”din cadrul Programul Tineret in Acțiune, Acțiunea 1 –Schimb de tineri;</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>asistent manager</i> în cadrul proiectului „<i>Working together for a United Europe</i>”, în cadrul Programului Europa pentru Cetățeni, Măsura 1, Înfrățiri între orașe; - <i>membru în echipa de proiect</i> pentru implementarea proiectului cu titlul „<i>From Atlantic to Baltic Sea – Local Communities as Leaders of Rapprochement</i>” (Polonia), Programul Europa pentru Cetățeni, Măsura 1 – Înfrățirea între orașe; - <i>multipliator informație Europeană</i> – Centrul Europe Direct Bistrița (Diplomă 2009- Sprijin și promovare a activităților de comunicare europeană). Organizarea anuală a activităților cu ocazia zilei de 9 mai – Ziua Europei, Săptămâna Mobilității Europene; - <i>persoană resursă</i> pentru Fondul Român de Dezvoltare Socială (FRDS), în cadrul proiectului „Un viitor mai bun pentru femei”, finanțat prin fonduri POS-DRU (2009); - schimb de experiență în cadrul <i>GAL-ului Hajt a Csapat</i> formată din comune din județul Pest, martie 2010; - schimb de experiență în cadrul <i>GAL- Aussenfern</i>, GAL care face parte din Zona Bezirk Reutte, Regiunea Tyrol-Austria, martie 2010. - schimb de experiență în cadrul <i>GAL- Unterkarnten</i>, GAL care face parte din Regiunea Karnten - Austria, martie 2010. - participant și co - organizator al conferinței internaționale „Spațiu – Râu – Europa,, 5 – 7 decembrie 2006 unde s-au prezentat participanților mai multe modele de proiecte LEADER realizate de <i>GAL Le Velay des Trois Rivières</i> – Franța.
<p>Alte competențe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - permis de conducere categoria B; - competențe de utilizarea a programului MS Office (Word, Excel, Power-Point, Internet Explorer, etc.); - limba engleză - nivel avansat; - limba italiană – nivel începător.
<p>Funcția propusă în cadrul GAL:</p> <ul style="list-style-type: none"> - expert tehnic.

Nume și prenume: DRAGOTĂ MARIA
Data nașterii: 02.06.1978
<p>Studii și specializări:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>master</i> în cadrul Facultății de Psihologie și Științele Educației a Universității „<i>Babeș-Bolyai</i>”, Cluj-Napoca, specializarea consiliere psihologică și educațională; - <i>Facultatea de Psihologie și Științele Educației</i> din cadrul Universității „<i>Petre Andrei</i>” din Iași, specializarea psihologie; - <i>Formare profesională</i> pe o perioada de 3 ani în cadrul <i>Societății de Psihodrama „J.L.Moreno” Cluj-Napoca</i>, în urma căruia s-a obținut calificarea de terapeut, utilizând aceasta terapie în consilierile individuale și de grup; - <i>curs de formare și informare</i> în cadrul proiectului „<i>Sensibilizarea actorilor locali cu privire la abordarea LEADER</i>”, organizat de către Direcția Generală de Dezvoltare Rurală din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale și GBI-Consulting; - cursurile de informare și formare în cadrul proiectului „<i>Formarea reprezentanților grupurilor potențiale</i>”, din cadrul PNDR 2007-2009, faza 2 „<i>Construcții de parteneriate public-private</i>”, organizat de către Direcția Generală de Dezvoltare Rurală din cadrul Ministerului Agriculturii și

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

Dezvoltării Rurale și Fundația Civitas pentru Societatea Civilă;
- **curs de formator în managementul resurselor umane** și program formare formator, curs organizat de către Eurofin Proiect, februarie 2010.

Experiență relevantă:

- experiență dobândită în implementarea proiectelor cu finanțare europeană;
- expert în echipa de implementare în cadrul proiectului strategic derulat la nivel transnațional „**Regions for Jobs**”, co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, Axa prioritară 5, Promovarea măsurilor active de ocupare, Domeniul major de intervenție 5.2.;
- specialist a implementarea proiectului Phare „**Centrul mobil de mediere a muncii pentru romi**” derulat de Agenția Județeană de Ocupare a Forței de Muncă Bistrița-Năsăud, activitate ce a presupus consiliere profesională și psihologică, activități de implementare a măsurilor de incluziune socială, precum și activități aferente raportărilor trimestriale și finale;
- experiență dobândită în implementarea proiectului „**Pensiunea turistică La Mori**” derulat de SC EcoPoint SRL. Proiectul a fost derulat în perioada 2007-2009, prin programul SAPARD și a avut ca scop modernizarea unei construcții existente și transformarea acesteia în pensiune turistică. Activități realizate în cadrul proiectului: pregătirea dosarului ce a cuprins re cererea de finanțare; implementarea efectivă a proiectului, întocmirea cererilor de plată în calitate de responsabil legal al proiectului și manager de proiect, finalizarea implementării proiectului cu succes;
- experiență în management dobândită în urma activităților prestate în cadrul firmei S.C. Stellweg Electroprod SRL. În cadrul acestei firme a coordonat implementarea unui proiect care a implicat noi tehnologii în domeniul electronică și cabluri electronice. Experiența în implementarea acestui proiect a fost dobândită prin participarea la specializări în Germania organizate de partenerul Klink&Oechsle GmbH;
- experiență în dezvoltarea culturii organizaționale și a unei echipe de lucru formată din 40 de persoane; experiență în selectarea personalului și a managementului proiectului la nivel financiar și calitativ;
- implicarea în dezvoltarea altor proiecte adresate dezvoltării zonelor rurale, proiecte derulate prin APDRP; întocmirea documentației pentru accesarea fondurilor pe măsurile de finanțare 141 și 112;
- consultanță oferite persoanelor care doresc să dezvolte o afacere, prin analiza inițierii și oportunității unei afaceri, elaborarea unui plan de afaceri, accesarea fondurilor din PNDR; aceste activități de consultanță au fost oferite în cadrul firmei SC Forum Consult RO SRL – Cluj-Napoca;
- schimb de experiență în cadrul **GAL-ului Hajt a Csapat** formată din comune din județul Pest-Ungaria, martie 2010;
- schimb de experiență în cadrul **GAL- Aussenfern**, GAL care face parte din Zona Bezirk Reutte, Regiunea Tyrol-Austria, martie 2010.
- schimb de experiență în cadrul **GAL- Unterkarnten**, GAL care face parte din Regiunea Karnten - Austria, martie 2010.

Alte competențe:

- permis de conducere categoria B;
- competențe de utilizarea a programului MS Office (Word, Excel, Power-Point, Internet Explorer, etc.);
- limba engleză - nivel avansat;
- limba franceză – nivel mediu.

Funcția propusă în cadrul GAL:

- animator.

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

Nume și prenume: ONUL GABRIELA
Data nașterii: 27.11.1981
Studii și specializări: <ul style="list-style-type: none">- master în domeniul „<i>Managementul proiectelor europene</i>” în cadrul Facultății de Științe, Universitatea „<i>1 Decembrie 1918</i>” din Alba Iulia (2007);- Facultatea de Istorie și Filologie, din cadrul Universității „<i>1 Decembrie 1918</i>” - Alba Iulia, specializarea limba și literatura română-limba și literatura engleză;- curs de formare și informare în cadrul proiectului „<i>Sensibilizarea actorilor locali cu privire la abordarea LEADER</i>”, organizat de către Direcția Generală de Dezvoltare Rurală din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale și GBI-Consulting;- cursurile de informare și formare în cadrul proiectului „<i>Formarea reprezentanților grupurilor potențiale</i>”, din cadrul PNDR 2007-2009, faza 2 „<i>Construcții de parteneriate public-private</i>”, organizat de către Direcția Generală de Dezvoltare Rurală din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale și Fundația Civitas pentru Societatea Civilă;- absolventă a Institutului IRECSO - specializarea ghid și agent în turism național și internațional (2006);- multiplicator de informație pentru tinerii din mediul rural pe Programul „Tineret în Acțiune” prin Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale (ANPCDEFP). Colaborator al ANPCDEFP pe Programul Tineret în Acțiune și Învățare pe tot Parcursul Vieții (LLP).- cursuri naționale și internaționale privind conservarea biodiversității, managementul ariilor protejate, coordonarea de voluntari în arii protejate (proiect Grundtvig, unde Parcul Național Munții Rodnei a fost singura arie din România participantă, cu 2 persoane), animator de tineret.- participant activ, prin intermediul Grupului Școlar Silvic Năsăud și al Asociațiilor „Eco Rodna” (membru fondator, responsabil educație ecologică și proiecte de tineret) și „Eco-Silvic Năsăud” (membru fondator, președinte), la elaborarea Planului de management al Parcului Național Munții Rodnei - Rezervație a Biosferei, în cadrul proiectului „<i>Participarea tinerilor la managementul Parcului Național Munții Rodnei</i>” proiect finanțat prin inițiativa DEFRA a Guvernului Marii Britanii și implementat de Administrația Parcului Național Munții Rodnei în parteneriat cu Universitatea Oxford;
alte specializări: <ul style="list-style-type: none">- manager de proiect;- ghid și agent în turism;- coordonator de voluntari;- managementul ariilor protejate;- managementul proiectelor educaționale internaționale;- multiplicator de informație europeană;- scrierea și managementul proiectelor europene;- formator de formatori;- animator de tineret.
Experiență relevantă: <ul style="list-style-type: none">- consultant al Asociației ProSomeș în cadrul proiectului „<i>GAL Prosomesș –pentru o dezvoltare durabilă a comunităților rurale din bazinul superior al Someșului Mare</i>”, proiect finanțat prin

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

Axa 4 LEADER din PNDR, faza 3;

- consultant ProSomeș pentru scrierea proiectului **IRENES** depus în cadrul INTERREG IVC privind protecția mediului și prezervarea resurselor de apă în zonele rurale;
- asistent și translator Comisie Ecoturism în cadrul proiectului „**Espace-Riviere-Europe**”, finanțat prin INTERREG IIIC;
- persoană resursă pentru Fondul Român de Dezvoltare Socială (FRDS) și președinte al grupului de inițiativă din Năsăud, creat în cadrul proiectului „**Un viitor mai bun pentru femei**”, finanțat prin fonduri POS-DRU;
- membru al echipei de proiect din cadrul Grupului Școlar Silvic Năsăud în proiectul „**Parteneriat activ pentru o integrare reușită pe piața muncii**”, proiect strategic care promovează parteneriatul public-privat (practica la agent economic), finanțat prin fonduri POS-DRU;
- participant la vizita de studiu și cursul de formare organizat de Telefonica Learning Services în regiunea Madrid (august 2010)- formare pe: **Politici de dezvoltare rurală în România**, din perspectiva politicilor europene și internaționalizării piețelor, perspectivele rețelelor de dezvoltare rurală în context european, strategii metodologice din perspectiva dezvoltării rurale, oportunități egale în context LEADER+, criteriile de evaluare LEADER, principiile de bază ale Programului de Dezvoltare Rurală în perioada 2007-2013, GAL-uri și implementarea proiectelor de dezvoltare rurală prin intermediul Axei LEADER, femeia antreprenor din mediul rural, asociații de femei antreprenor, managementul afacerii, surse de finanțare, negocieri bancare, norme europene privind importul și exportul (vama Madrid, Ministerul de Industrie, Turism și Comerț) etc;
- schimb de experiență în cadrul **GAL- Aussenfern**, GAL care face parte din Zona Bezirk Reutte, Regiunea Tyrol-Austria, martie 2010.
- schimb de experiență în cadrul **GAL- Unterkarnten**, GAL care face parte din Regiunea Karnten - Austria, martie 2010.
- participant la un schimb de experiență cu **GAL Patavino** din Italia și desfășurarea unei vizite comune pe Valea Rebrei pentru inițierea unei colaborări în domeniul agroturistic cu proprietarii de minipensiuni – semnare protocol de parteneriat - ianuarie 2006

Alte competențe:

- competențe de utilizarea a programului MS Office (Word, Excel, Power-Point, Internet Explorer, etc.);
- Limba engleză - nivel avansat;
- Limba franceză - nivel avansat;
- Limba italiană - nivel intermediar;
- Limba spaniolă – nivel de bază.

Funcția propusă în cadrul GAL:

- animator.

Nume și prenume: OLTEAN CARMEN CAMELIA

Data nașterii: 01.06.1979

Studii și specializări:

- **facultatea de Geografie și Litere** din cadrul Universității Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, dublă specializarea Geografie - Limba și Literatura Engleză (Diplomă de licență 2004);
- **curs Psihopedagogie** organizat de Departamentul Pentru Pregătirea Personalului Didactic (Certificat de absolvire 2003);

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

- *curs Asistent Manager de Proiect* organizat de International Computer School, Cluj- Napoca;
- *curs Manager Proiect* organizat de Patronatul Întreprinderilor Mici și Mijlocii București;
- *curs European Computer Driving Licence (ECDL)* – (Permis european de conducere a computerului);
- *curs de formare și informare* în cadrul proiectului Phare RO 2005/017-553.01.01.19. „Reglementarea situației privind punerea în legalitate a cetățenilor de etnie romă care constituie cazuri sociale”;
- *curs de formare și informare* “Identificarea și dezvoltarea proiectelor finanțate prin Fondul Social European”;
- *curs de formare și informare* în cadrul proiectului “Crossing cultural borders through dance”, Programul Tineret în Acțiune, Acțiunea 1 – Schimb de tineri (diplomă de participare 2009)
- *curs de formare și informare* în cadrul proiectului „Sensibilizarea actorilor locali cu privire la abordarea LEADER”, organizat de către Direcția Generală de Dezvoltare Rurală din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale și GBI-Consulting;

Experiență relevantă:

- *administrator* Agenție de turism „S.C. Nimbus Travel” Cluj Napoca (2003-2004);
- *șef magazin* - SC Profi Rom Food Romania, filiala Cluj–Napoca, Cartier Grigorescu (2004-2008);
- *inspector* în cadrul compartimentului de integrare europeană și managementul proiectelor cu finanțare internațională din cadrul Primăria Orașului Năsăud (2008- 2010), unde am desfășurat următoarele activități:
- *persoană resursă* pentru Fondul Român de Dezvoltare Socială (FRDS), în cadrul proiectului „Un viitor mai bun pentru femei”, finanțat prin fonduri POS-DRU (2009);
- *asistent manager de proiect* în cadrul proiectului „Reabilitare, modernizare, dotare Ambulatoriu de Specialitate din cadrul Spitalului Orășenesc „George Trifon” Năsăud”, Programul Operațional Regional 2007–2013, Axa prioritară 3- Îmbunătățirea infrastructurii sociale, Domeniul major de intervenție 3.1 – Reabilitarea/modernizarea, echiparea infrastructurii serviciilor de sănătate; participarea în echipa de elaborare și scriere a proiectului (2009);
- *manager de proiect* în cadrul proiectului „Working together for a United Europe”, în cadrul Programului Europa pentru Cetățeni, Măsura 1, Înfrățiri între orașe;
- *manager de proiect* în cadrul proiectului „Crossing Cultural Borders Through Dance,” Programul Tineret în Acțiune, Acțiunea 1 –Schimb de tineri;
- *responsabil în echipa de scriere a proiectului* cu titlul „Let’s learn how to build a green future together”, din cadrul Programul Tineret în Acțiune, Acțiunea 1 –Schimb de tineri;
- *responsabil de proiect* în cadrul proiectului „From Atlantic to Baltic Sea-Local Communities as Leaders of Rapprochement” (Polonia), Programul Europa pentru Cetățeni, Măsura 1 – Înfrățirea între orașe (2010);
- *responsabil de proiect* și lider de grup în cadrul proiectului „Slow Life” desfășurat în Polonia, Programul Tineret în Acțiune, Acțiunea 1.- Schimb de tineri (implementare proiect 2010)
- *multipliator de informație europeană*; participare la „Gala Multipliatorilor de Informație Europeană din Transilvania de Nord” Secțiunea: **Cel mai activ multipliator de informație europeană din administrația publică din Transilvania de Nord** - Locul III (anul 2010);
- *multipliator informație Europeană* – Centrul Europe Direct Bistrița (Diplomă 2009- Sprijin și promovare a activităților de comunicare europeană). Organizarea anuală a activităților cu ocazia zilei de 9 mai – Ziua Europei, Săptămâna Mobilității Europene;
- participare la diferite seminarii informative pe diversele programe europene pentru accesarea

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

fondurilor structurale (POSDRU, PODCEA, POR, FSE).
Alte competențe: - competențe de utilizarea a programului MS Office (Word, Excel, Power-Point, Internet Explorer, etc.);
Limbi străine cunoscute: - Limba engleză - nivel avansat; - Limba maghiara - nivel avansat.
Funcția propusă în cadrul GAL: - Animator.

Nume și prenume: MORARU DAVID OCTAVIAN
Data nașterii: 12.03.1979
Studii și specializări: liceul economic în cadrul Grupului Școlar Administrativ și de Servicii – Năsăud; - student anul III la Facultatea de psihologie din carul Universității „Babeș-Bolyai” Cluj Napoca; - atestat contabil statistician; - cursuri de vânzări la firmele Romstal și Ambient; - cursuri de comunicare la firma Leoni; - curs de management și scriere de proiecte în contextul Programelor Tineret în Acțiune; - curs de formare și informare în cadrul proiectului „Sensibilizarea actorilor locali cu privire la abordarea LEADER”, organizat de către Direcția Generală de Dezvoltare Rurală din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale și GBI-Consulting;
Experiență relevantă: - în cadrul Asociației de Educație și Consiliere Timdar am fost implicat în elaborarea, scrierea, depunerea și implementarea mai multor proiecte și parteneriate, dintre acestea amintesc: <ul style="list-style-type: none"> – manager în cadrul proiectului „O viața sănătoasă” anul 2008-2009, în colaborare cu instituții școlare județene; – manager în carul proiectului „Nouă ne pasă”, proiect co-finanțat de către Raiffesen Bank în anul 2010; – în cadrul proiectului „Alături de orfani” în colaborare cu orfelinate și ASSOCLICK București.
Alte competențe: <ul style="list-style-type: none"> – competențe de utilizarea a programului MS Office (Word, Excel, Power-Point, Internet Explorer, etc.); – experiență în relațiile inter-umane, administrare și dezvoltare de programe cultural-educative; - vorbește cursiv limba engleză; - vorbește cursiv limba portugheză;
Funcția propusă în cadrul GAL: - animator.

Nume și prenume: COSTÎNAȘ ANA
Data nașterii: 17.07.1978
Studii și specializări: - Științe juridice - Facultatea de Drept, an terminal - Universitatea Babeș – Bolyai 2007 – prezent; - Colegiul Național George Coșbuc – profil filologie, 2003 - 2007

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

<p>- <i>Certificat LEADER</i> – Curs de formare și informare – Sensibilizarea actorilor locali cu privire la abordarea LEADER – 19 – 23.04.2010 GBI Consulting și MADR</p>
<p>Experiență relevantă:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>referent proiect</i> – program LEADER, fonduri FEADR – Proiect: „ProSomeș – pentru o dezvoltare durabilă a comunităților rurale din Bazinul Superior al Someșului Mare”; s-a elaborat Planul de Dezvoltare Local pentru teritoriul Țării Năsăudului în vederea constituirii unui Grup de Acțiune Locală pentru regiunea reprezentată de aceste localități; am participat la elaborarea acestui document care cuprinde: descrierea socio-economică a zonei, analiza SWOT, Priorități și Măsuri de dezvoltare și un plan financiar pentru punerea în practică a acestora; am susținut întocmirea rapoartelor legate de proiect, am efectuat plățile din proiect, am arhivat actele – finalizat în anul 2010 luna august. - am participat la procesul de animare al teritoriului și la întocmirea prezentului Plan de Acțiune Locală ținând legătura cu partenerii publici și privați și întocmind documentele necesare depunerii proiectului; - susțin toate activitățile Asociației pentru protecția mediului și prezervarea resurselor de apă comunicând cu partenerii, organizând cadrul pentru seminarii și întâlniri și întocmesc documentația necesară pentru proiectele depuse spre finanțare;
<p>Alte competențe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - limba franceză: nivel mediu; - limba engleză: nivel mediu.
<p>Funcția propusă în cadrul GAL:</p> <ul style="list-style-type: none"> - secretar

Nume și prenume: ȚOLAN IOANA
<p>Data nașterii: 23.07.1979</p>
<p>Studii și specializări:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Management - Universitatea de Nord Baia Mare – 2010 - Grup Școlar Economic Administrativ și de Servicii – profil economic, 1993 - 1997 - <i>Certificat LEADER</i> – Curs de formare și informare – Sensibilizarea actorilor locali cu privire la abordarea LEADER – 19 – 23.04.2010 GBI Consulting și MADR
<p>Experiență relevantă:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Animator</i> – program LEADER, fonduri FEADR – Proiect: „ProSomeș – pentru o dezvoltare durabilă a comunităților rurale din Bazinul Superior al Someșului Mare,, – am participat la susținerea implementării proiectului din partea partenerului Asociația Silvică Anieș – Ocolul Silvic Feldru, finalizat în anul 2010 luna august. - schimb de experiență în cadrul GAL-ului Hajt a Csapat formată din comune din județul Pest-Ungaria, martie 2010; - schimb de experiență în cadrul GAL- Aussenfern, GAL care face parte din Zona Bezirk Reutte, Regiunea Tyrol-Austria, martie 2010. - schimb de experiență în cadrul GAL- Unterkarnten, GAL care face parte din Regiunea Karnten - Austria, martie 2010.
<p>Alte competențe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - limba spaniolă: nivel mediu
<p>Funcția propusă în cadrul GAL:</p> <ul style="list-style-type: none"> - animator

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

Nume și prenume: KIRALY ANNAMARIA
Data nașterii: 19.03.1983
Studii și specializări: <ul style="list-style-type: none">- <i>Masterat în Gestiunea Resurselor de Dezvoltare – Universitatea “Babeș-Bolyai” - Facultatea de Geografie, Cluj-Napoca 2006-2007</i>- <i>Licențiat în Geografie - Universitatea “Babeș-Bolyai” - Facultatea de Geografie, Cluj-Napoca 2002-2006</i>- <i>Curs Formator de formatori – 2010 – diplomă acreditată CNFPA</i>- <i>Curs Expert achiziții publice -2009 – diplomă acreditată CNFPA</i>- <i>Curs Manager proiect –2009 – diplomă acreditată CNFPA</i>- <i>Curs Auditor în domeniul calității – 2009 – diplomă acreditată CNFPA</i>- <i>Inițiere în domeniul identificării resurselor financiare și strângerea de fonduri, dezvoltarea parteneriatelor în comunitate, dezvoltare durabilă a comunități ca parte din procesul de acces la UE – Centre for international Development and training, University of Wolverhampton – Iulie 2008</i>
Experiență relevantă LEADER,: <ul style="list-style-type: none">- Expert în cadrul contractului „Sub-măsura 4.3.1.1 – Construcție de parteneriate public-private” faza 2 „Formarea reprezentanților grupurilor potențiale”, din cadrul PNDR 2007-2009, lotul 4 pentru regiunile Nord-vest și Centru / C 4311124090800008 din data 31.12.2009.- Expert Proiect: „ProSomeș – pentru o dezvoltare durabilă a comunităților rurale din Bazinul Superior al Someșului Mare, - 2010;- Expert proiect: Elaborarea Planului de Dezvoltare Locală Pro-Mocsolya, jud. Salaj – 2010;- Asistent proiect al programului Leader Mentor derulat în parteneriat cu Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale din Ungaria. Programul constă în mentorarea a 10 microregiuni (din care 5 aflate în Regiunea Nord Vest) potențiale teritorii Leader în vederea constituirii de GAL-ri și realizarea strategiei cu ajutorul mentorului desemnat din Ungaria - 2008; <p>Alte proiecte relevante:</p> <ul style="list-style-type: none">- Asistent proiect al proiectului „<i>Îmbunătățirea calității resurselor umane în mediul rural și promovarea antreprenoriatului în activități non-agricolă</i>” finanțat de Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, am oferit asistenta în organizarea unor cursuri gratuite în 12 microregiuni.- Asistent proiect: Global Libraries Romania, finanțat de către Compania Americană IREX, aici împreună cu bibliotecarii, am organizat întâlniri preliminare cu reprezentanții comunităților beneficiare, autoritățile locale, liderii informali, grupuri ale minorităților, pentru a identifica nevoile lor de informare și apoi au fost elaborate pachete on-line pe teme identificate și prezentate beneficiarilor.- asistent al proiectului „Dezvoltare locală în regiunea Mării Negre” care a constat în organizarea unui workshop cu 50 de participanți din România, Bulgaria, Turcia pe tema schimbului de experiență în domeniul dezvoltării locale și elaborarea unui material în forma de CD.- în prezent angajat al Fundației Civitas pentru Societatea Civilă Cluj-Napoca în calitate de asistent de proiect.

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

Alte competențe: <ul style="list-style-type: none">- limba maghiară: citit, scris și vorbit- limba engleză: citit, scris, vorbit- limba germană: cunoștințe de bază
Funcția propusă în cadrul GAL: <ul style="list-style-type: none">- expert tehnic în funcție de activitățile de cooperare desfășurate și necesitatea de a evalua anumite proiecte.

Nume și prenume: MIHĂESE GAVRILĂ
Data nașterii: 03.02.1957
Studii și specializări: <ul style="list-style-type: none">- Tehnici și practici în asistența socială - Studii postuniversitare la Universitatea de Nord din Baia Mare - 2010- Specializare în mecanică – Universitatea tehnică Cluj – Napoca, Facultatea de Mecanica – 1984- Perfecționare în protecția drepturilor copilului - 2009- Certificare ECDL - 2008- curs de formare și informare în cadrul proiectului „Sensibilizarea actorilor locali cu privire la abordarea LEADER”, organizat de către Direcția Generală de Dezvoltare Rurală din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale și GBI-Consulting - 2010;
Experiență relevantă: <ul style="list-style-type: none">- desemnat din partea primăriei Salva pentru susținerea elaborării Planului de Dezvoltare Locală, proiect implementat de Asociația ProSomeș în parteneriat cu agenții publici și privați din teritoriu - 2010.
Alte competențe: <ul style="list-style-type: none">- competențe de utilizarea a programului MS Office (Word, Excel, Power-Point, Internet Explorer, etc.);- permis de conducere categoria B.
Funcția propusă în cadrul GAL: <ul style="list-style-type: none">- animator.

III.3.2 Descrierea resurselor materiale.

Asigurarea infrastructurii materiale (cu referire la echipamente și locații disponibile) este importantă pentru buna funcționare a GAL-ului Țara Năsăudului, deoarece promovarea microregiunii se poate realiza numai dacă există mijloacele care să asigure mobilitatea compartimentului administrativ al GAL-ului și dotări tehnice corespunzătoare cerințelor actuale.

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

Astfel, având în vedere buna funcționare a GAL-ului, partenerii, membrii fondatori au căzut de acord în cadrul ședinței de lucru din data de 26.10.2010 asupra următoarelor aspecte:

- alegerea unei posibile locații pentru viitorul GAL, în cadrul sediului actual al Primăriei Comunei Feldru, etajul II, clădire nouă, finalizată în anul 2007, care dispune de infrastructură de internet de mare viteză, spații adecvate desfășurării activității GAL-ului (acces separat, mobilier nou, telefon fix, copiator xerox, laptop, videoproiector, ecran de proiecție, imprimantă);

Alte locații disponibile:

- închirierea unui sediu în oricare din localitățile partenere în GAL, în care dotările să fie puse la dispoziție în faza inițială de către partenerii GAL Țara Năsăudului, asigurând astfel buna desfășurare a activității administrative.

Cei 11 parteneri publici, administrații publice locale partenere în cadrul GAL-ului Țara Năsăudului, dispun de mijloace de transport (autoturisme) care pot fi folosite pentru deplasarea în teritoriul GAL, și totodată dispun de dotări materiale ce ar putea fi puse la dispoziție, pe durata funcționării GAL-ului în vederea atingerii obiectivelor LEADER. Orașul Năsăud este considerat pol de dezvoltare pentru comunitățile din jur și este situat din punct de vedere geografic în centrul teritoriului GAL, astfel încât toți partenerii GAL vor avea de parcurs distanțe aproximativ egale pentru a participa la ședințele de lucru ale GAL-ului sau pentru a participa la Adunarea Generală. Primăria Orașului Năsăud dispune de o sală de ședință cu o capacitate totală de 110 locuri, pe raza orașului Năsăud mai existând 2 locații de acest gen, dintre care o Sală de conferință, utilată cu tehnica necesară videoproiecției, cu o capacitate totală de 80 de locuri, clădire ce se găsește situată în curtea Muzeului Grăniceresc Năsăudean.

Toate aceste resurse materiale de care dispune microregiunea și care pot fi puse la dispoziție pentru buna funcționare a GAL-ului Țara Năsăudului, împreună cu resursele umane specializate (11 persoane formate și informate asupra Programului LEADER în cadrul sesiunilor de instruire organizate de MADR, GBI-Consulting și Fundația Civitas pentru Societatea Civilă) și resursele financiare de care dispun cei 41 de parteneri vor duce la implementarea cu succes a Planului de Dezvoltare Locală validat a GAL-ului.

Partenerii stabili de comun acord sediul viitorului Grup de Acțiune Locală. În prezent Asociația ProSomeș are dotările necesare pentru a susține activitățile de funcționare ale viitorului GAL în condițiile în care va fi stabilit un sediu la locația actuală.

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

III.3.3 Buget indicativ anual de funcționare a GAL – ului

Euro						
Nr. crt.	Denumire	UM	Val .U	Cant	Total	TVA
	Componenta a:					
1	<i>Salarii și alte plăți pentru personalul GAL.</i>				303000	
	Director executiv	luni	1200	60	72000	
	Secretar	luni	700	60	42000	
	Animator	luni	1150	60	69000	
	Expert tehnic	luni	1000	60	60000	
	Expert extern	luni	1000	60	60000	
2	Cheltuieli legate de plata experților și pentru alte servicii de expertiză legate de implementarea strategiei de dezvoltare locală;	an	1500	5	7500	1800
3	Cheltuieli pentru închirierea unor locații;				0	
4	Cheltuieli pentru închirierea/achiziția de echipamente de birotică și electronice, precum și a altor echipamente necesare pentru desfășurarea activităților GAL;	an	10000	5	50000	12000
5	Cheltuieli pentru organizarea întâlnirilor;	an	10000	5	50000	12000
6	Cheltuieli legate de comunicare (telefonie, internet, poștă și servicii poștale), transport și plata utilităților (căldură, lumină, etc.);	an	11000	5	55000	13200
7	Cheltuieli pentru participarea la activitățile rețelei naționale și europene de dezvoltare rurală, seminarii etc.	an	10000	5	50000	12000
	Componenta b				54500	13080
	Studii ale zonei	an	5000	5	25000	
	Măsuri pentru furnizarea informației cu privire la strategia de dezvoltare locală	an	1400	5	7000	
	Instruirea personalului implicat în implementarea strategiei de dezvoltare locală	an	3000	5	15000	
	Evenimente de promovare	an	1000	5	5000	
	Instruirea liderilor locali	an	500	5	2500	
	TOTAL				570000	64080

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

III.3.4. Dispozitivul de comunicare și informare.

Avem în vedere o informare completă, corectă și responsabilă a potențialilor beneficiari din GAL Țara Năsăudului asupra implementării Planului de Dezvoltare Locală.

Pentru a asigura o absorbție cât mai eficientă a fondurilor europene este foarte important ca un număr cât mai mare de potențiali beneficiari să fie informați despre sprijinul financiar pe care îl pot obține prin proiect.

Pe de altă parte dorim să comunicăm cu beneficiarii pentru a facilita crearea unui sistem de relații funcționale în vederea implementării Planului de Acțiune Locală și pentru sustenabilitatea lui viitoare.

Comunicarea va fi clară, concisă, concretă, adaptată publicului țintă și coerentă la toate nivelele, pe durata întregii perioade de implementare. Aceasta se articulează în jurul a trei principii:

- **flexibilitatea** (capacitatea de a răspunde rapid la semnalele venite din mediul intern și extern);
- **transparența** (capacitatea de a furniza informație obiectivă și corectă referitoare la activitățile desfășurate prin program cu susținerea prin FEADR);
- **eficiența** (utilizarea optimă a resurselor în vederea atingerii impactului maxim).

Realizarea identității vizuale: GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

Pentru crearea unei imagini unitare asupra existenței și activităților GAL Țara Năsăudului este necesară realizarea unei identități vizuale.

Identitatea vizuală presupune crearea unei sigle și a unui slogan pentru GAL Țara Năsăudului care să reflecte rolul pe care această structură o are în teritoriu pe de o parte iar pe de altă parte să fie reprezentativ pentru relația cu alte teritorii implicate în rețele naționale și internaționale de dezvoltare rurală. Acest nume a fost ales de parteneri pentru Grupul de Acțiune Locală reprezentativ celor 11 localități deoarece se suprapune peste vechiul ținut grăniceresc al Țării Năsăudului, spațiu geomorfologic echilibrat, unitate etnografică, spațiu mintal distinct, loc de cultură și civilizație reprezentativ pentru Transilvania de Nord, dar prea puțin promovat din lipsa inițiativelor inovative.

Suplimentar siglei și sloganului se vor elabora și reguli de aplicare a acestora pe diferite tipuri de materiale (tipărite, audio video, promoționale, etc.).

Promovarea identității vizuale se va face prin materialele care se vor concepe pentru comunicare și informare.

Se vor crea formate de hârtii cu antet, cărți de vizita, plicuri, și se va concepe din punct de vedere vizual aplicarea identității pe alte tipuri de materiale: pixuri, tricouri, autocolante pe autoturisme și alte echipamente, etc.

Identitatea vizuală va fi realizată de comun acord cu partenerii GAL Țara Năsăudului în cel mai scurt timp posibil de la înființarea GAL - ului și va ține cont de poziția acestora față de modalitatea de reprezentare teritorială și de experiențele anterioare ale teritoriului.

Sigla GAL Țara Năsăudului va apărea împreună cu sigla programului LEADER în toate acțiunile noastre de informare și comunicare.

Responsabilitatea realizării siglei revine tuturor partenerilor iar grija ca ea să fie prezentă în

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

toate acțiunile de informare revine animatorilor GAL Țara Năsăudului.

Comunicare și informare on – line accesibilă tuturor celor interesați

Este o metodă de informare pe care noi am avut-o în vedere încă de la începutul derulării proiectului inițiat de Asociația pentru protecția mediului și prezervarea resurselor de apă ProSomeș prin fonduri FEADR pentru construirea unui parteneriat public – privat LEADER pentru acest teritoriu. Continuând pe această idee vom avea în vedere:

- **Dezvoltarea unui website specific GAL ȚARA NĂSĂUDULUI** care va prezenta informații la zi despre derularea programului. Animatorii desemnați vor avea responsabilitatea de a posta materiale despre: teritoriul acoperit, parteneri, colaborare internațională și națională, proiectele LEADER - modalitatea lor de accesare și implementare în teritoriu, evoluția lor ulterioară. Pe lângă informația descriptivă vor apărea și informații vizuale: fotografii de la locul de derulare al proiectelor prin care se pot promova practicile pozitive ce rezultă din implementarea planului. Deoarece este o inițiativă nouă în teritoriu considerăm că prezentarea evoluției proiectelor în această formă va fi o încurajare și pentru alți potențiali beneficiari de a veni și accesa măsurile propuse de parteneriatul public – privat.
- **Forumul de discuții** va fi atașat paginii de web, un animator responsabil răspunzând la toate întrebările legate de program.
- **Grupuri de E – Mail:** vom da posibilitatea de a se folosi și acest instrument de comunicare pentru beneficiari ai proiectelor și potențiali beneficiari; În funcție de cerințele celor înscriși pe liste se vor da răspunsuri dar împreună vom găsi și soluții pentru o implementare eficientă a programului.
- **Bază de date** care va cuprinde 3 aspecte:
 - informații despre beneficiarii proiectelor: activitățile finanțate, suma de finanțare, date de contact ale beneficiarilor;
 - informații cu datele de contact ale partenerilor publici și privați din GAL;
 - informații cu posibili parteneri pentru stabilirea unor relații de colaborare din teritoriu și din afara teritoriului;

Această metodă este necesară de aplicat în zonă deoarece internetul este într-o continuă ascensiune aici mai ales în școli, instituții publice și micile localuri sau pensiuni.

Intervenția animatorilor GAL Țara Năsăudului se va face de câte ori va fi necesar: la lansarea unei măsuri, la implementarea unui proiect, la finalizarea lui, la promovarea unei idei inovative care poate fi sau deveni model de bună practică în zonă, la colaborarea cu entități din țară și străinătate care au același statut.

Vom ține cont de orice recomandare venită din partea beneficiarilor care este în concordanță cu obiectivele stabilite prin program și ajută la implementarea Planului de Dezvoltare Locală.

Responsabilitatea pentru aceste activități revine animatorilor desemnați;

Comunicarea și informarea scrisă

Instrumentele folosite atât pentru comunicarea cu beneficiarii proiectelor cât și cu autoritățile superioare GAL-ului sunt:

- **Comunicarea prin poștă** a documentelor sau informațiilor legate de implementarea măsurilor și derularea unor proiecte;

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

- **Comunicarea și informarea prin e-mail** asupra unor informații legate de program;
 - **Comunicarea prin fax** privind informații legate de program cum ar fi diferite notificări, anunțul vizitelor pe teren, invitații de participare, alte documente mici;
- Se vor realiza ori de câte ori este nevoie în procesul de implementare a Planului de Dezvoltare Locală.
- Responsabilitatea pentru informarea beneficiarilor și comunicarea cu forurile superioare revine experților tehnici interni desemnați;

Întâlniri publice pentru informarea potențialilor beneficiari în fiecare localitate

Se vor realiza în fiecare localitate în scopul promovării programului și lansării apelului de finanțare pentru fiecare măsură pentru potențialii beneficiari publici și privați. Avem în vedere că beneficiarii noștri sunt din categorii diferite așa că este necesar ca informațiile să ajungă la ei și să fie înțelese corespunzător. Animatorii vor fi prezenți la ședințele publice organizate în colaborare cu administrațiile publice și vor prezenta potențialilor beneficiari: scopul programului LEADER, măsurile care se vor finanța, sumele de finanțare pentru fiecare măsură, cine poate fi beneficiar, datele previzionate pentru sesiunile de finanțare, datele de contact ale responsabililor de program. Echipa de proiect se va folosi pentru informare de materiale informative cu caracter general:

- **Pliante informative** adresate publicului țintă cu descrierea activităților curente ale GAL-ului și scopul lui în teritoriu, cu datele de contact ale persoanelor responsabile;
- **Broșuri de informare** cu descrierea pe larg a obiectivelor strategice, a priorităților de dezvoltare, a măsurilor și principalelor tipuri de proiecte eligibile, a locului unde se depun proiectele;
- **Banner** care va fi pus la locul activității;
- **Prezentare publică power-point** de conștientizare a populației privind implementarea Planului de Dezvoltare Locală, aspecte despre teritoriul acoperit de program, beneficiari eligibili și necesitatea de implicare a tuturor în promovarea și dezvoltarea armonioasă a Țării Năsăudului;

La finalul fiecărei întâlniri publice se va realiza un proces verbal care va cuprinde aspecte care pot fi folosite și în îmbunătățirea activităților viitoare ale GAL-ului.

Responsabilitatea acestor acțiuni revine animatorilor coordonați de administratorul desemnat;

Seminarii de informare și instruire pentru beneficiarii proiectelor publici și privați

Seminarele vor fi parte a procesului de monitorizare pentru ca beneficiarii să fie informați și lămuriiți la începutul proiectului și la finalizarea lui asupra condițiilor de implementare: proceduri de achiziții publice, evaluare, solicitare prefinanțare și rambursare, întocmire rapoarte narrative și financiare. Instrumentele folosite pentru informare vor fi:

- **Prezentări power-point** care vor cuprinde prezentarea priorității, măsurii, alocarea financiară și eligibilitatea cheltuielilor, conținutul rapoartelor financiare și narrative și mod de întocmire.
- **CD-uri** cu formularele și procedurile necesare derulării proiectului;
- **Listele de prezență cu antetul specific** vor fi multiplicat și distribuite celor prezenți la finalul seminarului pentru facilitarea comunicării;

Responsabilitate va reveni echipei de animare coordonate de administratorul GAL-ului și unui expert extern care va explica procedurile tehnice necesare implementării;

Informare și comunicare Media

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

Acordăm deja o importanță deosebită relațiilor cu mass-media având până în prezent peste 50 de articole în presa locală și 1 reportaj de televiziune realizat privind experiențele internaționale.

Este o modalitate de comunicare și informare accesibilă tuturor potențialilor beneficiari din zonă. Va fi un mijloc de promovare a GAL Țara Năsăudului și în afara teritoriului care să ne întărească și să ne consolideze poziția la nivel regional și național. Instrumentele folosite vor fi:

- **Comunicate de presă:** se vor realiza ori de câte ori va fi lansat un apel de finanțare pe una dintre măsurile specificate în Planul de Dezvoltare Locală. Vom susține și beneficiarii proiectelor pentru publicare în presă a informațiilor privind începerea și finalizării unui proiect finanțat prin programul LEADER.
- **Articole în presă:** vor apărea ori de câte ori GAL-ul va avea acțiuni care vizează implementarea strategiei inclusiv activitățile de colaborare cu alte GAL-uri la solicitarea ziarelor județene: Mesagerul, Răsunetul etc. sau alte publicații locale sau naționale.
- **Anunțuri:** vor apărea în presă sau pe posturile de radio locale: Radio Samus și Radio Balada, posturi locale care acoperă toată zona, ori de câte ori va fi necesar.
- **Reportaje:** se vor realiza în colaborare cu televiziunile locale pentru promovarea microregiunii și facilitarea relației de comunicare între GAL și beneficiari pentru susținerea implementării Planului de Acțiune Locală și pentru promovarea conceptelor LEADER și aplicarea lor la nivel teritorial. Un prim reportaj asupra experienței desfășurate în străinătate la GAL-uri similare din Ungaria și Austria a fost realizat deja de și transmis de postul local TV Bistrița având un ecou deosebit în teritoriul nostru.
- **Conferințe de presă:** abordarea LEADER este una nouă în teritoriu și are nevoie de o abordare de acest fel ori de câte ori va fi lansată sau se va închide o linie de finanțare. Vom folosi această modalitate și pentru a prezenta rezultatele obținute de posibilele acțiuni ale Grupului de Acțiuni Locală. Animatorii responsabili vor pregăti un **dosar de presă** cu informație specifică.

Relația cu mass-media va intra în responsabilitatea administratorului GAL Țara Năsăudului, a echipei de animatori și a președintelui desemnat sau a altor persoane desemnate din Consiliul director.

Evenimente de promovare pentru acțiunile GAL Țara Năsăudului

Pentru a informa corect și a crește vizibilitatea în rândul beneficiarilor vom avea o colaborare constantă între partenerii noștri publici și privați și de asemenea cu cei din teritoriu. Pe de altă parte GAL Țara Năsăudului are nevoie de a se delimita de alte instituții, de a-și face cunoscute intențiile și de a-și crea o imagine care să fie în concordanță cu serviciile și produsele pe care le oferă.

Vom face publice acțiunile noastre participând sprijiniți de parteneri la acțiuni ale acestora în teritoriu ori de câte ori acestea vor avea loc.

Va fi de exemplu o bună ocazie de a promova valorile LEADER și informa publicul interesat când în decursul unor proiecte sau odată cu finalizarea implementării vor fi prezentate rezultatele. De exemplu lansarea unui produs nou specific zonei sau a unui proiect inovativ, finalizarea cu succes a unei acțiuni pilot sunt importante. Vom susține activitățile noastre cu :

- **Pliante informative** adresate publicului țintă cu descrierea activităților curente ale

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

GAL-ului și scopul lui în teritoriu, cu datele de contact ale persoanelor responsabile;

- **Broșuri de informare** cu descrierea pe larg a obiectivelor strategice, a priorităților de dezvoltare, a măsurilor și principalelor tipuri de proiecte eligibile.
- **Afișe** pentru informarea privitoare la organizarea sau participarea la un eveniment;
- **Bannere** care vor fi puse la locul activității sau vor fi folosite ca mijloace de publicitate;
- **Plăcuțe informative** amplasate în biroul GAL Țara Năsăudului și la locul de desfășurare al proiectelor;
- **Panouri informative temporare:** vom susține beneficiarii proiectelor în îndrumarea realizării și amplasarea acestor panouri de informare;

Responsabilitatea pentru acest timp de acțiuni revine animatorilor coordonați de administrator în colaborare cu beneficiarii proiectelor.

Întâlniri periodice de informare pentru asociați

Avem în vedere și întâlniri periodice de informare cu asociații noștri în vederea susținerii GAL Țara Năsăudului și pentru a da posibilitatea asociațiilor să își exprime punctele de vedere asupra întregului proces, pentru cooptarea de noi susținători și pentru a prezenta conținutul unor materiale informative care să ofere informații de bază despre activitățile și proiectele noastre. Instrumentul de informare și comunicare va fi:

- **Raportul de evaluare** realizat de experți cooptați asupra programului (cel puțin odată pe an);
- **Raportul de progres** realizat și prezentat de experții tehnici interni și administrator;

Vom avea în vedere cel puțin:

- Evoluția numărului dosarelor depuse;
- Evoluția numărului de potențiali beneficiari care au accesat informația conținută în materialele informative (afișe, pliante, ghiduri, broșuri etc.);
- Evoluția profilului celor care depun proiecte în funcție de categoria profesională, sex, egalitatea șanselor;
- Numărul de accesări website pentru obținerea de informație din domeniul dezvoltării rurale;
- Recunoașterea logo-ului comunitar LEADER;
- Vizibilitatea GAL Țara Năsăudului în mass-media (număr de apariții televizate și prezența în presa scrisă).

Responsabilitate pentru convocarea acestor întâlniri periodice revine președintelui desemnat al asociației iar prezentarea evoluției activităților GAL-ului revine administratorului desemnat.

Conferință tematică

Este altă metodă de informare pe care o avem în vedere. Nu numai că vom susține informarea beneficiarilor asupra desfășurării programului dar vom avea în vedere și opiniile lor. Conferințele vor face referire la implementarea priorităților stabilite din Planul de Dezvoltare Locală iar informația pentru beneficiar se va regăsi în:

- **Buletinul informativ (newsletter)** tipărit: va conține informații, opinii ale beneficiarilor direcți, elemente de legislație corelate cu procesul de implementare a Planului de Dezvoltare Locală.
- **Buletinul informativ electronic:** același material va fi publicat și pe pagina de

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

internet putând fi descărcat sau vizualizat de cei interesați;

- **Modelele de bune practici prezentate tipărit, CD-uri și postate pe pagina de internet:** avem în vedere că nu totdeauna există soluții standard la toate problemele și la nivel local. De aceea considerăm necesar ca să aducem în fața beneficiarilor noștri experiențe care au avut succes și în altă parte și care pot constitui surse de inspirație pentru proiectele care urmează a fi implementate. De asemenea prin puterea exemplului actorii locali care au implementat cu succes un proiect vor avea posibilitatea de a prezenta în aceste conferințe realizările lor;

Aceste conferințe vor fi un bun prilej de a stabili relații de colaborare cu teritorii noi și de a învăța din experiențe noi. Se va consolida și poziția GAL Țara Năsăudului în Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală și în rețelele europene de profil.

Responsabilitatea pentru aceste acțiuni revine directorului executiv și echipei de animatori.

Acțiunile de informare și promovare se vor desfășura în funcție de nevoile de informare identificate după fiecare etapă de implementare, ținând cont de faptul că aceste acțiuni constituie tehnici specifice de comunicare esențiale în derularea campaniilor de informare atât pentru publicul larg, cât și a celor orientate către potențialii beneficiari.

Ne vom folosi de toate resursele disponibile inclusiv de organizațiile partenere care la rândul lor pot disemina informațiile primite și pot susține acest proces derulat de GAL Țara Năsăudului în implementarea Planului de Dezvoltare Locală..

Criteriile de evaluare a acțiunilor de informare a publicului larg sunt:

- Numărul de panouri și plăcuțe explicative aferente investițiilor derulate sau finalizate prin LEADER;
- Numărul de accesări și documente descărcate de pe pagina de internet a GAL Țara Năsăudului;
- Vizibilitatea GAL Țara Năsăudului în mass-media;
- Recunoașterea logo-ului comunitar în urma campaniilor de informare derulate în mediul rural;
- Numărul evenimentelor de informare generală organizate de GAL Țara Năsăudului;
- Numărul participărilor reprezentanților AM PNDR la evenimentele organizate de terți;
- Numărul de accesări a Raportului Anual al GAL Țara Năsăudului postat pe site-ul realizat.

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

III.4. Implementarea proiectelor în cadrul GAL – ului

PARTEA A – VII – A: MECANISMUL DE IMPLEMENTARE

Monitorizarea permanentă a implementării proiectelor din cadrul Planului de Dezvoltare Locală are rolul de a asigura respectarea legislației comunitare și naționale, pe toată durata de implementare, atingerea obiectivelor stabilite prin proiectele care se vor implementa și astfel a obiectivelor specifice și generale prevăzute în Programul Național de Dezvoltare Rurală.

GAL Țara Năsăudului și-a stabilit un sistem de monitorizare, evaluare și control care să se asigure că Planul de Dezvoltare Locală este implementat corespunzător iar resursele financiare sunt folosite pentru a atinge obiectivele stabilite prin acesta.

1. Procesul de Monitorizare General.

Pe toată durata procesului de implementare, aparatul tehnic alături de un responsabil financiar și un auditor cooptat vor monitoriza administrativ și tehnic proiectele finanțate prin: analiza rapoartelor însoțite de documente justificative, vizite ce vor fi efectuate la locul derulării proiectelor și verificări suplimentare.

De asemenea, în vederea bunei desfășurări a activităților și în scopul reducerii aparițiilor posibilelor riscuri în implementare, aparatul tehnic va oferi beneficiarilor asistență post-contractare. Rapoartele de monitorizare trimise de Beneficiari trebuie să conțină informații privind modul de desfășurare și rezultatele activităților prevăzute în cererea de finanțare.

Va exista o fază inițială când echipa de la nivelul GAL Țara Năsăudului va colecta informațiile financiare din rapoartele de selecție întocmite la nivel local unde vor apărea cuantificate cererile de finanțare eligibile cu finanțare sau fără finanțare și neeligibile, cu alocările financiare aferente pe priorități și măsuri. Aceste informații se vor completa permanent pe parcursul implementării Planului de Dezvoltare Locală.

Pentru monitorizarea eficientă a implementării proiectelor, fiecare beneficiar va avea obligația de a completa și trimite persoanelor responsabile de la nivelul GAL Țara Năsăudului, în termenele prevăzute, următoarele trei tipuri de rapoarte:

- Raport Tehnic de Progres Numărul 1 (pentru avans unde este cazul);
- Raport Tehnic de Progres Numărul 2 (la cererea de rambursare);
- Raport Final Numărul 3 (la finalul proiectului însoțit de cererea finală de plată).

Raportul Tehnic de Progres Numărul 1 va fi completat de Beneficiari, după începerea derulării proiectului și oricum nu mai devreme de faza realizării achizițiilor publice și odată cu cererea de avans dacă este cazul. El va conține activitățile derulate și cele aflate în curs de desfășurare, precum și indicatorii pentru activitățile finalizate până în acel moment și va fi transmis către GAL Țara Năsăudului în termen de 5 zile lucrătoare de la solicitare funcție de datele de referință ale proiectului. Acest tip de raport, este necesar în vederea prevenirii și identificării din timp a oricăror dificultăți și/sau probleme ce ar putea apărea pe perioada de implementare a proiectului, conducând la o mai bună gestionare a activităților prevăzute în contract și la preîntâmpinarea eventualelor nereguli. De asemenea, raportul este necesar în vederea colectării datelor de

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

implementare, utile pentru întocmirea raportului semestrial și a celui anual din cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală Axa LEADER. Acest raport va fi însoțit, când este cazul, de documentele justificative stabilite de APDRP. Aceste documente vor fi trimise în copie și vor avea pe fiecare pagină semnătura managerului de proiect, ștampila cu programul FEADR și mențiunea „conform cu originalul”.

Raportul Tehnic de Progres Numărul 2 va însoți fiecare cerere de rambursare trimisă de Beneficiar către GAL Țara Năsăudului pentru monitorizare și către CRPDRP pentru plată și va fi completat astfel:

- cu activitățile aprobate în cererea de finanțare și desfășurate înainte de semnarea contractului (dacă este cazul);
- cu activitățile desfășurate în perioada parcursă de la data solicitării pre-finanțării (în cazul primei cereri de rambursare) sau de la data transmiterii ultimei cereri de rambursare.

Fără acest raport și documentele justificative solicitate, CRPDRP nu poate demara acțiunea de rambursare a banilor către Beneficiar și nu se poate urmări evoluția corespunzătoare a proiectului din punct de vedere financiar și al activităților desfășurate.

Raportul Final Numărul 3 va fi transmis de Beneficiar către GAL Țara Năsăudului în termen de cel mult 30 zile calendaristice de la finalizarea proiectului și va însoți ultima cerere de rambursare și documentele justificative ale acesteia. Raportul este necesar pentru evaluarea finală a proiectului și **are un rol esențial în identificarea cheltuielilor eligibile din cadrul proiectului, în vederea rambursării ultimelor sume către Beneficiar de către APDRP.**

Fiecare raport tehnic de progres va fi însoțit de documente justificative, din toate cele trei categorii enumerate mai jos, funcție de activitățile desfășurate în perioada de raportare:

Documente justificative în vederea validării cheltuielilor eligibile și efectuării plății (în funcție de cheltuielile/activitățile efectuate):

- **Raportul financiar însoțit de cererea de plată:** completate, date și semnate (cu numele în clar) și ștampila de identificare a furnizorului/beneficiarului proiectului;
- **Facturi** care vor avea sigiliul pentru „bun de plată”, ștampila “Conform cu originalul,, și „Fonduri FEADR”, respectiv mențiunea “remis spre rambursare către APDRP pentru proiectul cod.....”, având ștampila și semnătura responsabilului financiar al instituției sau persoanei desemnate prin act administrativ să gestioneze operațiunile financiare ale proiectului pentru certificarea realității și legalității serviciilor prestate/bunurilor achiziționate. *Facturile* emise trebuie să îndeplinească următoarele cerințe: să aibă formatul prevăzut de actele normative în vigoare și să fie completate în conformitate cu acestea; data înscrisă pe factura nu este anterioară datei semnării contractului de finanțare cu APDRP și MADR; să fie emisă de furnizor/beneficiar către Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit. Furnizorul/Beneficiarul trebuie să se asigure că valoarea cheltuielilor solicitate spre rambursare (valoarea din factura fără taxe recuperabile) se încadrează în liniile din bugetul proiectului. Cheltuielile care depășesc valoarea din linia bugetară sunt considerate cheltuieli neeligibile prin Programul FEADR și trebuie suportate de furnizor/beneficiar. Pentru facturile parțial acceptate, acestea trebuie să conțină: suma parțial acceptată, suma rămasă de plătit; ștampilele și semnăturile experților tehnici.
- **Graficul de eșalonare** privind depunerea cererilor de rambursare (actualizat);

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

- **Contracte (după caz):** contracte individuale de muncă sau acte adiționale la contractele de muncă, încheiate pe perioadă determinată sau nedeterminată înregistrate și avizate de ITM (cu excepția angajaților din administrația publică), contracte de prestări servicii; contracte civile de prestări servicii, contracte de lucrări pentru derularea investițiilor;
- **Transport:** bonuri taxe autostradă, bonuri taxe de trecere a podurilor bac, etc., chitanțe/bonuri taxe parcare, bonuri fiscale de combustibil cu înscrierea pe verso a numărului mașinii, foaia de parcurs și foaia de activitate zilnică, declarație privind consumul de carburant, etc.
- **Deplasare:** ordin de deplasare și referatul de justificare (pentru salariații instituțiilor publice), biletele de călătorie/ tichete;
- **Salarii și onorarii:** fișe de pontaj, state de plată a drepturilor bănești, listă de avans chenzinal, centralizatoare state de plată, situația privind stabilirea contribuțiilor CAS, CASS/șomaj/comision ITM/ contribuția pentru accidente de muncă și boli profesionale, declarația ITM, declarația 100 – Declarația privind obligațiile de plată la bugetul de stat, declarația 102 – Declarație privind obligațiile de plată la bugetele asigurărilor sociale și fondurile speciale, Declarația fiscală privind stabilirea comisionului la ITM;
- ordine de plată/cotor filă CEC/foaie de vărsământ, borderou virare în cont de card, registru de casă;
- dispoziția de plată (în cazul plăților în numerar);
- extras de cont din care să rezulte viramentele și/sau extragerile, etc.

Pentru instituțiile finanțate de la bugetul de stat, față de cele mai sus menționate, se vor transmite și copii după angajamentele bugetare și legale, ordonanțările de plată, semnate de către persoana împuternicită să acorde viza de control financiar preventiv propriu, respectiv viza de control financiar preventiv delegat, dacă este cazul și semnătura ordonatorului principal de credite. Celelalte documente justificative în vederea validării cheltuielilor eligibile și efectuării plății vor fi transmise în copie, având mențiunea “Conform cu originalul”, semnate și ștampilate de către responsabilul financiar al instituției sau persoana desemnată prin act administrativ să gestioneze operațiunile financiare ale proiectului pentru certificarea realității și legalității serviciilor prestate/bunurilor achiziționate.

Documente justificative pentru activitățile desfășurate:

- foi de prezență la cursuri sau seminarii;
- curricula;
- fișele de post;
- C.V.-urile experților;
- time-sheet-uri pentru experți;
- certificatele și /sau diplomele obținute;
- raportul inițial / intermediar / final asupra activității desfășurate pe perioada raportării întocmit
- documente privind realizarea măsurilor de informare și publicitate:
 - 0 - 1 exemplar din pliantul / broșura / mapa realizată;
 - 1 - copii ale articolelor, anunțurilor apărute în presă, interviuri radio/tv;
 - 2 - fotografiile din care să reiasă amplasarea afișelor/bananelor;

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

- 3 - fotografii cu etichetele lipite pe bunurile achiziționate din acest proiect;
 - 4 - fotografii de la locul de desfășurare a evenimentelor de promovare a proiectului;
 - raportul de audit extern al activităților, al înregistrărilor și al conturilor proiectului (pentru raportul final) realizat cu respectarea standardelor de audit în vigoare de către un auditor autorizat, membru al unui organism recunoscut.
- Documentele vor fi trimise în copie și vor avea pe fiecare pagină semnătura managerului de proiect și mențiunea „conform cu originalul” și „Fonduri FEADR,,.

Documente justificative pentru achizițiile publice:

- contractul de furnizare / de servicii/ de lucrări încheiat de Beneficiar cu un terț (operator economic sau alt tip de contractor);
- procesul verbal de predare-primire (dacă este cazul);
- anunțul de participare;
- anunțul de atribuire;
- actul administrativ de numire a comisiei de evaluare;
- lista cu ofertanții;
- procesul verbal de deschidere a ofertelor;
- raportul de evaluare a ofertelor;
- eventualele contestații, etc.

Documentele vor fi trimise în copie și vor avea pe fiecare pagină semnătura responsabilului cu achizițiile publice al instituției, ștampila în original și mențiunea „conform cu originalul”. Dacă în urma analizării rapoartelor primite de la Beneficiar, echipa tehnică de monitorizare consideră necesar, va putea solicita, în scris, clarificări și/sau alte documente suplimentare.

Ultima cerere de rambursare va fi însoțită de Raportul Final, inclusiv de raportul de audit extern al activităților, înregistrărilor și conturilor proiectului, realizat cu respectarea standardelor de audit în vigoare de către un auditor autorizat, membru al unui organism recunoscut.

Procedurile descrise se aplică și GAL Țara Năsăudului în raportul cu APDRP – CRPDRP atât pentru solicitarea lunară a sumelor pentru funcționarea GAL – componenta a, cât și pentru celelalte activități de instruire, promovare, studii ale zonei – componenta b, funcție de situația specifică.

Evidențele se vor păstra informatizat pentru o mai bună monitorizare prin crearea unei baze de date la nivelul GAL-ului ,privind măsurile, plățile contractate și efectuate(fluxul financiar), alte resurse implicate în desfășurarea proiectelor.

2. Procedurile specifice de monitorizare.

Aceste proceduri constau în vizite în teritoriu și verificări suplimentare, pentru a monitoriza stadiul de desfășurare a activităților descrise în proiect. Pe perioada de implementare se va efectua cel puțin o vizită în teritoriu, în momentul desfășurării unei activități prevăzute în cererea de finanțare. Dacă activitățile proiectului se desfășoară în locații diferite sau înregistrările se efectuează în altă locație față de cea prevăzută în proiect, atunci vizita se va face la locul desfășurării activității vizate. Data efectuării vizitei va fi stabilite în scris, de comun acord cu Beneficiarul. Cu 10 zile înainte de efectuarea vizitei, responsabilii GAL Țara Năsăudului vor trimite o scrisoare de

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

înștiințare, urmând ca Beneficiarul să trimită confirmarea vizitei în termen de 3 zile lucrătoare de la primirea scrisorii de înștiințare. Vizitele în teritoriu vor fi efectuate pentru:

- a ne asigura ca proiectul există “fizic”;
- a verifica dacă informațiile furnizate de Beneficiar Autorității de management sunt reale;
- a oferi asistență Beneficiarului;
- a identifica cât mai curând posibil eventualele probleme și a face sugestii privind măsurile de remediere ale acestora;
- a identifica elementele de succes ale proiectului.

Acest tip de monitorizare se va realiza de către echipa GAL Țara Năsăudului împreună cu reprezentanții județeni ai APDRP, respectiv cel puțin un membru al DADR Bistrița – Năsăud va fi cooptat pentru desfășurarea activității.

În cazuri excepționale, dacă în implementarea proiectului vor interveni aspecte neclare, Beneficiarul poate fi invitat la sediul GAL Țara Năsăudului pentru verificări suplimentare. După efectuarea fiecărei vizite în teritoriu și/sau a verificării suplimentare, se va întocmi un proces verbal care va fi semnat de către echipa care efectuează vizita și de către Beneficiar. Va fi elaborat un raport al vizitei/verificării suplimentare care va conține constatări, recomandări, concluzii, o copie a acestui raport urmând să vă fie transmisă și Beneficiar.

3. Asistență post-contractare. Asistența post-contractare reprezintă ajutorul oferit Beneficiarului de către GAL Țara Năsăudului în implementarea proiectelor, în conformitate cu planul de activități din cererea de finanțare, și în pregătirea de noi proiecte, fiind în același timp o modalitate posibilă de acțiune pentru a îmbunătăți eficacitatea și performanța internă a tuturor activităților.

Tipurile de asistență post-contractare pe care echipa noastră le are în vedere sunt: help-desk și seminarii.

Help-desk. După semnarea contractelor, persoana desemnată sau echipa tehnică din cadrul GAL va sta la dispoziția Beneficiarului cu toate informațiile necesare clarificării problemelor ce pot apărea pe perioada derulării proiectului, pentru a asigura implementarea eficientă a acestuia și atingerea obiectivelor propuse. Comunicarea Beneficiarului cu echipa tehnică sau persoana desemnată se va face telefonic, prin fax sau e-mail.

Seminarii. Personalul GAL Țara Năsăudului își propune să organizeze de-a lungul perioadei de implementare seminarii tematice astfel încât să furnizeze Beneficiarului informații actualizate necesare în implementarea proiectelor și să ofere recomandări specifice și exemple de bună sau rea practică. Unul dintre seminarii va fi de instruire și va face referire la:

- Proceduri și termene obligatorii de respectat în implementarea contractelor;
- Completarea și înaintarea cererii de plată a avansului;
- Respectarea Planului de Implementare a activităților specificate în contract;
- Modalitatea de elaborare și transmitere la GAL Țara Năsăudului, DADR Bistrița - Năsăud și CRPDRP, a rapoartelor inițiale, intermediare și finale (tehnice și financiare);
- Obligatorivitatea de a pune la dispoziția organismelor de monitorizare, control și plată informațiile și documentele cerute de acestea în exercitarea activităților lor;

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

- Modalitatea de informare a autorităților competente asupra modificării contractului de finanțare care intră sub incidența notificărilor minore în cadrul contractului;
- Modalitatea de elaborare și transmitere către autoritățile competente a cererilor de modificare a contractului și anexelor acestuia în vederea întocmirii de acte adiționale la contract;
- Proceduri și termene referitoare la achizițiile de bunuri, servicii și lucrări din cadrul contractului;
- Modalitatea de elaborare și transmitere a cererii de plată intermediare și finale;
- Proceduri și termene cu privire la vizibilitatea și promovarea proiectelor;
- Informare cu privire la obligativitatea păstrării tuturor documentelor aferente contractului, și punerea la dispoziția autorităților de control, care pot efectua inspecții cel puțin 5 ani de la ultima plată efectuată în cadrul proiectului.

Evaluarea implementării Planului de Dezvoltare Locală a Țării Năsăudului.

Evaluarea este strâns legată de procesul de monitorizare care se realizează prin întocmirea unor documente: rapoarte de progres și situații financiar – contabile asupra sumelor folosite pentru implementarea Planului de Dezvoltare Locală.

Evaluarea va avea în vedere toate activitățile desfășurate atât la nivelul GAL cât și la nivelul proiectelor implementate de Beneficiari.

O primă evaluare s-a realizat și este concretizată prin Analiza SWOT pentru a descoperi potențialul zonei, punctele tari, slabe, oportunitățile și amenințările. Pe baza acestora s-au stabilit prioritățile de dezvoltare ale zonei, măsurile aferente obiectivelor generale și specifice și resursele necesare potențialilor beneficiari pentru a pune în aplicare strategia.

S-au stabilit o serie de indicatori pentru fiecare măsură urmând a se verifica dacă aceștia sunt atinși pe parcursul implementării strategiei.

Vom folosi și aici instrumentele folosite în procesul de monitorizare cu precizarea că va fi vorba de **rapoarte de evaluare, intermediare și finale** care vor arăta ce proiecte au fost alese, cum se implementează efectiv proiectele și prin ele cum se ating obiectivele stabilite în strategie. Ele vor cuprinde referiri atât la indicatorii stabiliți dar vor lua în considerare și schimbările înregistrate în decursul derulării programului urmând ca la final să avem o vedere de ansamblu asupra întregului program.

Modalitățile de abordare pe care le avem în vedere sunt calitative și cantitative.

Indicatorii sunt folosiți drept instrumente de evaluare a gradului în care au fost realizate obiectivele preconizate prin măsuri. Avem în vedere următorii indicatori generali:

Nr. Crt.	Indicatori
1	Numărul de proiecte
2	Numărul de beneficiari
3	Numărul de proiecte aprobate pe comune
4	Numărul de proiecte aprobate pe măsuri
5	Numărul de proiecte aprobate pe an
6	Numărul de proiecte depuse pe comune
7	Numărul de proiecte depuse pe măsuri

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

8	Numărul de proiecte depuse pe an
9	Numărul de seminarii
10	Numărul de apariții în presă
12	Număr de persoane instruite
13	Număr de locuri de muncă create
14	Număr de structuri de cazare modernizate
15	Număr de evenimente organizate
16	Număr de evenimente la care participă autorități superioare
17	Număr de cooperări internaționale
18	Număr de cooperări teritoriale
20	Valoarea proiectelor contractate
21	Număr de participanți la evenimente
22	Număr de materiale informaționale elaborate
23	Număr de produse regionale dezvoltate
24	Număr de etichete aplicate la nivel local
25	Număr de panouri de vizibilitate
26	Număr ale sectoarelor mai înainte izolate (agricultură și turism)
27	Număr de festivaluri culturale desfășurate în aria rezervațiilor naturale
28	Număr de noi aplicații ale tehnologiilor de informație și comunicație
29	Revigorarea meseriilor locale specifice (mobilier, prelucrarea pietrei etc.)
30	Numărul de meserii locale revigorate și implicate în activități turistice.

Monitorizarea și evaluarea va asigura implementarea efectivă și la timp a proiectelor, managementul finanțelor publice, inclusiv administrarea adecvată a resurselor proiectului și monitorizarea efectivă și evaluarea activităților și rezultatelor acestuia.

În vederea aprobării rapoartelor de evaluare, în scopul efectuării plăților se va efectua auditul de către auditorul stabilit. La sfârșitul programului se va elabora un raport de evaluare și monitorizare care va fi pus la dispoziția tuturor celor interesați.

Controlul implementării Planului de Dezvoltare Locală.

1 Proiectele finanțate prin Axa IV LEADER care prevăd implementarea Planului de Dezvoltare Locală vor fi verificate la fața locului de o echipă de control desemnată de APDRP, cel puțin o dată pe perioada implementării. Acest control poate interveni în orice moment al implementării măsurilor, cât și după plata finală (ex-post), pe o perioadă de cinci (5) ani de la data încheierii proiectului și va cuprinde verificări de natură tehnică și economico-financiară. Acest control se va face atât pentru operațiunile proprii ale GAL Țara Năsăudului cât și pentru proiectele ce se implementează și sunt finalizate ca parte a Planului de Dezvoltare Locală.

2 Deoarece nu este o atribuție exclusivă a GAL, controlul care vizează desfășurarea proiectelor se va efectua alături de reprezentanții DADR Bistrița – Năsăud împuterniciți

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

de APDRP, sau de reprezentanții acestuia de la nivel central, prin vizite de teren la locul de desfășurare al proiectelor însoțiți de un reprezentant al GAL Țara Năsăudului.

Verificările trebuie să asigure faptul că declararea cheltuielilor este reală, că achiziția de produse, servicii sau lucrări a fost făcută în concordanță cu contractul de finanțare, că cererile de rambursare sunt corecte și că operațiile și cheltuielile sunt în concordanță cu regulile Comunitare și naționale.

Pentru a asigura buna desfășurare a verificărilor la fața locului, Beneficiarul va fi înștiințat în prealabil despre data la care vor avea loc acestea. Obligația Beneficiarului este de a pune la dispoziția echipei de control toate documentele administrative și contabile solicitate, în original, de a asigura accesul la sistemele informatice și la toate documentele stocate în format electronic privind gestiunea tehnică și financiară a proiectului. Totodată Beneficiarul are obligația de a garanta prezența, în timpul controlului, a persoanelor împuternicite să dea toate informațiile utile la nivel administrativ, contabil și tehnic. Echipa de control verifică următoarele aspecte:

- 1 - îndeplinirea condițiilor privind capacitatea Beneficiarului (a echipei de management a proiectului) de a implementa acțiunile prevăzute în proiect;
- 2 - legalitatea, regularitatea și realitatea operațiunilor financiare desfășurate până la acel moment;
- 3 - înregistrarea corectă în contabilitate a tuturor operațiunilor aferente proiectului;
- 4 - modalitatea de atribuire a contractelor de achiziții în sensul respectării prevederilor legale în materie de achiziții publice;
- 5 - îndeplinirea obligațiilor privind asigurarea vizibilității și publicității proiectului;
- 6 - stadiul tehnic de realizare a activităților proiectului în conformitate cu obligațiile asumate prin contractul de finanțare / ordinul de finanțare.

În ceea ce privește verificarea modulului în care sunt respectate reglementările naționale și comunitare în materie de achiziții publice se vor verifica următoarele aspecte:

- respectarea legislației privind procedura de achiziție publică aleasă;
- modul de întocmire a documentației de atribuire și de desfășurare a procedurii de achiziție;
- stadiul de execuție a contractului de achiziție publică;
- îndeplinirea de către furnizor/prestator a obligațiilor asumate prin contractul de achiziție publică;
- deficiențele în execuția achiziției.

Dacă în urma verificărilor efectuate, echipa de control constată nereguli în aplicarea procedurii de achiziție publică, Autoritatea Contractantă va aplica corecții financiare Beneficiarului. Corecțiile financiare ca urmare a nerespectării de către beneficiar a procedurii de achiziție publică vor fi aplicate așa cum sunt ele prevăzute în Contractul de finanțare încheiat cu acesta.

Verificările la fața locului se finalizează cu întocmirea unui proces verbal de control semnat împreună cu Beneficiarul, precum și a unui Raport de control ce va cuprinde obiectivele, constatările și concluziile misiunii de control, precum și propunerile de măsuri corective, cu indicarea termenelor propuse pentru realizare.

Prin verificarea rapoartelor de progres trimise de Beneficiar, echipa de control va urmări modul de implementare a recomandărilor ce au fost făcute.

Pe lângă verificările la fața locului, planificate prin Planul anual de control, APDRP poate desfășura la nivelul beneficiarilor și misiuni de control ad-hoc sau

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

verificări efectuate ca urmare a sesizărilor privind existența unor nereguli. Autoritatea de Management își rezervă dreptul ca anumite acțiuni de control să fie declanșate fără informarea Beneficiarului prealabilă.

În cazul în care în urma unor acțiuni de control se vor constata prejudicii, acțiunea de verificare la nivelul beneficiarului se poate extinde asupra întregii perioade în care, potrivit legii, pot fi luate măsuri de recuperare a creanțelor și de tragere la răspundere a persoanelor vinovate, prelungindu-se în mod corespunzător durata de exercitare a controlului, dar nu mai mult de 90 de zile. Echipa de control care efectuează verificarea va întocmi, la sfârșitul misiunii de control, un Proces verbal de constatare, care reprezintă titlu de creanță. În aceste cazuri titlul de creanță se comunică beneficiarului debitor prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire.

Pe lângă verificările la fața locului, ofițerii de control efectuează și verificarea administrativă a achizițiilor publice. Pentru acest tip de verificări Beneficiarul va trebui să transmită APDRP următoarele documente, aferente procesului de derulare al procedurilor de achiziții publice în funcție de procedura de achiziție derulată:

- 1 - Referatul de necesitate;
- 2 - Nota justificativă privind aplicarea procedurii;
- 3 - Publicarea anunțului de participare/Invitația de participare;
- 4 - Actul administrativ de numire a comisiei de evaluare;
- 5 - Lista cu ofertanții, numărul de înregistrare al ofertelor, data și ora înregistrării;
- 6 - Procesul-verbal de deschidere a ofertelor;
- 7 - Raportul de evaluare a ofertelor;
- 8 - Eventuale contestații;
- 9 - Contractul semnat;
- 10 - Publicarea anunțului de atribuire;
- 11 - Procesul verbal de recepție.

Aceste documente justificative solicitate de Autoritatea de Management vor fi trimise în copie și vor avea pe fiecare pagină semnătura reprezentantului legal, ștampila în original și mențiunea „conform cu originalul”. Dacă în urma analizării documentelor primite de la Beneficiar, reprezentanții APDRP consideră necesar, pot solicita, în scris, clarificări și/sau documente suplimentare.

1 Documentația contabilă trebuie să permită identificarea rapidă a tuturor veniturilor și cheltuielilor proiectului. De asemenea pentru un control eficient responsabilii tehnici vor informa Beneficiarul că:

- Trebuie păstrată o contabilitate separată pentru proiect;
- Cheltuielile eligibile și cele neeligibile trebuie înregistrate separat și prezentate distinct în toate facturile, cu indicarea separată a TVA-ului aferent;
- Toate documentele trebuie să fie ușor accesibile, datate și arhivate corect pentru a garanta o pistă de audit corespunzătoare care să permită verificarea documentelor originale de către reprezentanți ai Autorității de Management, ai Comisiei Europene, ai Oficiului European de Luptă Antifraudă, ai Curții Europene a Auditorilor, precum și ai altor organisme abilitate, pe o perioadă de cinci ani de la efectuarea ultimei plăți către Beneficiar și finalizarea programului.

De asemenea orice persoană care deține informații privind existența unor nereguli în desfășurarea proiectelor finanțate prin implementarea Planului de Dezvoltare Locală

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

din sursele nerambursabile ale Comunității Europene, poate semnala nereguli prin sesizare în scris:

1 - transmisă prin poștă sau depusă personal la sediul Autorității de Management – APDRP;

2 - sau prin poștă electronică la o adresă care se va comunica odată cu începerea derulării proiectului.

Semnalările privind neregulile vor conține obligatoriu date referitoare la identificarea proiectului sau localizarea beneficiarului, în caz contrar acestea nu vor fi acceptate pentru analiză și verificare. Sesizările privind neregulile pot fi transmise anonim sau sub semnătură, fără ca aceste semnalări să atragă un tratament inechitabil sau discriminatoriu asupra expeditorului. Confidențialitatea în ceea ce privește identitatea avertizorului de nereguli va fi păstrată cu strictețe. În baza detectărilor neregulilor care au făcut obiectul unei constatări primare administrative, incluzând constatările rapoartelor de control/audit (primele evaluări scrise) transmise către Autoritatea de Management de autorități competente administrative sau judiciare, GAL Țara Năsăudului va raporta neregulile constatate în conformitate cu cerințele de raportare a neregulilor (așa cum sunt prevăzute de secțiunea 4 a Regulamentului Cadru al Comisiei (CE) Nr.1828/2006).

Recuperarea sumelor necuvenite deja plătite revine APDRP în concordanță cu prevederile fiscale în vigoare la data constatării neregulilor după proceduri care nu intră în atribuția GAL-ului.

Vom avea în vedere pentru desfășurarea în bune condiții a activităților o colaborare responsabilă prin intermediul echipei desemnate cu Beneficiarii proiectelor, Direcția Agricolă de Dezvoltare Rurală Bistrița – Năsăud și Centrul Regional - Agenția de Plăți Dezvoltare Rurală și Pescuit.

Forma schematizată a mecanismului de implementare pentru **GAL Țara Năsăudului și responsabilitățile** ce revin fiecărei părți sunt prezintă astfel:

CRPDRP 6 SATU MARE – Autoritate Contractantă

- **Controlul administrativ al dosarelor** – controlează respectarea prevederilor contractuale pentru contractul încheiat cu GAL;
- **Notificarea către beneficiar** – notifică GAL -ul asupra efectuării unor plăți sau asupra unor aspecte intervenite pe perioada de derulare a contractului și beneficiarii asupra aprobării sau neaprobării proiectelor;
- **Monitorizare** – monitorizează atât activitățile GAL cât și desfășurarea proiectelor prin vizite în teren;
- **Plată** – realizează plata către GAL și către Beneficiarii proiectelor;
- **Control** - controlează modalitatea de desfășurarea a implementării Planului de Dezvoltare Locală pe teritoriul GAL Țara Năsăudului, prin tehnicieni specializați pentru proiectele ce prevăd investiții și servicii la o dată dinainte stabilită și anunțată;

DADR BISTRITĂ – NĂSĂUD

- **Controlul administrativ al dosarelor** – verifică dacă documentele emise de GAL inclusiv proiectele propuse spre finanțare sunt în concordanță cu prevederile contractuale și legale și le transmite la CRPDRP;
- **Notificarea către beneficiar** – notifică GAL-ul despre proiectele aprobate sau

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

sumele eligibile spre plată și despre alte prevederi legale care apar pe parcursul desfășurării proiectelor locale;

- **Control** – controlează modalitatea de desfășurare a implementării Planului de Dezvoltare Locală pe teritoriul GAL Țara Năsăudului, prin tehnicieni specializați pentru proiectele ce prevăd investiții și servicii împreună cu reprezentanții GAL Țara Năsăudului;

GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

În relația cu Beneficiarii, DADR și CRPDRP:

- **Informare** – informează potențialii beneficiari folosind mijloacele mass-media și echipa de animatori despre posibilitatea de a depune proiecte specifice măsurilor descrise și aprobate în Planul de Dezvoltare Locală cu cel puțin o lună de zile înainte de a se deschide sesiunea de depunere; informează despre acțiunile de colaborare ale GAL Țara Năsăudului cu alte GAL din țară sau străinătate;
- **Sprejinierea elaborării proiectelor** – susține potențialii beneficiari pentru întocmirea corectă a acestora prin explicarea condițiilor de eligibilitate care sunt necesare a fi îndeplinite prin organizarea de seminarii de informare la nivel local, pentru fiecare măsură în parte; susține proiectele în perioada de implementare prin asistență post – contractare;
- **Lansarea apelului pentru proiecte** - face publică prin toate mijloacele de informare și comunicare perioada de depunere a proiectelor ce vor candida, condițiile și locul unde se depun, care va fi sediul GAL.
- **Selectarea proiectelor** – verifică conformitatea proiectelor și respectarea criteriilor de eligibilitate prin echipa tehnică responsabilă și propune comitetului de selecție lista cu proiectele eligibile urmând a se realiza listele cu punctajele finale;
- **Decizia** – decide asupra proiectelor care vor fi înaintate spre control și avizare DADR și CRPDRP
- **Monitorizare** – urmărește implementarea proiectelor contractate generând rapoarte lunare, intermediare și finale globale asupra implementării măsurilor din Planul de Dezvoltare Locală;
- **Arhivare** – arhivează și păstrează în bune condiții toate documentele privind implementarea proiectelor și funcționarea GAL;

În relația cu Autoritatea Contractantă:

- semnează contractul de finanțare după primirea avizării favorabile luând denumirea de **GAL ȚARA NĂSĂUDULUI;**

pentru funcționare:

- efectuează cheltuielile necesare bunei funcționări;
- depune lunar cereri de plată către CRPDRP;

pentru activități de animare și instruire:

- depune raportul inițial și declarația de eşalonare a plăților(maxim 3 tranșe) pentru fiecare proiect în parte;
- demarează activitățile proiectului;
- respectă procedurile de achiziții publice pentru bunuri și servicii;
- depune raportul intermediar/final;

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

- întocmește dosarul cererii de plată intermediar/final și îl depune la CRPDRP urmând a fi aprobat și plata efectuată de către APDRP.

BENEFICIARUL PROIECTULUI

- Depune proiectul la secretariatul GAL;
- Semnează contractul cu CRPDRP în cazul aprobării proiectului;
- Asigură managementul proiectului fiind direct responsabil de implementarea acestuia;
- Realizează toate activitățile prevăzute în proiect;
- Întocmește rapoarte tehnice și financiare (inițiale, intermediare și finale), inclusiv cereri de plată la care atașează documentele justificative;
- Pune la dispoziția responsabililor de program informațiile și documentele solicitate în cadrul activității de monitorizare și verificare a implementării proiectului;
- Propune încheierea de acte adiționale în cazuri bine justificate;
- Transmite la responsabilii de program notificări pentru orice modificare față de termenii inițiali ce reclamă întocmirea unui astfel de document;
- Aplică procedurile de achiziție publică;
- Evaluează ofertele primite și încheie contracte de achiziții pentru investițiile sau serviciile aferente proiectului;
- Păstrează toate documentele proiectului așa cum prevede contractul de finanțare;

Modul de distribuire a responsabilităților:

Sarcină	GAL	DADR	Agenția de Plăți
Informare	X		
Srijinirea elaborării proiectelor	X		
Lansarea apelului pentru proiecte	X		
Selectarea proiectelor	X		
Controlul administrativ al dosarelor		X	X
Decizie	X		
Notificarea către beneficiar		X	X
Monitorizare	X		X
Plată			X
Control		X	X
Arhivare	X		

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

III.5. Implicarea GAL - ului în acțiuni de cooperare și în RNDR.

PARTEA A – VIII – A: COOPERARE ȘI CREAREA ȘI IMPLEMENTAREA REȚELEI

III.5.1. Cooperare.

GAL Țara Năsăudului acoperă un teritoriu cu tradiție în cooperarea interregională în România în special din perspectiva autorităților locale, a omogenității teritoriale și a temelor integrate. Încă din anul 2004 suntem interesați și punem în practică proiecte cu rezultate vizibile pentru acest teritoriu pe plan interregional. În tabelul de mai jos sunt prezentate cele mai importante experiențe de cooperare din care în mod firesc rezultă nevoia de a continua împreună a membrilor teritoriului nostru în programul LEADER.

Nr. crt.	Partenerul/partenerii	Tematica cooperării	Obiective	Valoarea proiectului/proiectelor de cooperare (euro)	Rezultate
<i>1. Experiențe de cooperare deja întreprinse</i>					
1.	GAL HAJD A CSAPAT UNGARIA	Schimb de experiență în cadrul proiectului „ <i>GAL ProSomeș – pentru o dezvoltare durabilă a comunităților rurale din bazinul superior al Someșului Mare.</i> ”, - Axa IV LEADER – Fonduri FEADR – anul 2010	Identificarea unor modele de bune practici ale programului LEADER pentru a stimula și sprijini inovația la nivel local, pentru dobândirea de competențe și îmbunătățirea lor	2.800	Stabilirea unui model de funcționare a GAL – ului și de implementare a unei strategii LEADER. Model de bune practici în promovarea produselor locale: apicultură și educație, organizarea unei fabrici de murături; organizarea unor locuri de recreere pentru copiii școlari; promovarea relațiilor de solidaritate între autorități – servicii locale și cetățeni; S-au pus bazele și urmează a avea loc contacte cu Serviciul Voluntar

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

					<p>pentru Situații de Urgență din localitatea Tapioggyorgye care au organizat prin program un muzeu local al situațiilor de urgență și un club de socializare pentru membrii care apără viața comunității de dezastre;</p>
2.	<p align="center">GAL AUSSENFERN AUSTRIA</p>	<p>Schimb de experiență în cadrul proiectului „<i>GAL ProSomeș – pentru o dezvoltare durabilă a comunităților rurale din bazinul superior al Someșului Mare,</i>” - Axa IV LEADER – Fonduri FEADR – anul 2010</p>	<p>Identificarea unor modele de bune practici ale programului LEADER pentru a stimula și sprijini inovația la nivel local, pentru dobândirea de competențe și îmbunătățirea lor</p>	3.950	<p>Am învățat pașii în realizarea unei strategii complexe și complete a regiunii și modalitatea ei de administrare prin structurile locale. Ne-a fost prezentată modalitatea de promovare a zonei prin folosirea resurselor locale: un drum și un muzeu al sării combinate cu specificul culturii cavalerești locale, folosirea Parcului Natural Tiroler Lech, Site Natura 2000 pentru atragerea turiștilor - este o acțiune care va constitui o inovație și pe teritoriul nostru deoarece astfel de resurse există dar nu au fost exploatate corespunzător(resurse de sare la</p>

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

					Nimigea, Feldru și Dumitra; Someșul Mare și alte rezervații sunt Site Natura 2000 pentru teritoriul nostru;
3.	GAL UNTERKARNTEN AUSTRIA	Schimb de experiență în cadrul proiectului „ <i>GAL ProSomeș – pentru o dezvoltare durabilă a comunităților rurale din bazinul superior al Someșului Mare.</i> ”, - Axa IV LEADER – Fonduri FEADR – anul 2010	Identificarea unor modele de bune practici ale programului LEADER pentru a stimula și sprijini inovația la nivel local, pentru dobândirea de competențe și îmbunătățirea lor	3.950	Model de bune practici în dezvoltarea și promovarea agroturismului; Am venit în contact cu fermieri locali organizați în asociații de producători și am învățat modalitatea de promovare a produselor locale tradiționale. Ne-a fost prezentat modul cum se combină promovarea produselor locale și a zonei cu educația tinerei generații pentru a avea un mediu sănătos: lecții de ski pentru tineri, de călărie, de îngrijire a animalelor domestice – este o idee inovativă pe care o vom transpune și în teritoriul nostru;
4	SINDICATUL INTERCOMUNITAR DE AMENAJARE A LOAREI ȘI AFLUENȚILOR ,	Colaborare interregională a localităților componente ale Asociației pentru protecția mediului și prezervarea resurselor de	Împărtășirea experiențelor și acțiuni inovative inclusiv de tip LEADER în	1.585.490	Acțiunile care sunt în concordanță cu specificul LEADER au fost realizate cu sprijinul partenerilor

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

	<p>OFICIUL NAȚIONAL AL PĂDURILOR CANTAL HAUTE LOIRE,</p> <p>ASOCIAȚIA INTERCOMUNITARĂ DE PROTEJARE ȘI GESTIONARE A RÂULUI LAMONE DIN ITALIA</p>	<p>apă ProSomeș cu partenerii din Franța și Italia în cadrul proiectului <i>Espace Riviere Europe</i> – INTERREG III C – fonduri FEDER – 2005 – 2007: primul proiect de colaborare interregională al administrațiilor locale din România</p>	<p>domeniile: Protecția Mediului, Social și Ecoturism în cele 3 teritorii .</p>	<p>francezi atât pe teritoriul Franței cât și al României astfel: - 2006 luna 12 Seminar internațional în România, orașul Bistrița: 44 participanți beneficiază de prezentarea programelor de dezvoltare rurală inclusiv Axa LEADER; - 75 exemple concrete de proiecte LEADER II sunt date de reprezentanții GAL Le Velay des Trois Rivières; este prezentată viziunea unui teritoriu, abordarea strategică, modalitatea de cheltuire a resurselor financiare – rezultatul concret a fost susținerea pentru reabilitarea unui traseu turistic tematic sub denumirea „<i>Drumul Verde în arealul sud vestic al Munților Rodnei</i>”, inițiat în 2007 care leagă comunele Parva, Telciu și Romuli pe teritoriul nostru. - luna octombrie</p>
--	---	---	--	---

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

					2007 vizitarea mai multor obiective inclusiv realizate prin programul LEADER II în Franța pe teritoriu reprezentanții GAL Le Velay des Trois Rivières ; seminar tematic și prezentarea măsurii locale privind valorizarea patrimoniului industrial prin participarea la crearea de muzee cu această tematică în Franța – proiect: „ <i>Muzeul coaselor din Pont Salomon,</i> ”
5	GAL PATAVINO ITALIA	Colaborare stabilită prin intermediul Agenției de Dezvoltare Regionale Nord - Vest în cadrul schimbului interregional avut cu Italia	Identificarea unor potențiali parteneri pe Valea Someșului Mare în domeniul agrourismului	-	Ianuarie 2006 vizită pe Valea Someșului Mare, afluentul Rebra și semnarea unui protocol de colaborare cu Asociația ProSomeș pentru promovarea ecoturismului
2. Intenții de cooperare					
1	GAL Huedin-Apuseni	Conservarea biodiversității Promovarea ecoturismului (parteneriat atașat semnat în data de 08.11.2010 între cele două potențiale GAL)	Identificarea unor proiecte comune în	10.000	Studiul și conservarea unor specii de floră și faună protejate; ecoturism montan; promovare produse și tradiții locale.

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ GAL ȚARA NĂSĂUDULUI

III.5.2. Crearea și implementarea rețelei.

Avem deja o experiență de colaborare prin intermediul Asociației pentru protecția mediului și prezervarea resurselor de apă ProSomeș care este membru din anul 2008 al **Comitetului Național de Coordonare a Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurală 2007-2013.**

Prin Ordinul nr.361 al Ministrului Agriculturii și Dezvoltării Rurale din 13.06.2008 s-a înființat CNC – RNDR.

Câteva dintre atribuțiile CNC sunt prezentate mai jos:

1. Comitetul Național de Coordonare a Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurală 2007-2013, denumit în continuare “CNC”, este structura alcătuită din reprezentanții principalelor grupuri de actori implicați în procesul de dezvoltare rurală, cu rol consultativ, decizional și strategic în implementarea Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurală, denumită în continuare “RNDR”, fără personalitate juridică. CNC va fi prezidat de către un reprezentant al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.
2. CNC se va asigura de eficacitatea și calitatea implementării RNDR 2007-2013 și este constituit în conformitate cu prevederile din fișa tehnică a Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurală din cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007 - 2013.
3. CNC este organizat și funcționează conform prezentului Regulament de organizare și funcționare.
4. Durata mandatului CNC va acoperi întreaga perioadă de implementare a RNDR 2007-2015.

Reprezentanți din partea Asociației ProSomeș în Comitetul Național de Coordonare a Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurală sunt dl. Singeorzan Ștefan în calitate de președinte și dl. Grigore Mureșan în calitate de coordonator programe proiecte dezvoltare rurală.

GAL Țara Năsăudului se va angaja să participe la activitățile aferente creării și implementării rețelei, care i se vor propune. Vom promova teritoriul prin toate mijloacele de care dispunem, echipa de animare având un rol esențial în acest sens. Experiența avută până în prezent în programele internaționale ne va fi de un real folos pentru relansarea unor relații pentru îndeplinirea obiectivelor LEADER stabilite.

În decurs de 60 de zile de la acreditarea sa, *GAL Țara Năsăudului* va solicita afilierea la Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală (RNDR) și la Rețeaua Europeană de Dezvoltare Rurală (REDR).

GAL Țara Năsăudului va participa la evenimentele organizate de RNDR și REDR și va alocă o sumă anuală de 10.000 de euro.